

Krka ambiciozno zastavila leto

Načrtuje prodajo v vrednosti 240 milijonov dolarjev — Za doseg ciljev novi programi, vlaganja v posodobitev proizvodnje, razširjena predstavniška mreža

NOVO MESTO — Novomeška tovarna zdravil Krka načrtuje, da bo letos prodala za 200 milijonov ameriških dolarjev zdravil, farmacevtskih surovin, zelenih zdravil in veterinarskih proizvodov, od tega tri četrtine na zunanjih trgih. Krkini hčeri Kozmetika in Zdravilišča bosta s svojim prometom k temu dodali še približno 40 milijonov dolarjev. Ambiciozni načrti Krke niso narejeni na pamet, ampak imajo osnovo v Krkinih dosedanjih dosežkih in prizadevanjih.

Krka je danes s svojimi proizvodi, med katerimi jih je več kot pol rezultat lastnega razvoja, slaba polovica pa licenčnih, prisotna v 56 državah vsega sveta. Največji in najpomembnejši zunanji trgi ob majhnem domačem pa ostajajo trgi držav srednje in vzhodne Evrope. Krkin generalni direktor mag. Miloš Kovačič je tudi na četrtkovni tiskovni konferenci ponovno poudaril, da tu vidijo svoje možnosti, saj na tem prostoru živi 430 milijonov ljudi, ki za zdravila porabijo petkrat manj denarja od zahodne Evrope s 340 milijoni prebivalcev. Kljub velikim spremembam na teh trgih, ki so zahtevale veliko dodatnega angažiranja, je Krka tudi na njihov račun — prav tako pa tudi po za sluzi poslovanja z dobrimi tremi četrtinami lastnega kapitala — lani uspešno prebrodila skoraj popolno izgubo nekdanjega jugoslovanskega trga in poslovala dobro.

Na trge srednje in vzhodne Evrope

Krka ne računa kar tako. Tu je prisotna že dvajset let in po kakovosti sodi med tri najboljše od sto farmacevtskih tovarn, ki poslujejo v tem delu sveta. Za ta tržišča je — celo bolj od zahodnih far-

• V Krki se seveda pripravljajo tudi na lastninjenje, ki pa bo zaradi velike vrednosti — Krka je ocenjena, da je vredna okrog 320 milijonov mark — težavno. Radi bi namreč, da bi bilo čimveč delnic v rokah Krkinih delavcev, njihovih sorodnikov in znancev, Dolenjcev in vseh Slovencev. Bogatih tujih gospodarjev, ki bi (radi) prišli v Novo mesto in Krko spremenili po svoji podobi, pa se otepa. Upravičeno pričakujejo, da jim bo država v tem pritegnila.

macevtskih gigantov — zanimiva tudi zaradi širokega proizvodnega asortimana. Tega letos se razširja s proizvodnjo otroškega mleka, v kar gredo skupaj s Pomurko, z infuzijskimi raztopinami, ki jih je Slovenija doslej dobivala iz Srbije, s programom diagnostike za domačo rabo in z oftalmološkimi proizvodi.

Svojo surovinsko proizvodnjo namerava Krka še naprej prodajati v razvitem delu sveta, v ZDA, na Japonskem in v zahodni Evropi. Da bi ohranila raven svetovne kakovosti, je že v preteklih letih veliko vlagala, letos pa v modernizacijo bazične proizvodnje in povečanje kapacitet vlaga še 15 milijonov mark. Načrtuje še druga vlaganja. Z dvema milijonoma mark bo dokončan objekt za predklinične raziskave, ki bo najmodernejši v tem delu Evrope. Letos gre v gradnjo raziskovalno razvojni center, ki bo skupaj vreden 25 milijonov mark, gradili pa ga bodo v dveh fazah. S petimi milijoni mark bodo zakročili in modernizirali proizvodnjo v prostorih nekdanje Iskre v Bršljinu za program zelenih zdravil, ki je vse bolj uspešen. Nekaj vlaganj bo deležna tudi prav tako vse uspešnejša vitaminsko-mineralna proizvodnja v Ljutomeru. Največja letošnja naložba v slovenskem turizmu je tudi Krkina, 10 milijonov mark v zdraviliški dom v Dolenjskih Toplicah.

Za uresničitev zastavljenih načrtov Krka širi svojo mrežo. Je lastnica ali so-lastnica devetih podjetij v tujini in ima 12 predstavništav od Londona do Vladivostoka. V njih dela 65 delavcev iz Slovenije in domačinov, konec leta pa jih bo že 80. Za to delo jih v Krki posebej usposablja.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Pomlad za Vino Brežice?

Ekskluzivna prodaja in proizvodnja Schweppsovih pijač — Na svečanosti tudi predsednik M. Kučan

LJUBLJANA — Prejšnji terek so brežiški kulturniki in podjetniki prinesli pomlad pred ljubljanski magistrat. »Brežiška pomlad«, turistična predstavitev občine v Ljubljani, je dala poseben okvir večernemu poslovnemu dogovoru, ko sta Karl Recer, direktor Vina Brežice, in Bernard Williams iz Londonkega podjetja Schweppes International Ltd. podpisala koncesijsko pogodbo o dolgoročnem sodelovanju med podjetjema. Vino Brežice je z njo dobilo pravo

VELIK KORAK ZA VINO — Pogodbo o dolgoročnem sodelovanju med Vinom in Schweppsom sta podpisala direktorja Karl Recer in Bernard Williams. (Foto: B. D.-G.)

vico do ekskluzivne prodaje in proizvodnje Schweppsovih pijač na slovenskem tržišču.

Kot je ob svečani priložnosti, ki se je je udeležil tudi predsednik Slovenije Milan Kučan, dejal direktor Recer, se brežiška polnilnica uvršča med 10 najboljših Schweppsovih obratov. Vino Brežice ima lastno siruparno ter brezalkoholni polnilnici za stekleno in plastično embalažo. Ravno visoka kakovost in sodobna tehnološka oprema sta prispevali k sodelovanju med podjetjema, ki ima že več kot dvajsetletne korenine v nekdanji Slovinovi licenci.

Vino si želi s pomočjo Schweppsa predvsem izboljšati in utrditi svojo prodajno mrežo in proizvodnjo. V podjetju

• Brežiška pomlad sicer ni imela velikega odmeva, je pa eden redkih pokušev, da bi se občina celovito predstavila. Pred mestno hišo so imeli mimoidoči Ljubljanci vse od pol dneva kaj početi. Lahko so si ogledali lutkovno predstavo in ples folkloristov iz Arti ter prislunili kapelski godbi, piškotem oktetu, artiskemu dekliskemu nonetu, citrarki, pesnici Dragici Dani in ansamblu Tonija Hervola. Spregovorila sta tudi predsednika izvršnih svetov obeh občin. Na stojnicah ob prireditvenem prostoru so delavci Vina Brežice točili zastojno vino nove blagovne znamke Hubert. Lončar je prodajal lonce, sadjarke sadje, podjetje Agrariacvet je pa rože po reklamiranih cenah. Terme Catež so delile prospekte in nasvete, podjetje AFP je ponujalo Adidasove izdelke, k obisku pa je vabil tudi Posavski muzej iz Brežice.

upajo, da bo nova poslovna poteza prinesla pomlad tudi v njihovo podjetje, ki se je znašlo v hudih težavah. Z novo mejo in razmerami na jugu je namreč izgubilo kar 80 odst. svojih nekdanjih tržišč. B.D.-G.

VAS ŠENTJUR NA POLJU NI VEČ OGROŽENA — Tako zagotavljajo delavci novomeškega Vodnogospodarskega podjetja (VGP), ki so od novembra lani do zdaj vgradili že okrog 15.000 kubikov kamenja in sipine na več kot 450 m levega brega Save; 226 m brežine do hidroelektrarne Vrhovo, ki je ob preusmeritvi toka reke Save povzročila spodjedanje brežine in ogrozila vas Šentjur, bo zavaroval celjski Nivo. Novomeščani so sprva načrtovali, da bodo dela končali do 1. maja, zdaj pa kaže, da bodo še okrog 7000 m³ materiala vgradili dva tedna prej. Vodja vodnogospodarskega sektorja pri VGP, inž. Stane Pavlin, je te dni poudaril, da so že delali strokovno bolj zahtevne projekte, da pa je po jakosti zavarovanje pred Savo tod največje. Naložba bo veljala 46 milijonov tolarjev. (Foto: P. Perc)

Premalo vladne podpore

Odbor Območne gospodarske zbornice o rezultatih

SEMIČ — Odbor Območne gospodarske zbornice Novo mesto se je v ponedeljek sestal v semiški Iskri. Osrednja tema pogovora so bili rezultati poslovanja gospodarstva Dolenjske in Bele krajine v letu 1992 in aktualne gospodarske razmere.

Te niso pretirano spodbudne, lahko pa bi bile še slabše. Na srečo je bilo dolenjsko in belokranjsko gospodarstvo že pred slovensko osamosvojitvijo močno izvozno usmerjeno, s preusmeritvijo v izvoz pa je nadomestilo tudi večji del izpada nekdanjega jugoslovanskega trga. Lani je prodajo na tuje povečalo še za dobro tretjino. Kljub temu so se industrijska proizvodnja, prodaja in zaposlenost zmanjšale.

Da bi zaustavili to zmanjševanje, bi bilo treba pridobiti še nove trge. V ta namen bo treba v Sloveniji po mnenju dolenjskih gospodarstvenikov še marsikaj narediti. Predvsem pogrešajo hitrejša sklepanja meddržavnih sporazumov o gospodarskem sodelovanju, ki bi jim utrlji pot. Pogrešajo večjo vladno podporo izvoznikom in kot nujno omenjajo tesnejše sodelovanje gospodarstva in države pri nastopanju na tujih trgih. V pogoltni državi pa vidijo nevarnost za tista podjetja, ki se poslužujejo razmeroma uspešno. Javna poraba sedaj jemlje skoraj polovico družbenega proizvoda, apetiti pa se še večajo. Gospodarstveniki so prepričani, da bi se morala gospodarska zbornica pogajati z vlado in parlamentom o manjšem obremenjevanju gospodarstva.

Beseda je seveda nanesla tudi na lastninjenje. Dolenjski in belokranjski gospodarstveniki se zavzemajo predvsem za notranji odkup podjetij. V ta namen naj bi tudi popravili zakon in popust od 25 odst. povečali na 50 odst.

REVIZIJA ZA SUMLJIVE

NOVO MESTO — Po uveljavitvi zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij je SDK naložena zahtevna naloga, da opravi revizijo v podjetjih, za katera obstajajo utemeljeni sum, da je pri lastninskem preoblikovanju prišlo do oškodovanja družbene lastnine. Rok za vložitev zahtevka je 5. april, SDK pa bo moral prirediti revizijski postopek v prijavljenih primerih do 5. maja. SDK bo opravila pravni, finančni in računovodski pregled postopkov in vse dokumentacije in na tej osnovi izstavila poročilo, ki ga bo dobilo podjetje, agencija za razvoj, družbeni pravobranilec samoupravljanja in vlagatelj zahteve za revizijo. V novomeški podružnici SDK pričakujejo nekaj revizij, pričakujejo pa, da bo manj prijav kot v ostalih regijah.

VAROVANJE OBRTNE CONE V BOŠTANJU

BOŠTANJ — Vodnogospodarski inštitut iz Ljubljane je izdelal strokovne podlage za lokacijsko dokumentacijo za obrežni zid na desnem bregu Save in obrežni nasip na levem bregu Mirne za zavarovanje pred visokimi vodami v območju boštanske obrtne cone in naselja ob Mirni. Ob katastrofalni poplavi leta 1990 je bila voda kar za okrog 80 cm višje od doslej izmerjene gladine. Krajani so izrazili bojazan, ker ni denarja za naložbo, vredno 27 milijonov tolarjev. Z deli naj bi začeli konec maja letos.

naša anketa

Izkoriščani potrošniki?

Tržno gospodarstvo in konkurenca sta prinesla k nam velike spremembe. V trgovinah nas vabi bogata ponudba najrazličnejšega blaga, domačega in uvoženega, ponujajo pa nam ga tudi po domovih. Na vsakem koraku nas spremljajo reklame. Trgovci so v glavnem prijazni, da nam je včasih kar nerodno, saj smo bili dolgo navajeni mrkih in zldolgočasenih obrazov. Vabijo nas, podobno pa tudi proizvajalci, z najrazličnejšimi akcijskimi prodajami, nagradnimi akcijami, popusti. Trgovine nam odpirajo tudi v večernih urah pa v soboto popoldne in ob nedeljah. Kupljeno nam dostavijo na dom, četudi ne gre za večje nakupe. To smo še nedavno lahko gledali le v tujih filmih. Je Slovenija torej postala raj za potrošnike? Breda Kutin, predsednica Zveze potrošnikov Slovenije, je nedavno v intervjuju za Dolenjski list dejala, da se bomo morali tudi pri nas zavedati, da ima vsakdo na trgu svojo vlogo. To pomeni, da hoče potrošnik dobiti čim več za čim manj denarja, prodajalec pa hoče čim več zaslužiti. To dvojno ne gre ravno skupaj. Najrazličnejše pasti na trgu prežijo na potrošnika, ki je premalo obveščen in osveščen in z luknjo v žepu nemalokrat lahek plan predvsem raznih prevarantov in zaslužkarjev. Da bomo bolj zaščiteni, potrošniki predvsem potrebujemo več znanja, poznavanja svojih pravic in samoorganiziranost. Zveza potrošnikov je nastala prav iz teh razlogov, a svoje bo moral zase narediti tudi vsak sam.

MARIJA CUGELJ, upokojenka iz Trebnjega: »Potrošniki pri nas nismo zaščiteni in še tistih pravic, ki jih imamo, v glavnem ne poznamo. Nasploh bi bilo treba narediti po trgovinah temeljitejšo kontrolo, tako cen kot kvalitete izdelkov. Ljudje se kot potrošniki v novem tržnem sistemu še ne znajdejo najbolje in marsikdaj ne vemo, kaj lahko zahtevamo od prodajalca in proizvajalca.«

MARJAN HORŽEN, upokojeni dipl. agronom iz Skopice: »Po mojem za potrošnike ni poskrbljeno, saj nas lahko vsi izkoriščajo, država, trgovci in preprodajalci. Zadnje čase je na policah trgovin veliko podtaknjenega blaga. Kupna moč našega potrošnika je slaba, zato kupi tisto, kar je poceni. In kam se lahko pritožim? Lahko obvesti inšpekcijo, a ta ne dela ali pa ne najde napake. Služba, ki bi morala bediti nad tem, je skratka zelo neučinkovita.«

DARINKA STARIČ, kmetica z Gornjega Brezovega: »Mislim, da pri nas potrošniki nismo najboljše zaščiteni. Prepričana sem, da bi bile tudi cene kmetijskih pridelkov oz. hrane nižje, če ne bi bilo toliko posrednikov. Zaščito potrošnika razumem namreč tudi tako, da ne gre le za dobro, ampak tudi cenejšo blago. Zdi se mi, da so sevske trgovine med najdražjimi, zato ni čudno, da precej Sevnčanov hodi nakupovat drugam.«

JOŽE VESELIČ, direktor PE Oskrba v KZ Krka, Novo mesto: »Ob vse večji konkurenci se trgovci prilagajajo kupcem na vseh mogočih področjih, od cen, izbire in odnosa do kupca do delovnega časa, nagrad itd. Konkurenčnost je izboljšala ponudbo in kupec je sedaj gotovo v boljšem položaju kot včasih. Trgovci pa si delamo veliko škodo z neurejenim in neusklajenim delovnim časom. Mislim, da se bliža tudi čas različnih trgovin za rajo in gospodo.«

ERIKA SIMONIČ, zobotehnica iz Črnomlja: »Potrošniki sploh nismo zaščiteni. Veliko izdelkov na policah trgovin je slabe kakovosti, trgovci pa kupcev ne znajo niti prav postreči. Neprijetno so, opravičilo jim gre težko z jezika. Neredko se zgodi, da kruha sploh ne zavijejo ali pa ga v tako majhen papir, da ni vreden omembe. Cene niso napisane na vseh artiklih. Knjige pritožb pa so v glavnem izginile iz trgovin.«

FRANC ZEPUHAR, upokojenec s Sel pri Jugorju: »Potrošniki smo premalo seznanjeni s svojimi pravicami. Marsikdaj sploh ne vem, kje bi lahko kot potrošnik uveljavljal svoje pravice, na koga bi se obrnil. Drži, da so nam na voljo inšpektorji, a menim, da to ni dovolj. Ustanovitvi bi morali potrošniške svete, ki so včasih že bili. Sedaj bi morali bolj zaživeti. Dela bi imeli zagotovo dovolj.«

HINKO URŠIČ iz Krškega: »Obstaja Zveza potrošnikov Slovenije, a ta ustanova ni tisto, kar naj bi bila. To naj bi bil servis za občane ali neke vrste inšpekcija. Za tako delovanje bi bil potreben denar, tega pa ni. K zaščiti pravic potrošnikov sodijo pritožne knjige. Te bodo učinkovite samo pod pogojem, da jih dostavljajo svetu potrošnikov. Zdaj pritožna knjiga samo trka na vest trgovca.«

DUŠICA DELAČ, zaposlena na občini Kočevje: »Potrošnik je zelo slabo zaščiten. Pravica ima sicer kar precej, vendar pa zanje ne ve. Mislim, da je narobe, da Zveza potrošnikov ne pošilja več brošur z informacijami, kje in na koga naj se potrošniki obrnejo. Na to bi morali opozarjati tudi mediji. Ker ljudje ne vedo za pravice, je isto, kot bi jih ne imeli. Le od morale prodajalcev je odvisno, ali bodo izkoristili njihovo nevednost ali ne.«

ALOJZ BOJČ, projektant v ribniškem Riku: »Potrošniki ne vedo za svoje pravice in so zato nezaščiteni. Svet za zaščito potrošnika bi moral v vsak dom posredovati brošuro, iz katere bi ljudje lahko zvedeli, na koga se obrniti in kako ukrepati v konkretni situaciji. Prav bi bilo, da bi vsak vedel za inštitut, na katerega bi se lahko obrnil po verodostojno informacijo, za katero bi ta inštitut tudi stal, če bi prišlo do spora.«

Mariborsko pismo

Maribor buri javno tajno pismo

Poteza Antona Rousa

MARIBOR — »Slutim, da je za preprečitev socialne eksplozije v Mariboru nujno sprejeti konkretne učinkovite ukrepe,« je zapisal v svojem tajnem pismu, ki ga je naslovil na predsednika dr. Janeza Drnovška in nekatere najodgovornejše ministre v slovenski vladi, predsednik izvršnega sveta skupščine občine Maribor — Anton Rous. Njegovo strogo zaupno pismo, polno »črnih slutenj«, ki ga je poslal v vednost tudi predsedniku Republike Slovenije Milanu Kučanu in šefu Varnostno-informativne službe magistru Janezu Sirsetu, pa je na »čuden način« prišlo v javnost, še predno so ga vsi naslovniki prejeli v roke in utegnili prebrati. Od takrat naprej je v središču pozornosti.

Najbolj so, kakor kaže, zaskrbljeni zaposleni v Metalni, Elektrokovini, Tovarni tirnih vozil in toplotne tehnike TVT, Tovarni avtomobilov TAM in Mariborski tekstilni tovarni MTT, saj je Rous republikemu vodstvu zaupal, da bodo po njegovi oceni v omenjenih največjih mariborskih podjetjih še

letos prisiljeni odpustiti dodatnih 4 do 5 tisoč delavcev, čeprav je število brezposelnih v Mariborski regiji naraslo že na preko 27 tisoč delavcev.

Precej užaljenosti je tajno pismo Antona Rousa povzročilo tudi v Kreditni banki v Mariboru, saj je to banko predsednik občinske vlade republikemu vodstvu »zatožil«, da ni sposobna spremljati izvozno atraktivne proizvodnje, kaj šele, da bi se vključila v finančno spremljanje prestrukturiranja mariborskega gospodarstva in proizvodnje. Razumljivo je, da so bančniki na to tako reagirali in odgovornost zvalili na agencijo za sanacijo bank, ki še ni uvedla sanacijskega postopka za Kreditno banko Maribor.

Anton Rous je republikemu vodstvu tudi namignil, da zaradi brezperspektivnega položaja iz podjetij bežijo tudi vodilni managerji. To je ilustriral s primerom 2200-članskega kolektiva TVT, ki ga je v kratkem času zapustila domala celotna vodilna ekipa.

Naravnost ogorčeni pa so nad Rousovim pismom nekateri sindikati, saj je v njem republikemu vodstvu tudi prišepnil, da so napete razmere v Mariboru tudi posledica »agresivne nepomirljivosti območnih svobodnih sindikatov v Mariboru oziroma predsednice Metke Roksančič v zvezi s sprejemom Zakona o zamrznitvi plač, in to preko sredstev javnega obveščanja«. Sindikalni aktivisti se sprašujejo, ali bi bilo stanje v Mariboru res boljše, če bi bili Svobodni sindikati bolj pomirljivi, novinarji pa bolj tihi, in o težavah ter problemih prvi ne bi govorili, drugi pa o njih ne bi pisali.

Konec koncev, pravijo sindikalisti, so časi, ko se je o težavah »pomirljivo molčalo« že bili, kam pa so pripeljali — se pa vidi!

TOMAŽ KŠELA

Strategija, da bi se razjokal!

Minister dr. Jože Osterc o kmetijstvu — Kmetje ob vsakodnevnih težavah ne zaupajo niti v dobro strategijo — Odbor SKD: ustanovili kmečko gibanje

BREŽICE — »Vse to o strategiji razvoja v kmetijstvu je dr. Osterc krasno povedal, razjokal bi se človek. Toda kmetje poslušamo take razlage že od leta 1948. Če bi se stranka SKD zares močno postavila za kmetijstvo, bi se že kaj rešilo,« je uvodno razlago kmetijskega ministra dr. Jožeta Osterca komentiral predsednik brežiškega odbora SLS Darko Jelčič. Bilo je preteklo sredo zvečer na okrogli mizi o kmetijstvu in združništvu, ki jo je pripravil občinski odbor SKD. Ta je k sodelovanju povabil tudi kmete in ustanovil kmečko gibanje v okviru svoje stranke.

Prisotni so priznali dr. Ostercu strokovnost v zastavljeni strategiji razvoja, ki jo je nadaljeval tudi minister mag. Jože Protner in bi jo čimprej moral sprejeti parlament. Toda očitno je bilo, da je strategija zelo daleč od konkretnih težav, s katerimi se srečujejo kmetje. Poleg tega je med njimi zelo malo zaupanja v dolgoročne koncepte. »Mali kmet se ne more sam pojavljati na trgu. Zanj je najprimernejše združevanje na klasičnih združnih osnovah, kjer je aktiven in enakopraven udeleženec pridelave, predelave in prodaje,« je dejal dr. Osterc.

Kot je pozneje pokazala razprava,

Oživljanje vasi

Nekoč FAO program, danes CRPOV

TREBNJE — Dve leti je že, odkar je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dalo pobudo, da se tudi v Sloveniji lotimo projekta celovitega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV). Takrat so na ministrstvu izbrali 14 projektov, med njimi sta bila dva iz trebanjske občine. Danes pa teče v Sloveniji že skoraj 50 takšnih projektov, namenjenih oživljanju vasi. Prejšnji teden so v Trebnju prišli ljudje iz različnih občin s svojimi izkušnjami in dilemami, s katerimi se srečujejo pri celostnem razvoju njihovega podeželja.

Teobald Belec, vladni svetovalec, je poudaril, da je ta projekt novost za Slovenijo, zato je potrebno začetne izkušnje izmenjavati. Ljudi, ki so zagnani in bi radi delali na tem projektu, je veliko, čeprav strokovnjakov za to delo primanjkuje. Predsednik trebanjskega IS Jože Rebolj je v imenu gostiteljev srečanja dejal, da njihovo občino tvori 16 krajevnih skupnosti, v glavnem pa je to podeželje, zato je projekt celostnega razvoja vasi še kako pomemben za njihovo občino. V občini je sicer glavna panoga industrija, vendar je takoj za njo kmetijstvo. Dejal je še, da je pred leti v trebanjski občini tekla FAO program, ki je bil dokaj podoben celostnemu urejanju podeželja in obnovi vasi, vendar je na žalost zamrl.

Predstavniki več kot 15 občin Slovenije so zatem poslušali predavanje inženirja krajske arhitekture Izidorja Habjančiča o povezovanju sestankov oz. o motiviranju ljudi za delo pri projektu; inž. arh. Janja Kokolj — Prošek pa je spregovorila o vlogi ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo pri celostnem urejanju podeželja. Teobald Belec je menil, da bi se morali pri tem delu povezati tudi z drugimi ministrstvi kot so ministrstvo za malo obrt, ministrstvo za turizem, ministrstvo za planinarstvo. Na koncu so Trebanjci, ki so med tistimi v Sloveniji, ki so pri celostnem urejanju podeželja in obnovi vasi prišli najdlje, predstavili Knežjo vas z Malo vasjo. J. D.

PRIZADETI LE MALI REJCI?

SEVNICA — Na petkovi izredni seji sevnškega izvršnega sveta so sprejeli več sklepov o ne dovolj premišljeni kmetijski politiki v Sloveniji ob najnovejši zaporji meje za meso in za mleko. Kot je povedala direktorica sevnške M-KZ Andreja Jamšek je zaradi tega ukrepa pri ljubljanskih mlekarah za 30 odstotkov preveč mleka in za toliko so morali s tem ponedeljkom zmanjšati dobavo oz. odvzem mleka tudi na območju sevnške občine. Pri sevnški zadruzi so razmišljali, da bi začasno zmanjšali odvzem mleka pri rejcih z eno do dvema kravama, s čimer bi zmanjšali odvzem mleka za okrog 15 odstotkov. Kakovost mleka naj bi bila prvo merilo odvzema. Kmetijski referent Ivan Kelhar je postavil vprašanje, kako bi s pomočjo denarja občinskega proračuna sofinancirali najmanj rentabilne mlečne proge, ki bodo najbolj prizadete.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Ta tržni ponedeljek so jajca stala 12 tolarjev, jabolka 60, krompir kifeljčar 100, med 350, propolis 150, radič 100, krljhi 200, česen 400, čebulček 200, merica regrata 100, šopek teloha 50, prekajeni sir 600, sirček 300, ocvirki 400, fižol 250, koleraba 100, orehi 660 do 700, šopek nageljnov 40 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi je solata veljala 214 tolarjev, banane 126, pomaranče 60, limone 99, kivi 121, paradižnik 265, čebula 55, cvetača 250, hren 475, korenje 129, jabolka 42 tolarjev. Deladini je ponujal česen po 400 tolarjev, pomaranče po 70 (vreča 5 kg že za 320), mandarine 130, banane 120, 3.kilogramskp vrečo kivija 300, solata 160, korenček 100, radič 250, fižol 160, suhe slive 250 in čebulo po 65 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem rednem tedenskem sejmu so prodajalci ponujali tokrat le 139 nad tri mesece starih in 9 starejših prašičev. Prvih so prodali 76 po 300 do 320, drugih pa 5 po 160 do 200 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Elektrika pase najceneje

Že vrabci čivkajo na strehah, da v tržnem gospodarstvu zmagojujejo tisti, ki ob ceni, ki jo trg priznava, proizvajajo ali pridelujejo z najmanjšimi stroški. To še kako velja tudi za živinorejo, našo daleč najpomembnejšo kmetijsko panogo, kjer je mogoče s pravilnim pašnokosnim načinom rabe travinja dosega malone čudeže. Z aprilom prihaja čas paše, najboljše in najcenejše načina prehrane živine, zlasti goveda, in zadnji čas je, da se rejci pripravijo nanjo.

Za pašno kosno rabo mora biti pašnik oz. travnik ograjen in razdeljen v čredinke. V koliko, to je odvisno od velikosti črede, pašnika, intenzivnosti gnojenja, konfiguracije zemljišča ipd. Poglavitno pravilo pravi, da je najprimernejša višina ruše za pašo od 10 do 18 cm, izjema je le začetek paše, ko naj bo mlada trava visoka šele 5 do 7 cm. S kroženjem pašnih živali po posameznih čredinkah je treba popasti vseh pašnik tako, da ujamemo najprimernejši čas. Za naše razmere in povprečne velikosti črede na kmetijah se je izkazalo, da je najboljše pašnik razdeliti na kakih 10 do 18 čredink, v katerih se čreda zadržuje 2 do 5 dni.

Za uspešno in varno pašo je odločilna ograja. Najboljša ograja je, kot pravi kmečka pamet, dobra paša, vendar je bolj zanesljiva trdna ograja in tok v električni napeljavi. V naših razmerah se najbolj obnese električni pastir kot stalna ograja z 2 do 4 žicami, odvisno od tega, ali se ob govedu pase tudi drobnica in mlade živali. Nosilni koli naj bodo akacijevi, hrastovi ali kostanjevi, dolgi do 170 cm in debeli 12 do 15 cm, medsebojno pa oddaljeni približno 8 m. Žica naj bo pocinkana, nikakor pa bodeča.

Čredinski pašnik potrebuje več nege kot običajen. Gnojenje z organskimi gnojili je potrebno opraviti že jeseni, z gnojem, gnojevko ali gnojnicno pognojeno čredinko za spomladi najprej pokositi. Pašna živina, ki naj se pase vsaj 8 ur na dan, mora biti deležna tudi skrbnejšega zdravstvenega nadzora, saj je na pašniku izpostavljena večjim prebavnim motnjam in zajedalcem kot v hlevu.

Inž. M. L.

kmete najbolj bolijo odkupne cena, uvažanje kmetijskih pridelkov po dumpinških cenah in slabo poslovanje zadruge, ki so zasnovane še po jugoslovanskem zakonu. Darko Jelčič se ni strinjal

Danes naj pove, kakšen bo jutri

Težave prašičerejcev

KRŠKO — Pri Gradišarjevih na Štritu imajo za dve legli mladih puijskov. V aprilu se bo čreda, ki med drugim šteje 22 plemenskih svinj in krepkega merjasca, pomnožila z novim zarodom. Ker bi na kmetiji radi še povečali število prašičev, dograjujejo svinjake. »Že pred leti smo hoteli delati hlev za svinje. Toda takrat svinjereja ni bila v častih in vse službe so pospeševale govedorejo in proizvodnjo mleka. Tako smo tudi mi nekako morali graditi goveji hlev. Časi pa so spremenili in danes takratni zagovorniki govedoreje svetujejo, naj se ukvarjamo s svinjami,« opozarja Ida Gradišar na precej naglo spremembo veta v kmetijski politiki. Še dobro, da so Gradišarjevi pred leti opremili samo polovico prostorov za govede in da so v drugi polovici naredili svinjake.

Ceprav se v ustanovah za pospeševanje kmetovanja ubadajo z mislijo, kaj je dobičkonosno in modno za slovenske ljubitelje mesnin, kmetijska politika kmetom ne pomaga prav veliko. Dosti lažje bi delali, če bi bilo danes jasno, kaj bo jutri. Ker

Ida Gradišar

ni čisto tako, Gradišarjeva sporoča, komur v Sloveniji pač gre tako sporočilo, naslednje: »Kmet bi pričakoval ugodnejše kredite in predvsem jasne razmere, v katerih se lahko predvidi dogajanje. To so razmere, v katerih lahko vsaj malo načrtuje. Danes niso take.«

Na Gradišarjevi majhni prašičji farmi, kjer rastejo pujski od rojstva do svojih 12 kilogramov, bo velikost črede vsaj deloma odvisna od količine krme, ki bo zrastle na štritski domači in najeti zemlji. Zdj pripravijo Gradišarjevi sami koruzno silažo, vendar bi radi v bodoče vso krmo za prašiče pridelali na svoji zemlji.

M. LUZAR

SVOBODA GIBANJA — 32. mednarodni sejem turizma, gostinstva, prehrane in rekreacije (Alpe Adria — Svoboda gibanja 1993) bi minil brez opaznejšega prispevka Dolenjcev, Posavcev in Belokranjcev, ako ne bi bilo na tem območju nekaterih znanih zdravilišč, podjetnih turističnih društev in zasebnikov. Mednje spada gotovo mladi predsednik TD Poljanske doline ob Kolpi, Martin Lindič (na posnetku pred stojnico društva), ki je popestril predstavitev ponudbe »belokranjske švice« tudi z nastopom ansambla Tonija Verderberja in na zadnji dan enotedenske sejma v soboto še folklore iz Starega trga. Od Dolenjcev je prijetno presenetila trebanjska Vita. (Foto: P. Perc)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Boj s pršico

Kaj moramo upoštevati, da bomo učinkoviti

(Nadaljevanje)

Ker zaradi zamudnosti pregleda ni mogoče s pregledom očes ugotoviti potrebe po škropljenju proti pršici (akariozi), določamo to na osnovi napada v preteklem letu, upoštevajoč, ali smo proti koncu sezone škropili proti pršici.

Namerno žvepleno-apnene brozge je primerno uporabiti močljivo žveplo v 3-odst. koncentraciji, ki tudi deluje na plesen (oidij), vendar dobro le pod pogojem, da je temperatura nad 15°C. Odločilno je, da škropimo o pravem času, to se pravi, ko so očesa tako napeta, da je videno že kak zeleni vršček. Boljše je delno zažgati tisti vršček, ki je najmočnejši, kot pa škropiti pregodaj. Potrebno je ločeno škropiti različne sorte, odvisno od časa odganjanja. Učinek je bistveno odvisen tudi od natančnosti izvedbe. Zato zavrzite stare obrabljene šobe! Šoba mora imeti izvrtino do 1 mm, le tedaj bomo dobili zaželeno drobno kapljico ob majhnem pritisku in porabili manjšo količino škropiva.

Pršico lahko zatiramo tudi nekoliko pozneje, ko so poganjki veliki od 2 do 5 cm. Če je huši napad, škropimo s tiodanom v koncentraciji 0,2%, ali uporabimo žveplo v prahu v količini 20 kg/ha. Za dobro delovanje žvepla sta potrebna toplota in vsaj en dan brezvetrja. Uporaba foliolid olja (v konc. 0,75%) je upravičena kvečjemu v primeru zelo hudega napada pršice v preteklem letu, kakor tudi, če zemljemerka redno dela škodo in je videti večje število jajčec rdeče sad-

ne pršice. Manj strupeni pripravki je oleodiazinon v 1-odstotni koncentraciji. Uporabiti ga kaže, če je redno več škode od zemljemerke in jajčastih rilčkarjev. Najmanj sta strupena pripravka belo olje ali modro olje; uporabljamo ju v koncentraciji 2—3%. Samo za zatiranje zemljemerke je učinkovit tudi Bacillus thuringiensis v količini 1 kg/ha. Pripravka na tej osnovi sta thuricide baturad in bactospein, na 100 l škropiva damo še 1 kg sladkorja.

Dobro je, če vemo, ali je večji nastavek rdeče sadne pršice. Sedaj je možno že s prostimi očmi zanesljivo pa s povečevalnim steklom) opaziti pod očesi drobna rdeča jajčeca. Pregledati je potrebno vsaj 50 rozg od 5 do 8 očesa, vzeti na različnih krajih parcele. Pomembnejša škoda lahko nastane le, če je na oko ugotovljeno več kakor 6 jajčec ali če je več kot 50% očes obdanih z jajčeci. Primerna sta pripravka nissorun v koncentraciji 0,55% in apollo v konc. 0,04%. Uporabimo jih v trenutku, ko se začnejo izlegati pršice. Ker je možna prisotnost tudi koprivne pršice, le-to pa lahko zatiramo šele nekoliko pozneje kot rdečo, je bolje, da ne škropimo in se odločimo za redno in temeljito opazovanje vinograda. Škropimo pa šele potem, ko že ugotovimo prisotnost in obseg napada škodljivca. Takrat uporabimo pinoron ali neoron v konc. 0,2%.

Paziti moramo, da bomo v primeru deževnega vremena in velike okužbe starega lesa s črno pegavostjo škropili pravocasnoma. Prvi rok je, ko so poganjki veliki 2—5 cm, ponovimo pa čez 10 dni. Primerna pripravka sta mikal (prvič v konc. 0,6%, drugič 0,4%) in dithane M-45 (v konc. 0,25%).

Inž. JOŽE MALJEVIČ

Vzreja teleta z mlekom in krmili

Načela najboljše in najcenejše oskrbe — Kaj ponuja TMK iz Novega mesta

Prvi teden po telitvi imenujemo kolostralno obdobje, ko tele pije le mleživo, zelo bogato s hranljivimi snovmi in zaščitnimi telesi. Tele naj čimprej porjstvo dobi manjšo količino mleživa, ker je sluznica za ta zaščitna telesa prepustna le 36 ur. Mleživo naj pije tele večkrat v manjših količinah, še bolje je, če sesa.

Po 5 do 7 dneh postane mleko normalno, tele naj ga dobi vsaj 2 do 3-krat na dan 2 do 3 l. V drugem tednu starosti je treba izbrati način vzreje glede na spol, pasmo in zdravje teleta ter namen reje. Najobičajnejši način vzreje je pri nas še vedno s polnomastnim mlekom do 8. tedna starosti; vzreje z mlečnimi nadomestili je manj, izbira med njima pa je odvisna od cene mleka. Treba je upoštevati, da porabi tele okrog 10 l mleka za kilogram prirasta.

Do tretjega tedna starosti je mleko za tele glavna hrana. Vsa prebava teče v si-riščniku, šele v tretjem tednu starosti se začne prebavni sistem prav počasi prilagajati rastlinski krmi. Najbolj pomembno za zdravje in uspešno rast je postopno prehajanje na drugačen obrok. Med tretjim in osim tednom starosti naj dobi tele 6 do 7 litrov mleka na dan v več obrokih. V tretjem tednu začnemo dodajati manjše količine naj-

boljšega sena in močne krme. Ustrezna močna krma lahko po tretjem tednu starosti daje veliko večino hranilnih snovi, pripomore k boljšemu izkoristku hranljivih snovi v mleku in močno vpliva na razvoj predželodcev. Tele naj zato dobi močno krmo vsaj v četrtem tednu starosti! Najbolj ustrezna močna krma za teleta je TL-ST (starter). To je krma mešanica, ki vsebuje biološko visokovredne hranilne snovi in je prilagojena potrebam telet v tem obdobju. Namesto TL-ST je mogoče uporabiti tudi drugo krmo, ki je na voljo: mleta žita, beljakovinska krma (sojine in druge oljne tropine, ribja in mesna moka, mleko v prahu), razni otrobi (vendar v majhnih količinah, ker delujejo odvajalno), kar je potrebno dopolniti še z rudninskimi snovmi in vitamini.

Vsega tega rejci nimajo doma, zato je manjkajoča krma najbolj dokupiti v obliki dopolnilne mešanice. Tovarna nočnih krmil v Novem mestu pripravila za teleta v tem obdobju dopolnilno mešanico TL-D. Krmno mešanico TL-D je potrebno dobro zmešati z mletimi žiti v razmerju 40:60. Tako mešanico krmimo teletom od 3. do 12. tedna starosti. Za teleta od 12. do 16. tedna pa mešamo TL-D z mletimi žiti v razmerju 30:70.

Pri vzreji telet nikakor ne smemo pozabiti na dobro pitno vodo, posebno se, ko zaužijejo že več močne krme. Zreja teleta s polnomastnim mlekom, ustreznim močnim krmilom od kvaliteten senu omogoča postopno odstavljanje. Količine mleka teletu v starosti 8 do 12 tednov počasi zmanjšujemo. Nenadna odstavitev je za teleta hud stres, ki ima velik negativen vpliv na zdravje, posebno če istočasno menja tudi hlev.

Inž. SILVA BEVC
(Nadaljevanje sledi)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Ribe ne le v postu (1)

Že pogled v statistiko nam pove, da Slovenci pojemo kaj malo rib, le 1,5 kg na osebo letno. Japonci jih použijejo kar 60-krat več. Kakovost rib je odvisna od načina ulova in od ravnanja z njimi v prvih urah ulova. Najbolj so poškodbam izpostavljene ribe, ki so ujete v mrežo. Zelo pomembno je, da je riba pravilno in pravočasno ohlajena, saj je potem dlje časa odporna proti bakterijam.

Meso sveže ribe je na otip čvrsto in prožno in prijetno dišeče. Luske so nepoškodovane in se svetijo, oči so bistre, izbočene, škрге pa rdeče. Ribji fileji ne smejo biti niti suhi niti obdani s tekočino. Ribja, ki je kemično obdelana zaradi obstojnosti, se nenaravno sveti in na otip je spolzka. Steki ali fileji so obstojni krajši čas, ker meso brez kože hitreje napadejo bakterije.

Svežo ribo je potrebno po ulovu ali nakupu kolikor je mogoče hitro predelati ali konzervirati. Obstojnost ribe je odvisna od vrste in kakovosti, ta pa se ohrani samo pri temperaturi 0° C. Celim

ribam je potrebno pred zamrzovanjem odstraniti drobovje, ker jim želodčni encimi kvarijo meso. Nato jih tesno zavijemo v prozorno folijo in termostatu uravnomo na najnižjo temperaturo, ker se sicer ustvarijo veliki ledeni kristali, ki slabo vplivajo na strukturo in okus mesa. Za daljši čas zamrzujemo le ribe s čvrstim in nemastnim mesom.

Pred kuhanjem damo globoko zamrznjene ribe čez noč v hladilnik in jih pustimo, da se počasi odtalijo. Fileje pa lahko cvremo ali pečemo zamrznjene. Kako odstranimo kožo s filejev? Trdo in temno kožo odstranimo z zelo ostrim in prožnim nožem. File položimo s kožo navzdol ter ga s krpo primemo za ožji konec in rezmo med kožo in mesom proč od sebe. File položimo med dve plasti prozorne folije in rahlo potolčemo. Nato na strani, kjer je bila koža, naredimo nekaj kratkih vzporedniharez. Za poširanje ali dušenje lahko fileje zložimo v različne oblike. Če jih zvijamo ali prepogibamo, jih lahko še dodatno nadevamo.

Največ železa

Uspela spomladanska akcija odvoza kosovnih odpadkov — Največ doslej

NOVO MESTO — Novomeška Komunala vsako spomlad in jesen organizira odvoz kosovnih odpadkov, in to povsod tam, kjer imajo tudi sicer urejen red odvoza odpadkov. Prvi letošnji odvoz kosovnih odpadkov so organizirali od 22. do 26. marca. Čeprav je ta spomladanska akcija uradno že končana, so komunalci pripravili priti na klic in zamudnikom odpeljati večje količine teh odpadkov.

Letošnja spomladanska akcija je bila tako uspešna, da je presenetila še komunalce. Ljudje so, kot so bili obveščeni, na običajnih odjemnih mestih pripravili kosovne odpadke, komunalci pa so za to priložnost osnovali pet dodatnih ekip, ki so te odpadke pobirale in odvažale; na voljo so imeli tri specialna vozila, tovornjak z avtodvigalom in navaden tovornjak. Ljudje so ob tem pripravili tudi 17 avtomobilskih školj in komunalci so tudi te, čeprav ne gre za gospodinski odpadke, naložili in odpeljali. »Toliko odpadkov, kot smo jih odpeljali v tej akciji, v tako kratkem času nismo še nikoli,« je povedal Slavko Janežič. »To pripisujemo v prvi vrsti večji naravovarstveni zavesti naših občanov, poleg tega pa hočejo ljudje, ki plačujejo odvoz smeti, to tudi izkoristiti.« Vsekakor bi v nasprotnem primeru veliko teh odpadkov končalo ob potokih, po gozdovih in drugod v naravi. Gre pa kar za 476 kubikov odpadkov ali za 75 ton, ob rednem odvozu pa odpeljajo 50 do 60 ton odpadkov na mesec. Daleč največ, celih 56 ton, se je ob tej akciji nabralo železa. Poleg večjih odpadkov so odpeljali tudi precej manjših kosovnih odpadkov, ki se jih je nabralo za četrtino skupnega volumna.

A. B.

KAR USPEŠEN POBOT

NOVO MESTO — Novomeška podružnica SDK vsak mesec opravi obvezen pobot med pravnimi osebami, ki prijavljajo medsebojne obveznosti oz. terjatve. Za zadnji pobot je prijavilo 152 pravnih oseb za 1.421 milijonov tolarjev obveznosti. Pobotanih je bilo 253 milijonov tolarjev oz. 17,8 odst. prijavljenih obveznosti. Najboljši rezultat je bil na področju zavarovalništva, 44,2-odst. in gospodarstva 19,3-odst., na področju negospodarstva pa le 5,8-odstoten. Novomeška podružnica je bila boljša od slovenskega povprečja s 13,2-odstotno uspešnostjo pobota obveznosti.

JUTRI ZVEČER BRUCOVANJE V KANDIJI

NOVO MESTO — Klub novomeških študentov bo tudi letos skupaj z Mladinskim kulturnim centrom organiziral brucovanje študentov novomeške občine. Prireditelj bo tako kot lani potekala v prostorih gostinskega objekta Kandija, in sicer v petek, 2. aprila. Pričetek ob 20. uri. Vse brucke in bruce, študentke in študente Novega mesta in okolice v imenu vodstva KNŠ vljudo vabim na prireditev.

MARKO KRALJ
predsednik KNŠ

Avtobusna postaja in šest bifejev

Na novomeški avtobusni postaji vsak dan 12 do 14 tisoč potnikov — Glede lokalov niso spoštovali sklepa izvršnega sveta — Bifeji brez stranišč

NOVO MESTO — Novomeška avtobusna postaja je gotovo najbolj prometni kraj v mestu. Okoli 220 avtobusov vsak dan na postajo pripelje in z nje odpelje 12 do 14 tisoč potnikov; med njimi je okoli 3.500 dijakov z mesečnimi vozovnicami. Med temi je tudi precej avtobusov Gorjancev, ki so tudi upravljalec avtobusne postaje.

»V prvi vrsti moramo skrbeti za varno odvijanje prometa, za varnost potnikov, za normalno poslovanje in za red,« pravi Marjan Smrke, direktor potniškega programa pri Gorjancih, ki ima svoj sedež na postaji. Na postaji je zaposlenih 8 uslužbencev, 2 čistilki in čuvaj. Čeprav je novomeška avtobusna postaja ena od treh v Sloveniji, ki ustreza vsem zakonskim predpisom, z njo ni vedno prijetno upravljati. »Na postaji bi radi imeli red in čistočo, vendar tega ne moremo doseči v taki meri, kot si želimo,« pravi Smrke. Novomeški izvršni svet je leta 1989 sprejel sklep o določitvi namembnosti lokalov, ki naj bi jih Pionir zgradil na avtobusni postaji za trg. Tako naj bi biltam en gostinski obrat na peronu in restavracija v zgornji etaži, v številnih drugih lokalih pa naj bi bile druge dejavnosti, od cvetličarne in slaščičarne do izdelovanja ključev, fotokopiranja in urarja. Ta sklep izvršnega sveta, piše, je Pionir dolžan upoštevati

pri projektiranju, izgradnji in prodaji lokalov na avtobusni postaji.

V resnici pa je stvar taka, da je sedaj na postaji 6 bifejev, od drugega pa tako rekoč nič. Noben od teh bifejev pa nima stranišča za goste. In tako so sanitarije

Marjan Smrke

Proračun le za polovico potreb

Letošnji proračun novomeške občine znaša 1,68 milijarde tolarjev — Podpora kmetijstvu in podjetijstvu — Za investicije 292 ter 667 milijonov iz državne blagajne

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je na četrtkovi seji sprejela zaključni račun občinskega proračuna za leto 1992 in letošnji proračun, ki je v celoti za 27 odstotkov večji od lanskega. To je še vedno manj, kot se bo povečal državni proračun.

Proračun novomeške občine je lani znašal nekaj več kot 1,3 milijarde tolarjev. Dovoljena poraba je bila manjša, saj je skupaj s finančno izravnavo za novomeško občino znašala dobro milijardo tolarjev, razliko pa so predstavljali izredni prihodki in zadolžitve proračuna. V prihodkih je štet tudi denar od prodaje občinskih obveznic. Lani so jih prodali za 329,469 milijona tolarjev. Od tega je bilo 144,4 milijona tolarjev porabljenih za cestni, 100 milijonov za komunalni in dobrih 71 milijonov tolarjev za telekomunikacijski program.

Veliko dela v šentjernejski župniji

Obnove cerkva — Nazaj nekdanje župnišče

SENTJERNEJ — Za letos šentjernejski župnik g. Trpin načrtuje več del pri obnovi cerkva v tej veliki župniji. Tako že tečejo zaključna dela pri temeljitni obnovi cerkve v Šmarju, nadaljevali bodo dela pri čiščenju in ureditvi ostanke cerkvice sv. Jedrta na Trdinovem vrhu. Na zvoniku farne cerkve sv. Jerneja je treba zamenjati kritino, na obnovo čakata cerkev sv. Tomaža v Gorrenji Stari vasi pa zvonik cerkve sv. Jurija v Orehovi. Temeljite obnove je potrebna cerkev sv. Sigismunda v Polhovici.

Pred dnevi je šentjernejski župnijski urad dobil nazaj nacionalizirano nekdanje župnišče s pripadajočim zemljiščem. V stavbi naj bi še ostali sedanjí uporabniki, to sta vodstvi Hipota in Rezistorjev ter kuhinja in menza Kmetijske zadruge, na zemljišču ob sedanjem župnišču pa naj bi slej ko prej raslo novo župniško središče z veroučnimi učilnicami, prostori za župnijski urad, za arhive itd.

SPET POMOČ IZ LANGENHAGNA — Veliki orkester iz Langenhagna, ki ga vodi Ernest Müller, je z dobrodelnim koncertom v Hannovru in Langenhagnu zbral 4.841 mark in jih namenil kot pomoč beguncem iz Bosne. Konec preteklega tedna se je delegacija iz tega Novemu mestu partnerskega mesta, ki jo je vodila Annalisa Rudolph, mudila v begunskem centru v Bršljinu. Skupaj z novim novomeškim županom Francijem Koncilijo sta si ogledala bivalne razmere beguncev in se z njimi pogovarjala o vsakdanjih težavah. (Foto: J. Pavlin)

Skoraj polovico vsega proračuna, natančno 48 odstotkov, je šlo lani za plače in materialne stroške v družbenih dejavnostih in pri drugih uporabnikih proračuna.

Letošnji proračun novomeške občine po sprejetem odloku znaša 1,68 milijarde tolarjev. S sestavo je bilo precej težav, saj je bilo prijavljenih potreb za 2,9 milijarde tolarjev. Njegov najpomembnejši vir so davki od osebnih prejemkov, s katerimi bo zbranega 60 odstotkov proračuna. Po veliki centralizaciji davkov in drugih proračunskih virov na državni ravni ima občina le še 13 odstotkov izvirnih prihodkov.

Največ proračunskih sredstev bo šlo tudi letos za plače in materialne stroške

NOVI ŽUPAN — Novomeška občina se je izognila krizi oz. aferi, ki se je napovedovala v zvezi z opravljanjem funkcije predsednika občinske skupščine. Kot je znano, je dosednji župan Marjan Dvornik sredi februarja postal državni sekretar v ministrstvu za promet in zveze, še naprej pa je želel, seveda neprofesionalno, opravljati tudi župniško funkcijo. Poslanci v novomeškem občinskem parlamentu so menili, da občina potrebuje na tem mestu profesionalca. Na četrtkovi seji je bil za novega predsednika novomeške občinske skupščine izvoljen Franci Koncilija (na sliki med slovesno prisego). S tem je zagotovljena tudi strankarska (kršćansko-demokratska) kontinuiteta na čelu občinske skupščine. Koncilija je dobil 43 od 80 glasov, drugi kandidat dr. Tone Starc pa 36. (Foto: Z. L.-D.)

Z. L.-D.

Olajšanje za graditelje

Novomeška občinska skupščina je potrdila predlog sprememb treh hektarov kmetijskih zemljišč v stavbna

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je pred tednom

sprejela spremembe in dopolnitve družbenega plana občine za obdobje od 1986 do 1990. Z njimi je kot stavbna opredelila blizu tri hektare zemljišč v občini, ki so bila doslej uvrščena v drugo območje kmetijskih površin. To v naravi pomeni gozdna zemljišča. S tem je dana možnost, da 14 prosičev dobi lokacijska dovoljenja za gradnjo stanovalskih hiš ali obrtnih delavnic v različnih krajih občine.

Poslanci predloga sicer niso sprejeli najbolj naklonjeno. Slišati je bilo precej očitkov. S tem naj bi bila narejena krivica tistim, ki tudi že leta čakajo na dovoljenje, a ga ne morejo dobiti, čeprav lokacija za gradnjo ni sporna. Nekaj je bilo tudi mnenj, da je težko odločiti o izvenplanskih gradnjah v razmerah, ki večini niso poznane. Marjan Ravbar je dodal, da je predlog rezultat tega, da se je Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje razbil preko vseh razumnih meja. Kljub razlagi Jožeta Preskarja, sekretarja sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora, da je postopek pač po zakonu tak, predlogi za odločanje v skupščini pa so pripravljene strokovno, je zbor krajevnih skupnosti glasoval proti.

Imenovana je bila usklajevalna medzborovska komisija, ki je po pričakovanjih predlagala, na bi predlog sprememb in dopolnitev vendarle sprejeli. Navsezadnje je taista skupščina pred slabim letom sprejela sklep o aktivnejšem vodenju prostorske politike, kar naj bi pomenilo, da bo večkrat na leto imela v rokah take predloge. Pod težo vseh teh argumentov so poslanci klonili in z večinsko podporo sprejeli predlog, s katerim novomeška občina dobiva 3 hektare novih stavbnih zemljišč.

OČISTIMO OKOLJE!

NOVO MESTO — Odsek za varstvo narave Planinskega društva Novo mesto pripravlja očistevalno akcijo, ki bo jutri, 2. aprila. Začela se bo ob 16. uri z zborom pri kapelici nad Mestnimi Njivami, udeleženci pa naj bi počistili razno smetje in odpadke od poti z Mestnih Njiv čez Kosovo dolino in skozi naselje Pod Trško Goro ter gozdiček ob avtocesti. Čistilce bo spremljal tovornjak Komunale. Vse, ki jim je pri srcu narava, vabijo na akcijo.

ROŽICE — Pred tednom je bil materinski dan. Svojih poslanskih kolegic so se ob tej priložnosti s šopki spomnili tudi kršćansko demokratski poslanci v slovenskem parlamentu. Mediji so poročali, da je to prijetno poslanstvo opravil vodja poslanskega kluba Ignac Polajnar. Petkovo Delo je dogodek zabeležilo s fotografijo, na kateri prejemajo rože novomeška poslanka Vida Čadonič-Spelič. Ljudje zdaj ugibajo, kakšen sporočilni pomen imajo te rože in ta slika. Simpatična gospa Vida namreč (še) ni mama.

JÉZIK — Pred tednom izvoljenemu novemu novomeškemu županu Franciju Konciliju ni bilo dano kakšno dolgo breždelno sončenje v slavi izvolitve, ampak je začel z županovanjem že kar naslednjega dne. Za začetek je sprejel delegacijo iz pobratenege Langenhagna. Nepoznavalce je pri tem prijetno presenetil, saj mu nemščina ni delala težav tako kot njegovemu predhodniku, ki se je — resnici na ljubo — proti koncu županstva močno popravil, k čemur so mu pomagali v šoli. Kdo ve, če se tudi novi župan že ne ozira po kakšni. V begunskem centru, kamor je pospremil delegacijo iz Langenhagna z nekaj pomoči, njegovega jezika nekdanjih bratov onstran Kolpe niso najboljše razumeli.

MESO — Trgovsko zasebnstvo cvete tudi na Ratežu. V tamkajšnji trgovino te vrste (Modić) je mati nedavno poslala otroka po mleto meso. Meso je seveda dobil, vendar mati z njim ni bila zadovoljna, saj je bilo, po datumu na ovitku sodeč, že leto dni zamrznjeno. S sprejemom nazaj in z zamenjavo za drugo blago v trgovini niso delali težav. Inkrinirano meso pa tudi ni več dolgo ležalo v hladilniku, še isti dan so isti paket prodali sosedu. Ta ga ni nesla nazaj, porabila pa mesa tudi ni. Paket čaka na inšpektorja v skrinji pri sosedu.

REŠILEC — Zdajšnji rešilec novomeškega zdravstvenega doma so močno potrebni zamenjave. Enega, ki je pred tednom prišel po poškodovanega učenca v Otočec, so morali otroci prijaviti, da je sploh vžgal in z nesrečnejšem odbrzel zdravniški pomoči naproti. A z nakupom novega in tudi bolj opremljenega urgentnega reševalnega vozila za novomeški zdravstveni dom še naprej bolj slabo kaže. V Tabakumu, kjer je zbiralcev prispevkov v skladu z izglemom podjetja pričakoval izdatno vsoto, so mu povedali, da ne bo nič, saj bi tudi oni potrebovali kakšno pomoč. Četrtekovega dobrodelnega koncerta v ta namen pa se je namesto pričakovanih 2.000 udeležilo le dvesto obiskovalcev. Kriv naj bi bil menda tudi urednik Studia D, ki da je voditeljica daljšega pogovora o pomenu vozila zabil čim manj omenjati prireditve.

Ena gospa je rekla, da se je novomeški parlament pri izbiri novega župana obnašal skrajno racionalno. Znanega zdravnika bi v službi težko pogrešali.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 8. do 14. marca so v novomeški porodnišnici rodile: Marjeta Kraševac iz Metlike - Anjo, Anica Boben iz Zvirč - Urbana, Marica Gorenčič iz Gor. Ajdovca - Vanjo, Milena Štrekelj iz Dragovanje vasi - Urško, Zvonka Mlakar iz Križa - Mitja, Rozalija Per iz Šmarjeških Toplic - Jureta, Tanja Kordić iz Črnomlja - Izidorja, Jožica Kuplenik z Vrha pri Pahi - Mitja, Ivanka Idžanovič iz Gabrja pri Soteski - Josipa, Zdenka Žagar iz Malih Brusnic - Janeza, Marjeta Štepec iz Dol. Nemške vasi - Denisa, Anica Fekonja z Dol. Dobrave - Anjo, Anica Novina z Gradišča - Dominika, Marija Seničar iz Smolenje vasi - Katjo, Jasminka Kuhar iz Gor. Pirošice - Sabino, Lidija Gašperšič iz Hrastja pri Mirni Peči - Mateja, Anica Brajar iz Dol. Karteljevca - Primoža, Mojca Klešar iz Smolenje vasi - deklico, Irena Kump-Papež z Rateža - deklico, Jožeta Lahne s Sel - deklico.

Iz Novega mesta: Irena Klemenčič, K Roku 85 - Draga, Alenka Šmajdek iz Sukletove 30 - Gala, Andreja Gornik, Pod Trško goro 85 - Janka, Zvonka Žulčić, Slavka Gruma 80 - Jaka, Zora Trifkovič iz Šegove 8 - Ines, Vladimira Šuštaršič s Ceste Herojev 36 - Neja, Vlasta Oman, Slavka Gruma 21 - Špelo, Zdenka Golobič s Ceste Herojev 43 - Nataša. Čestitamo!

MEŠETARJENJE - Vse bolj očito je, da bi morali v črnomaljski občini uvesti živinske sejme. Ljudje zelo pogrešajo mešetarjenje in ker se ne morejo izživeti na sejmih, to počno na zasedanjih v skupščini. Tako je bilo tudi prejšnji teden pri sprejemanju občinskega proračuna. Tokrat je bilo mešetarjenje kar uspešno, saj so delegati dvignili roke za vse amandmaje, ki so povečali primanjkljaj v proračunu še za nekaj milijonov tolarjev. Vprašanje pa je, če bi bili mešetarji tako uspešni tudi na sejm, kjer so tržni pogoji bolj kruti.

OSTANKI - Pred volitvami so se mnoge črnomaljske stranke pritoževale, da jim nepridipravi skoraj hitreje trgajo reklamne plakate, kot jim jih uspe ponovno obesiti. Sedaj, skoraj štiri mesece po volitvah, se pritožujejo občani. Ostanke volitev v obliki na pol uničenih plakatov še vedno kazijo izgled občine, ki bi moral biti pred skorajšnjim začetkom turistične sezone prijazen za dušo in oko. Žal, urnih predvolilnih nepridipravov ni od nikoder več.

ZNAK - Prebivalci naselja Pod gozdom razmišljajo, da bi dali pobudo za nov prometni znak, na katerem bi bili hlodi. Tako bi vse, ki se bolj redko vozijo po njihovi ulici, opozorili na presenečenje in nevarnost hkrati, ki ju tam skoraj vsak dan pripravi Gozdno gospodarstvo. To namreč kar na cesti naklada hlode in prav nič čudnega ni, če se kdaj kakšen hlood zaladi tudi pred mimo vozeči osebnim avtomobil. Najbrž bodo morali gozdarji zadeti kakšen avtomobil bolj natančno, da bo končno mir na cesti, kamor nakladanje in razkladanje hloodov niti slučajno ne sodita.

Sprehod po Metliki

V METLIŠKI OBČINI imajo težave domala z vsemi pokopališči, saj postajajo premajhna, neurejenih pa je še vrsta drugih reči. Za začetek bodo poskrbeli za popis vseh grobov. Nekdo je prišel na zamisel, da bi o tem napisali posebno knjižico. Kot rojen za to nalogo bi bil g. Tone Omerzel, ki je pred časom obelodanil natančen seznam vseh vinogradnikov, nosilec najrazličnejših priznanj.

ČRNOMALJCI SO POSKRBELI za čistočo pasu ob cesti, Metličani pa še ne. Pred dnevi je bilo videti ob cesti Črnomelj - Metlika traktor s človekom, ki je pobiral iz avtomobilov odvržene smeti. Toda le do občinske meje. Od Gradca do Metlike je zato pošteno nastlano. Posebno veliko papirja in polivinilastih vrečk je okoli avtobusnih postajališč, kar kaže, da so z avtobusom potujoči ljudje še zlasti nemarni. Letos, ko je leto turizma, bo treba paziti tudi na takšne "malenkosti".

METLIŠKI DISKO GHETO se je uvrstil zelo visoko na lestvici slovenskih lokalov te vrste. K dobremu imenu in k slovesu so pripomogle ob petkih nastopajoče skupine in posamezniki, ki prihajajo v Metliko iz slovenskih in hrvaških glasbenih središč. Pred kratkim so mladi žurirali ob skupini "Zabranjeno pušenje". Zanimivost: na plakatih je bilo napisano tudi poslovenjeno ime te skupine: Prepovedano kajenje.

STARO METLIŠKO mestno jedro je domala brez stalnih prebivalcev, zato je ob popoldnevih na trgih pravo mrtvilo. Občutijo ga predvsem gostilničarji in trgovci, ki jadicujejo nad slabim prometom.

Trebanjske iveri

ROSE - Pred kratkim so v trebanjski podružnici Društva vinogradnikov Dolenjske ocenjevali lanskega pridelka vina. Od 118 vzorcev je bilo tudi nekaj neustreznih, npr.: vino rose so nekateri naredili kar po domače, namesto stiskanja temnega grozdja po tehnologiji belega vina jim je bilo lažje zmešati malo belega in malo črnega vina. Kje smo Dolenjci glede kletarjenja, nam je po tem verjetno jasno.

OBISK - Nekateri Trebanjci radi jadicujejo nad tem, da je v mestu premalo kulturnih prireditve, teta Mici pa je ob sobotni prireditvi, ko so v trebanjski kulturni dom vabili Metličani z metliško folklorno skupino Ivan Navratil, le zmajevala z glavo. Zakaj? Dvorana je bila napol prazna in tisti, ki so prišli na metliško kmulturno prireditev, so imeli slabo vest. V imenu gostiteljev jih je potolažil Toni Gašperič, ki je dejal, da hodijo gledat kulturne prireditve le kulturni ljudje, in če je teh pet, jih je pač pet. Dodal je še, da Metličani zaradi tega ne bodo žalostni, saj jim bo zaradi tega več ostalo za popotnico na avtobusu, kajti vsega kar so prinesli s sabo Trebanjci ne bodo mogli pojesti. In kaj je na to dejala teta Mici? Da bi se znebila slabe vesti, je pripomnila, da je Trebnje še mlado mesto in se še uči, kar je v tako starih mestih, kot je Metlika, že povsem normalno.

Neenakopravneži

Ni pomembno, kje gradiš, ampak ob kom

ČRNOMELJ — Medtem ko je šlo včasih poročilo o delu črnomaljskega sklada stavbnih zemljišč na skupščinah skoraj neopazno mimo, letos ni bilo tako. Enemu od delegatov je bilo povsem nerazumljivo, zakaj mora plačevati nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč, ki je eden od virov sklada, če pa je moral drago plačati tako gradbeno parcelo kot tudi njeno komunalno ureditev. Dobil je odgovor, da prispevki, ki jih plačuje sedaj, in tisti, ki jih je plačal ob začetku gradnje, niso v nikakršni povezavi. Z odgovorom najbrž ni bil zadovoljen, zato pa se bo lahko odločil za pot, kakršno je ubral eden od krajanov, ki je položnico za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča vrnil na občino s pojasnilom, naj mu jih ne pošiljajo več. In sedaj ima že nekaj časa mir.

Čeprav se v skladu zbere manj denarja, kot so potrebe, pa mnoge moti tudi, da so te drobtinice nepravilno razdeljene. Graditelji so zaradi tega v neenakopravnem položaju, saj kljub temu da plačujejo za kvadratni meter vsi enako, dobijo nekateri več, drugi manj komunalne ureditve. Predvsem pa bode v oči, da ni toliko pomembno, kje gradiš, ampak ob kom. Najpomembnejše je torej, kolikšen vpliv ima in kako blizu korita je sosed. Bljže ko je, večje komunalne ureditve je deležen on in z njim tudi njegova okolica. Zato je razumljivo, da do sklada in nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, ki že tako nista ravno priljubljena, čutijo zaradi različnih meril pri dodeljevanju pravic zlasti tisti ljudje, ki so prikrašani, le še večji odpor.

M. BEZEK-JAKŠE

O HIGIENSKEM PRIDOBIVANJU MLEKA

METLIKA - Obveščamo vse pridelovalce mleka, da bo kmetijska svetovalna služba Metlika organizirala predavanje o higienskem pridobivanju mleka in mastitisu pri kravah. Predavanje bo v torek, 6. aprila, ob 10. uri v Vinski kleti Metlika. Predaval bo mag. Janez Koprivnikar iz Kmetijskega zavoda Ljubljana. Povabljeni so tudi Marija Štariha iz Ljubljanskih mlekar in predstavniki Kmetijske zadrage Metlika, ki bodo odgovarjali na vprašanja.

IGNORANCA

METLIKA - Tukajšnji izvršni svet je podjetjem v občini, ki imajo zaposlene hrvaške državljane priporočil, naj ne delajo težav tistim, ki jih Republika Hrvaška kliče na opravljanje vojaške dolžnosti v oborožene sile. Podjetjem je metliška vlada svetovala, naj tem delavcem odsotnost štejejo kot opravičeno, seveda brez nadomestila osebnega dohodka in drugih pravic iz naslova delovnega razmerja. Vendar so izvršni svet iz nekaterih metliških podjetij obvestili, da se hrvaške oborožene sile ignorantsko obnašajo do svojih državljanov, zaposlenih v Sloveniji, ter da jim ni mar, kaj bo v prihodnje z njimi in njihovo zaposlitvijo. Zato so v podjetjih že napovedali, da bodo morali, če ne bo drugače, na pomembnejša delovna mesta, od koder so odšli delavci v gardo, prisiljeni zaposlovati druge delavce.

Na deponiji tudi smeti, ki tja ne sodijo

METLIKA — S službe za higieno, epidemiologijo in ekologijo pri Zavodu za zdravstveno varstvo Novo mesto so si nedavno ogledali metliško komunalno deponijo. Na odlagališče odpadkov, ki je v gozdu, veliko pa je približno 150 metrov krat 200 metrov, je bilo kar nekaj pripomb. Med drugim, da je deponija le delno ograjena, a še tam je ograja dotrajana. Ker ni natančno določeno iztresališče za smeti, jih puščajo po vsej širini južne strani deponije in celo ob cesti. Precej odpadkov ostaja tudi nepokritih in jih veter raznaša po gozdu. Janez Judež, ki je ogled opravil, je videl tudi veliko odpadkov, na primer pločevino, gume, lesene predmete, ki ne sodijo na komunalno deponijo.

Judež je navedel številne predloge za odpravo pomanjkljivosti. Tako bodo morali Metličani ograditi celo deponijo ter določiti čas za dovoz, urediti iztresališče in ga sproti prekrivati z zemljo. Prav tako bodo morali očistiti okolico deponije, zlasti odstraniti smeti ob cesti in iz gozda. Pred dovozom na deponijo priporoča reciklažo odpadkov, kot so pločevina, gume, tekstil, papir, saj bi s tem lahko občutno zmanjšali količino smeti. Hkrati svetuje stalno nadzorno službo ter redno dezinfekcijo in deratizacijo.

M.B.-J.

Velik pomen drobnih opozoril

Zeleni Metlike o svojem lanskem delu — Pohvala občinski vladi, ki ima posluš za ekološke probleme — Letos predvsem o reciklaži smeti in kanalizaciji

METLIKA — Zeleni Metlike so bili na nedavni letni skupščini zadovoljni z delom v preteklem letu. Toliko bolj, ker so se povezali z Zelenimi iz črnomaljske občine. Tako so bili močnejši in prodornejši pri reševanju ekoloških problemov, ki niso zgolj metliški, ampak belokranjski.

Kot je bilo slišati na skupščini, si metliški Zeleni lastijo del zaslug, da bodo začeli letos graditi sanitarno močvirje za čiščenje odpadnih voda pri Otoku. To bo bila prva tovrstna naravna «čistilna naprava» v občini. V prihodnje naj bi jih zgradili še v drugih vaseh ob Kolpi. Zeleni so zadovoljni, da ima za tovrstne ekološke rešitve posluš tudi občinska vlada. Skupaj s črnomaljskimi Zelenimi jim je lani spomladu uspelo ustanoviti klub prijateljev Kolpe. Zahteve za svobodno kopanje, čolnarjenje, ribarjenje v reki in kampiranje ob njej je podprlo kar 1.200 ljudi, in kot je prepričan predsednik Zelenih Metlike Tone Bezenšek, je bila gotovo tudi zaradi teh njihovih zahtev poleti Kolpa dostopna vsem. Upa, da bo tako tudi vnaprej.

Zeleni so lani takratnemu zunanjemu ministru dr. Ruplu poslali pobude oz. opozorila glede vodnih virov na Hr-

● V vojni padajo pokončni. (Petan)

● Pаметen novinar je tisti, ki piše take članke, da »sedijo«. Bolje, da sedijo članki, kot novinar. (Jurijč)

Kmalu bo pitna voda razkužena

Naprava za razkuževanje mirenske pitne vode je že na carini — Nekatje v maju naj bi začela obratovati — Tako razkužena voda bo primerna tudi za prehrabeno industrijo

MIRNA - Po zadnjih premikih sodeč, bodo Mirenčani končno prišli do že pred leti obljubljene naprave za razkuževanje vode. V mirenski Dani, ki je lastnica tega vodovoda in njena upravljalca, so povedali, da so že pričeli s pripravljalnimi deli za vgradnjo naprave. Naprava za razkuževanje vode je bila pretekli teden na carini v Ljubljani. Računajo, da jo bodo vgradili in usposobili za obratovanje v dobrem mesecu, če jim ne bo nagajalo vreme.

Še pred Daninim vodovodom so imeli Mirenčani vodovod napeljan iz Kraljeve doline, vendar s to vodo niso bili najbolj zadovoljni, saj je imela priokus po rudninah. Leta 1968 je Dana začela graditi za svoje potrebe nov vodovod iz Zabukovja. V pretežni meri so ga zgradili z udarniškim delom delavci Dane in KPD Dob, zato je poleg Dane pravico do uporabe vode dobil tudi KPD Dob. Vodovodni sistem, kakršen je danes, je bil dograjen leta 1971 in leta 1974 razširjen tudi na gospodinjstva na Mirni.

Nabava naprave za dezinfekcijo vode in priprave za vgradnjo se zavlekla zaradi pridobitve vse potrebne dokumentacije (projektne izvedbene doku-

mentacije), pridobiti so morali strokovna mnenja ustanov, ki bdijo nad pitno vodo, pa tudi na naročeno napravo so morali čakati nekaj mesecev. »Nekoliko dalj časa pa je nabava trajala tudi zaradi tega, ker smo v Dani iskali takšno napravo, ki bo vodo dezinficirala, pa bo voda kljub temu primerna za našo industrijsko proizvodnjo,« je povedal direktor Dane Božidar Pernarčič. Takšno napravo ima ljubljanski Union, le da jo uporablja zgolj za svoje industrijske namene, na Mirni pa bo hkrati dezinficirala vodo tudi za prebivalce, ne le za Dano. Vgradili jo bodo na glavnem cevovodu pred vodom v Mirensko dolino. Elektronska naprava bo merila in glede na okuženost vode in

IZ NAŠIH OBČIN

Proračun je precej napihnjen

Hitro sprejet predlog občinskega proračuna — Uslišani vsi amandmaji delegatov — Odhodki so veliko večji od prihodkov — Apel poslancem

ČRNOMELJ — Delegati črnomaljske občinske skupščine so bili ob sprejemanju predloga občinskega proračuna zelo radodarni. Tako rekoč vsi njihovi amandmaji, ki so pomenili hkrati povečanje odhodkov iz občinskega proračuna, so bili sprejeti. Vprašanje pa je, če jih bo moč tudi uresničiti. Že v predlogu je bilo namreč navedeno, da bodo letošnji odhodki dobre 404 milijone tolarjev, kar pomeni 24 milijonov tolarjev primanjkljaja. Poleg tega bodo morali odšteti še skoraj 88 milijonov tolarjev za plačilo obresti, kreditov in odplačila obveznic.

To pa ni motilo delegatov, da ne bi predlagali dodatnih želja, ki so seveda pomenile še večjo obremenitev proračuna. Tako naj bi šlo po novem več de-

narja za krajevne skupnosti in komunalno vzdrževanje njihovih središč pa za semiško osnovno šolo in še nekatere komunalne potrebe. Da bi bil letošnji Božiček ali dedek Mraz bolj radodaren, so občinski zvezi prijateljev mladine namesto 178 namenili 500 tisočakov. Precej polemike je bilo, ali naj tudi mestna godba na pihala pride v občinski proračun s 700 tisočaki. Slišati je bilo oporekanje, češ da morajo vedeti, da imajo v občini tudi folklorne skupine. Na koncu so se le odločili, da bodo za 700 tisočakov več namenili ZKO, v kateri naj se godba bori za svoj denar.

Direktor zdravstvenega doma se ni strinjal, da bi za opremo te ustanove namenili le 500 tisočakov. Predlagal je 3 milijone tolarjev, pa je dobil odgovor, naj bi v občini pripravili humanitarno akcijo za opremo, da bi z mirnejšo vestjo prosili denar tudi na republiki. A iz te moke ne bo kruha, kajti zdravstvo dobi z republike denar le za svojo dejavnost, za naložbe pa ga mora zagotoviti občina. Tako so delegati velikodušno dvignili roke za več denarja v zdravstvu, prav tako pa so »dodelili« za milijon tolarjev več za vzdrževanje kulturnih do-

mov ter prav toliko za razvoj turizma.

S svojimi željami so tako delegati povečali odhodke proračuna za 21,6 milijona tolarjev, kar pomeni, da je sedaj črnomaljski proračun »napihnjen« za četrtno nad dovoljenim. Pri tem pa so poudarili, da bodo morali apelirati na poslance, naj čimprej sprejmejo republiški proračun. Le tako bodo lahko začeli uresničevati občinskega.

M. BEZEK-JAKŠE

NI ZANIMANJA ZA KORUZO

METLIKA - Glede na škodo, ki jo je prizadela v lanskem letu, se je metliška občina znašla na 23. mestu v republiki. Tako je po republiških podatkih upravičena do 3.561.000 tolarjev odškodnine ter dodatnih 56 ton koruze, medtem ko so je 71 ton Metličani že dobili. Denar nameravajo v Metliki porabiti za prevoz vode in intervencije v kmetijstvu. Za koruzo po polovični ceni pa na podeželju ni zanimanja, saj so decembra eno pošiljko že odklonili. Kmetje bi raje sončnične in sojine tropine, na občini pa upajo, da jim jih bo uspelo dobiti.

SAMI BODO IZDELOVALI PLASTENKE

MIRNA - V Dani so v zadnjih treh letih izgubili veliko trga, ki so ga imeli v nekdanjih jugoslovanskih republikah. Kljub temu niso nobenega delavca poslali na cesto. Odločili so se za 36-urni delavnik. Vseskozi pa so razmišljali, kaj bi še lahko storili, da bi lahko zaposlili svoje delavce, hkrati pa tudi zmanjšali stroške. Tako so se odločili, da bodo poslej plastenke iz granulata delali kar sami. Kupili so stroj za plastiko in sredi poletja bodo začeli izdelovati plastenke (pet embalaža) v treh velikostih za gazirane pijače in sirupe. Na ta račun bodo zaposlili 12 delavcev.

Podedovano le nadgrajevati

je dejal dr. Janez Bogataj na otvoritvi šeste razstave izdelovalcev domače obrti v Trebnjem

TREBNJE - »Trebanjska občina ima veliko mojstrov domače obrti, ki znajo delati stvari, ki so del naše dediščine. Treba pa bo narediti korak naprej, izdelke domače obrti bo potrebno prilagoditi današnjemu času,« je na otvoritvi šeste razstave domače obrti prejšnji teden v stari trebanjski osnovni šoli poudaril naš priznani etnolog dr. Janez Bogataj.

Na lanski razstavi domače obrti in kulinarike so trebanjski izdelovalci ustanovili Društvo izdelovalcev domače obrti, ki pravzaprav nadaljuje delo projektne skupine za razvoj domače obrti, ki je delovala v okviru projekta FAO. Tokratno razstavo so pripravili v sodelovanju s Kmetijsko svetovalno službo Trebnje, pomagali pa so tudi strokovnjaki Doma iz Ljubljane in dr. Janez Bogataj. Poleg že uveljavljenih mojstrov domače obrti so se s svojimi izdelki predstavili tudi otroci s trebanjskih osnovnih šol ter Društvo upokojencev z Velike Loke in Trebnjega ter trebanjsko Društvo invalidov. Predsednik društva izdelovalcev domače obrti Anton Zakrajšek je v uvodnem govoru povedal, da so vsa ta leta dajali poudarek

na kvaliteto izdelave izdelkov, zato se lahko pohvalijo z devetimi mojstri pletarstva, ki so dobili ta naziv na osrednji slovenski razstavi domače obrti v Slovenj Gradcu, lani pa so dobili tudi štiri priznanja na področju priprave domačih jedi na kulinaricni razstavi v Ptuj. Letos so ženske predstavile jedi, kakršnih doslej na razstavi ni bilo videti, iz polnovrednih žit, zelenjave, sadja in mleka. Gospodinje je teh spretnosti naučila Helena Mržlikar.

Dr. Janez Bogataj je dejal, da bo moralo društvo čimprej navezati stike tudi s strokami, npr. oblikovalci, potem s tistimi, ki poznajo področje trženja, da bodo šli lahko v korak s časom. Helena Mržlikar je menila, da je na naših jedilnikih preveč sladkorja, belih maščob, rafiniranih olj, bele moke in mesa, hrane, ki ni primerna današnjemu načinu življenja. Predsednik trebanjskega IS Jože Rebolj je še posebej pohvalil mlade ustvarjalce in izrazil upanje, da bodo domačo obrt nadgrajevali in razvijali ter s tem omogočili, da bi se nekateri tudi dodatno, če ne polno, zaposlili.

J. D.

OB RAZSTAVI IZDELKOV DOMAČE OBRTI - »To, kar smo podedovali, je potrebno le nadgrajevati. Zmotno bi bilo živeti v muzejski zgodovini, treba je pobrati le najboljše oz. ločiti zrnje od plev,« je rekel dr. Bogataj. (Foto: J. Dornič)

kar je za nas zelo pomembno, je primerna za prehrabeno proizvodnjo,« pravi inž. Janez Kovačič.

J. DORNIŽ

"ZARUKANI" - Na Senovem gradijo pokopališko kapelo oz. pokopališko cerkvico. Tamkašnji župnik je priporočil domačinom, naj dajo denar za ta skupni pokopališki objekt. Vesel, da krajanstvo velikodušno sega v denarnico in prispeva za cerkvico, je okrcal tudi ljudi, ki imajo v zvezi s to dajavo kakršne koli pomisleke. Tako nam je sporočil, da se najdejo tudi taki, ki mislijo, kako so modri, pa so bolj zabiti kot tisti, ki še do pet ne znajo šteti. Župnik je potemtakem razdelil Senovčane na dve skupini: na tiste, ki ne znajo šteti do pet, in tiste, ki so bolj zabiti od pet.

PREDSEDNIK - Ne tako dolgo nazaj smo zapisali, da Krčani vsaj lačni ne bodo pod novim predsednikom krške občinske skupščine. No, Ivan Kozole, ki smo ga imeli v mislih kot predsedniškega kandidata, ni postal krški župan. Kdo v krški skupščini ga je volil in kdo ga je pri glasovanju zavrnil, se ne ve. Znano pa je, da je Kozole direktor krškega kmetijskega kombinata, slednjega pa bodo v kratkem kmetje deloma razstili.

KRIZA - Policisti v mestu nimajo blokvov za zaračunavanje mandatnih kazni občanom. Državi gre res hudo, če niti svojim varuhom ne prisrbi, kar jim pripada. Sicer pa, kaj bi v blokci? V Krškem so vendar sami vzorni vozniki, čeprav se o tem ne govori!

IMAJO SE RADI - Predsedniška kandidata v Krškem sta volila govorila o razumevanju in sodelovanju Krčanov, ki so politično različno opredeljeni. S tem sta izražala milo hrepenenje po nedosegljivem. Če to ne drži, potem se krški strankarski veljaki samo delajo, da vlečejo vsak na svojo stran. V vsakem primeru se krški volilci še spominjajo, da občinski parlament zaradi političnih razprtij veliko mesecev sploh ni zasedal.

Novo v Brežicah

SRBOKLETNO - Pleteršnikov Maks, rojen v Pišecah in že davno preminul, je za svojega življenja proučeval primere pri Homerju in pri srbskih pesnikih. Bil je tako naiven, da je celo verjel zgodbam, kako so eni in drugi pesniki približno na isti ravni. Kot pravi znanstveni delavec je temeljito razčlenil ene in druge verzice in zapisal za Srbe še danes bogokletno trditev, namreč, da se srbski pesniki nikakor ne morejo primerjati s Homerjem. Tako je porušil veliki mit, s katerim so Srbi sami sebe postavljali ob bok starim Grkom. Še sreča, da takrat gorokoli srbski narod še ni znal brati, televizije pa tudi še ni imel. Pleteršnikova žalitev je tako do danes ostala nenačevana.

POMOTA - Kot je dobro, da Srbi niso pravi čas slišali za Pleteršnika, tako je tudi čisto prav, da Pleteršnik ne more več slišati za svoje Pišecane. Njihova osnovna šola si zdaj na vse kriplje prizadeva, da bi se poimenovala po znanem in učenem rojaku. In kaj je v tem tako zelo slabega, da bi razkačilo pokojni? Nič, razen ene same malenkosti. OŠ Pišce se je dolga leta imenovala po Pleteršniku. A prišla je nova oblast, demokracija, birokracija, kretokracija in vse ostale vladavine. Vsem šolam v občini so odvzeli ime, da ne bi še naprej poveljevali komunistične zalege. Tako sta se v rotarnici odsluženih imen znašla tudi Tone Seliškar in Maks Pleteršnik. Ne kriva dolžna. A kaj bi to, imen res več nimamo, imamo pa demokracijo!

SOLA ZA ŽIVLJENJE - Oni dan se je brežiški kmet dokončno odločil. Svojega sina ne bo pustil kar na kmetiji, niti ga ne bo poslal v kmetijsko šolo. Poiskal bo prvega prekupčevalca in ga dal za vajenca. Takole si je mislil, sam imam osnovno in kmetijsko šolo pa še nekaj tečajev, seminarjev in predavanj povrh. Prebral, slišal in doživel sem že marsikaj, toda še vedno mi ne uspe čez mejo pripeljati niti enega zavojca pralnega praška, ne da bi me cariniki vprašali zanj. V Slovenijo pa, kot sem slišal, prekupčevalci tihotapijo na tisoče ton sadja in zelenjave, pa jih nihče nič ne vpraša!

DOMAČE TRNJE

- Najbolj cenjeno pohištvo pri nas - poslanski sedež
- Politika je kakor prevrto mleko smetana je vedno na vrhu
- Stranski vhod v politiko za mnoge pomeni glavni vhod v neupravičeno bogatenje
- Srbski politiki so kot mravlja, ki prilze v čebelnjak in si domišlja, da je ustvarila novo mravljišče
- Če garaš kot konj, si priden kot čebela, marljiv kot mravlja in zvest kot pes. Pojdi k veterinarju po potrdilo, da si ose!

MARIAN BRADAC

IZ NAŠIH OBČIN

Temne ulice in prazne obljube

Na Senovem daljši čas ni delovala javna razsvetljava v delu mesta — Občinarji in električarji so se menili, haska od tega pa ni bilo — Nadležni in tatovi

SENOVO — Na Senovem danes najbrž že deluje javna razsvetljava, če sklepamo po tistem, kar so o zadevi povedali v tork dopoldne v ustreznem občinskem sekretariatu v Krškem. Doslej javne ulične svetilke niso delovale in to je povzročilo med domačini precej nejevolje. Med drugim so se zaradi take javne razsvetljave pritožili preko svojih delegatov tudi na krško občinsko skupščino.

Senovčanom, ki stanujejo v zatemnjenem delu mesta, se zdi za malo, da so jim električarji odklopili ulično razsvetlavo. Po njihovem je že kar sramota, da zanje ni elektrike, ko pa iz svojih kuhinj skoraj vidijo krško elektrarno. Politikov in poslancev se polna usta hvale, kako bodo v Posavju reševali elektroenergetski sistem vključno z nuklearko. Zelo življenjsko pa bi bilo, če bi poskrbeli, da bi elektroenergetski sistem dal luč za zakotne senovske ulice, menijo na Senovem.

Potem ko se sistem senovske ulične razsvetljave v določenem delu mesta zvečer ni več vkapljal, so se domačini obrnili po pomoč na krško izpostavo Elektra in na občino. Na Elektru so rekli, da bodo luči usposobili za normalno delovanje, takoj ko jim bo občina plačala dolg, ki se nanaša na delovanje

javne razsvetljave po občini Krško. Na občini so zatrili, da bodo z Elektrom uredili stvari v res zelo kratkem času. Bolj ko so Senovčani klicarili v Krško, bolj so jim tam obljubljali, da bodo zadeve uredili takoj. Vse to dogovarjanje pa se je vlekle več mesecev. Ni kaj, vzorna skrb za državljane, ki jim država

GASILCI BREZ DENARJA

KRŠKO — Gasilcem v krški občini grozi, da bodo postali neučinkoviti, saj društva nimajo denarja niti za vzdrževanje glavne opreme. Spričo takih razmer gasilci pričakujejo iz občinskega proračuna denar za najnujnejše izdatke.

DRESURA PSOV

KRŠKO — Kinološko društvo Krško že nekaj tednov organizira dresuro psov. Na vajah, ki so ob torkih in petkih popoldne, trenutno potekajo vaje poslušnosti. Omenjene pasje šole se udeležuje okrog 20 psov z vodniki, ki trenirajo na odprtem vadbišču v Žadovinku.

Krčani v Logu pod Mangartom

Krški vrtec na zimskem taboru — Otroci so se dobro počutili — Za vsakogar nekaj — Snega ni bilo

KRŠKO — Pred kratkim se je vrnila v Krško skupina otrok, ki je nekaj dni bivala na Lisci na taboru, ki ga je organiziral vzgojno varstveni zavod Krško. Bolj znani kot bivanje na Lisci so tabori, ki jih krški vrtec skupaj s tolminko osnovno šolo organizira v Logu pod Mangartom.

Krški otroci so bili v Logu zadnje dni februarja in prve dni marca. Kot so ugotovili vzgojitelji, ki so bili skupaj z njimi na zimovanju pod Mangartom, so bili otroci kljub zahtevnemu programu ves čas odlično razpoloženi in ni nihče med njimi govoril o utrujenosti. Če odštejemo žulje, na taboru ni bilo poškodb in bolezni. Zato menijo v krškem vrtcu, da so dejavnosti, kot so jutranja telovadba in drugo, izbrali primerno. V Logu so imeli poleg jutranje telovadbe, ki so jo na svoj način dopolnili z meditacijo, napravili veliko pohodov po bližnji in daljni okolici, imeli pisateljske in likovne delavnice, športna tekmovanja, joga in predavanja z diapozitivi, da ne omenjamo vsega v pestrem delovnem dnevu otrok, ki je trajal od 6. do 23. ure. Program tabora je bil sestavljen iz številnih dejavnosti tudi zaradi tega, da se je lahko vsakdo izkazal v neki dejavnosti, »pojasnjuje bogati urnik diplomirana psihologinja mag. Zdenka Zalokar Divjak iz VVZ Krško.

Po mnenju Zalokar—Divjakove, je tak program večini udeležencev ustrejal. Nekateri pa so pričakovali tudi smučarski tečaj, vendar ga ni bilo moč izvesti, ker v Logu ni bilo snega. Pred-

tan iz Oklukove gore, sicer znana sadjarka.

»Sadje sušimo v posebnih sodobnih sušilnih komorah, a je z njim kljub temu veliko dela. Jabolka, na primer, je treba razrezati in nato še olupiti. Za kilogram jabolčnih krehljav je potrebno kar 10 kg svežega sadja. Izbiramo samo zdravo in neškodljivo sadje starih sort,« je povedala Rezika, ki še vztraja pri sušenju, čeprav se ni prineslo pričakovanih rezultatov.

Suho sadje zapre v polivnilasto embalažo in ga prodaja na tržnici. »Za prodajo v trgovini je potrebna analiza,« pravi. Analiza pa seveda precej stane in s tem tudi povečuje ceno. Ob tako malih količinah in negotovi prodaji se je za tak strošek težko odločiti. Rezika Petan in druge gospodinje, ki sušijo sadje za prodajo, seveda upajo, da bo kmalu bolje.

Težko je obdelovati kmetijo, pridelovati sadje, ga predelati in nato še sam skrbeti za prodajo. Če bi ta posel organizirano prevzel kdo drug, bi bilo mnogo lažje. Potem bi slovenski kupci mnogo bolj poznali zdravo in slastno suho sadje. Morda bi ga marsikdo prigriznil namesto uvoženih suhih fig, čokolade, pečenega krompirja ali bonbonov. Zavojček zdravja že prihaja iz sadjarskih domov, samo ponuditi in prodati ga je še treba.

B. D.-G.

• V času, ko sta se občina in krška enota Elektra pogajala o plačilu obveznosti glede javne razsvetljave, so na Senovem pohotni ali morda tatinski neznanci nadlegovali delavke Lise in kradli avtomobilska stekla. Ni izključeno, da je nizke nagone spodbudila tema. Glede pogajanj je zanimivo, da sploh niso dala pričakovanih rezultatov. Občina Elektru še vedno ni plačala vsega dolga v zvezi z javno razsvetljavo in uličnih luči na Senovem ne priključuje Elektro, ampak zasebnik.

pobira s prispevkom za mestno zemljišče tudi denar za javno razsvetljavo. L. M.

»KRANJCI« IN LJUBLJANSKI OKTET

ČATEŽ OBSAVI — Oktet »Kranjci« iz kulturnega društva v Krški vasi priredi jutri zvečer ob 19. uri v prostorih čateškega motela koncert, na katerem bodo poleg njih zapeli še člani Ljubljanskega okteta.

hodno se je vrtec sicer dogovoril za umeten sneg, vendar se je kmalu po prihodu Krčanov pod Mangartom pokvaril snežni top. Organizatorji zimovanja so zato smučanje nadomestili z drugimi dejavnostmi, kar pa so starši nekaterih otrok ocenili kot samovoljno in zato nedopustno spreminjanje programa že plačanega zimovanja.

Ko smo že pri kritikah, ki so jih na rovaš vrta in tabora v Logu izrekli po koncu zimovanja nekateri v Krškem, omenimo pripombo o ceni. Iz kroga staršev očitajo vrtcu, da je od dogovorjenih 140 mark na dan odhoda poskočil na višjo ceno. V vrtcu pravijo o tem naslednje: dogovorili smo se za ceno 140 mark v tolarški protivrednosti, kar velja na dan plačila, in to po prodajnem tečaju Ljubljanske banke. Ta cena je vključevala vse stroške, tj. prevoz, prenočišče, hrano in celoten program.

M. LUZAR

Ekipa rešuje, zadruga razpada

V KZ Brežice imenovali »reševalno« ekipo — Rešitev v novih kreditih in v prodaji osnovnih sredstev? — Kmetje ustanavljajo male zadruge

BREŽICE — V nedeljo, 21. marca, je upravni odbor brežiške Kmečke zadruge imenoval ekipo predstavnikov kmetov, ki naj bi poskušala potapljačo se zadrugo vsaj še nekaj časa obdržati nad vodo. Ekipo vodi Franc Pribožič iz Dečnega sela, medtem ko pride v. d. direktorja zadruge spet opravlja upokojeni nekdanji direktor Roman Baškovič. Menda zato, ker v razpadajočo zadrugo ne morejo dobiti primerne strokovnjaka.

Prejšnjega v. d. direktorja Bojana Tičarja so razrešili dolžnosti, s čimer se je samo potrdila teza Toneta Zevnika, kmetovalca s Čateža, ki je bil zaradi obrekovanja zadruge izključen iz članstva, da Tičar ni primeren za tako funkcijo. Kmalu po njegovi razrešitvi so po aferi, ki si jo je na vodilnem mestu v Hranilno-kreditni službi privoščila njegova žena, razrešili še njo.

Kot je dejal kmetijski svetovalec Jože Vovk, je bila zadruga ustanovljena po zveznih merilih. Delovala je kot podjetje, v katerem je imel direktor vsa pooblastila, upravni odbor pa je lahko

POGLED V PRIHODNOST — Tale krava sicer ne ve za zadrugo, zadruga, toda če se kmetje ne bodo kmalu organizirali, ne bo šla kmalu iz svojega hleva. (Foto: B. D.-G.)

Danilo Siter

Danilo Siter predsednik krške skupščine

Protikandidat je bil Ivan Kozole

KRŠKO — Na skupni seji zborov krške občinske skupščine 24. marca so volili predsednika Skupščine občine Krško, ker je parlament zaradi odhoda Vojka Omerzuja ostal brez predsednika. Sredino skupno sejo in skupno zasedanje je sklical Stane Suncič, eden od dveh podpredsednikov. Za župansko mesto sta se v sredo potegovala Ivan Kozole, direktor Mercatorja—Agrokombinata Krško, predsednik zbora združenega dela in član predsedstva, ter Danilo Siter, sekretar za družbene dejavnosti. Predtem je bilo po neuradnih informacijah v igri več kandidatov.

Kozole in Siter sta med drugim napovedala, da bosta v najtesnejšem sodelovanju z izvršnim svetom kot predsednika občinske skupščine naredila vse za nov gospodarski vzpon občine. Oba sta skušala navzoče prepričati, da zmoreta pravično preoblikovati sedanjo občino Krško in iz sedanjega sprtega Posavja narediti enotno regijo. V maniri demokratov sta Kozole in Siter pozvala Krško k politični enotnosti in se ponudila kot pravična zastopnika vsega ljudstva. Prvi bi bil nepoklicni predsednik vseh občanov in občan, ne glede na njihove verske in druge take razlike, medtem ko bi drugi kot poklicni funkcionar dal vse moči na razpolago ljudem krške občine in bi prisluhnil vsem parlamentarnim in neparlamentarnim strankam.

Za predsednika Skupščine občine Krško so izvolili Danila Sitera. Ker slednji torej odhaja na novo delovno dolžnost, so imenovali vršilko dolžnosti sekretarja sekretariata za družbene dejavnosti. Na tej funkciji bo do imenovanja novega sekretarja Vlasta Zupančič.

L.M.

V krški občini nad 1.700 ljudi brez dela

Sto težje zaposljivih

KRŠKO — Na tukajšnjem zavodu za zaposlovanje imajo vpisanih 1.742 iskalcev zaposlitve. Od tega je kar 754 ljudi brez poklica; v tej skupini je 325 žensk. Delo preko zavoda išče 76 državljanov, od tega 40 žensk, s končano dveletno šolo. Končano 3. stopnjo ima 55 iskalcev zaposlitve, od tega je 13 žensk. Dosti visoko je število brezposelnih, ki so opravili triletno poklicno šolo, in sicer je teh 505; žensk je v tej skupini 169. Krških srednješolcev brez zaposlitve je na zavodovem seznamu 297, pri čemer je 166 žensk.

Armado delovne sile v krški občini sestavljajo tudi višje in visoko izobraženi državljani. Prvih je 36, od tega 24 žensk, in drugih 19, med temi 10 žensk. Zavod je opravil še nekatere druge statistike glede iskalcev zaposlitve. Tako ugotavlja, da v navedenem skupnem številu prijavljenih na zavodu išče prvo zaposlitev 408 ljudi, od tega 203 ženske. Med omenjenimi 1.742 ljudmi na borzi dela jih je 823 mlajših od šestindvajset let; v tej skupini je 386 žensk. Od 1.742 ljudi, se pravi skupnega števila čakajočih na delo, jih je prek 100 težje zaposljivih. Sem so všteli tudi Rome.

INVALIDI SE OGIBAJO DELAVNIC

BREŽICE - V brežiški občini bi bilo trenutno nujno prezaposliti najmanj 70 delovnih invalidov, ki so zaposleni v tamkajšnjih podjetjih.

Po nekaterih idejah naj bi delo zanje našli v podjetju Elektron v Skopljah, ki deluje pod posebnimi pogoji za invalidske delavnice. Prvi pogovori so že stekli, v kakem mesecu dni pa naj bi se pokazalo, ali je možno uvesti dodatne proizvodne programe in zaposliti nove delavce. Vodstvo Elektronu naj bi pripravilo nove programe, sredstva zanje pa bi primaknila republika. Te ideje zaenkrat še nimajo realne podlage, ravno tako ne preizkušene delavce - invalidov, ki ne želijo oditi iz svojih podjetij.

Zato pa že lep čas povsem na trdih tleh stojijo novi proizvodni prostori Elektronu. Ko je pred leti iskal pomoč za širitev prostorov v posavskih občinah in republikah, tam še niso razmišljali tako kot danes. Bodo tokrat našli skupni jezik?

tov, same niso sposobne obnoviti proizvodnje, zato jih čakajo hude težave.

V tako veliki zadolženosti in zmedbi je težko pričakovati, da bo ekipa kmetov, čeprav se tako zagnana, rešila zadruge pred stečajem. Za kaj takega bi bilo potrebno vključiti strokovne, mlade in s preteklimi odnosi v zadrugi neobremenjene ljudi. Nujna je pomoč zadruge zveze in še pred tem občinskega IS, ki bi se moral aktivneje vključiti v reševanje zadruge, saj je od nje odvisen tudi raz-

• Po besedah Franca Pribožiča je vrednost osnovnih sredstev zadruge 4 milijone mark, ki pa jih zadolženost še ne presega, zato stečaj ne pride v poštev. Zadruga je imela v preteklih dveh tednih kljub vsemu blokiran ziro račun. Pribožič je napovedal skorajšno prelobo, pri čemer »reševalna« ekipa računa tudi na pomoč občinskega izvršnega sveta. Radi bi kratkoročne kredite spremenili v dolgoročne. Ne zahtevajo nepovratnih sredstev, ampak finančno podporo pri premostitvi likvidnostnih težav. Ekipa naj bi predlog rešitve pripravila v mesecu dni. V maju naj bi začeli prodajati nekatere prodajalne, tečejo pa tudi prvi dogovori o tem, da bi hladilnica poslovala kot delniška družba; 49 odst. delnic naj bi prodali že znanim interesentom iz Primorske, vendar skrajno previdno, da si ne nakopile preveč konkurence.

vov kmetijstva v občini. Kmetje so se v pričakovanju skorajšnjega razpada zadruge že začeli povezovali v male zadruge: vinogradniške, sadjarske, živinorejske, mlekarске. Držijo se načela: Pomagaj si sam!

B. DUŠIČ-GORNIK

Ko reveži redijo državo

Včeraj si je marsikdo v Sloveniji gotovo močno oddahnil. Iztekel se je namreč rok, do katerega je država Slovenija pričakovala, da ji bomo davkoplačevalci lepo redoljubno in do zadnjega stotina prijavili svoje lanske dohodnine. Oddahnila si bodo "napovedovalci" dohodnine, od katerih so nekateri še zadnji hip in - nikar ne ugrabite! - zamen hoteli kupiti v lepi modri barvi natisnjen formular, tako da se je bilo treba zanj kar malo potruditi. Oddahnila si bodo tudi dacarji, ki so neutrudno sprejemali napovedi za odmero dohodnine in ob tem, praktično nič krivi in dolžni, slišali prenekatero pikro.

V novomeški občinski enoti uprave za družbene prihodke, kot se uradno reče med ljudstvom bolj razširjeni davkarji, so pričakovali okrog 40 tisoč napovedi za odmero dohodnine. Oddati so jo namreč morali vsi, ki so imeli v preteklem letu kakršenkoli obdavčljiv dohodek, naj gre za dobra dva tisočaka katastrskega dohodka ostarele gospe brez drugih dohodkov ali za milijonske zasluške najrazličnejših novodobnih podjetnežev. Sprememba zakona, ki bi iz kroga davkoplačevalcev izločila ljudi z najnižjimi dohodki - v novomeški občini bi se na ta način "rešili" najmanj tretjine napovedi za odmero dohodnine - namreč ni bila sprejeta. In tako so slovenske davčne uprave spet zasipane z gorami papirjev, ki jih bodo sedaj še nekaj mesecev obdelovali brez večjega učinka. Nekaj doplačil verjetno bo, pa vračil preveč plačane dohodnine tudi, da bi odkrili kakšne večje utajevalce, pa ni upati. Za to ni ne prave zakonodaje ne prave tovrstne službe. Užaljenost dacarjev bi bila na tem mestu seveda povsem brez razloga, kajti ugotovitev se tako ali tako njih ne tiče veliko.

Sicer pa "hec" okrog dohodnine za leto 1992 z 31. marcem še ni končan. Čez nekaj mesecev bodo začele po pošti prihajati odmere, ki bodo za marsikoga hudo razočaranje. Dohodnine bodo v bistvu doplačevali tudi zaresni reveži. Primer: delavka v enem novomeških podjetij je lani vse leto prejela mogoče kakšnega tisočaka več od zadržanih plače je samohranilka; da živi težko, verjetno ni treba posebej poudarjati; na srečo živi pri starših, ki ji pogledajo skozi prste za najemnino, pa še za kakšen drug strošek tudi; šolske potrebščine otroku na srečo kupuje očka; in je ostala brez vsake "postavke" za 10-odstotno olajšavo! Delnic, umetniških predmetov, izobraževalnih pripomočkov ipd., ki prinašajo olaj-

šavo, si pač ni mogla privoščiti. Doplačala pa bo okrog 9 tisočakov dohodnine! Opisan primer skoraj gotovo ne bo nekaj izjemnega, ampak je podobnih še. Bog pomagaj državi, ki se redi na tak način in račun!

ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

Nočejo biti drobiž visoke politike

Društvo izgnancev Slovenije (DIS), ki v 65 krajevnih organizacijah združuje okrog 12.000 izgnancev, zelo veliko pričakuje od vladne medresorske komisije za vojno odškodnino. Ta se je po ustanovitvi oktobra lani prvič sestala šele 18. marca. Izganci menijo, da je velika napaka, ker Slovenija pred okupacijske države ne postavi zahteve po odškodnini. Izganci nočejo biti drobiž, s katerimi bi poračunavali dobre odnose z nekaterimi državami, tudi z Nemčijo ne, čeprav se je ta država zelo izkazala pri prizadevanjih

Pri Društvu izgnancev Slovenije predlagajo slovenski vladi, naj se vključi v mednarodni center, ustanovljen leta 1988 v Oslu, ki proučuje psihosocialne in stresne posledice bivanja v taboriščih, v zaporih in izgnanstvu. Nekatere posledice se pokažejo šele na starost. Tudi DIS se namerava včlaniti v ta center. Doma pričakujejo od borčevske organizacije, da jim njeni člani vsaj ne bi škodili, če jim že nočejo pomagati. Kot pravi Ivica Znidaršič, predsednik komisije za socialno-zdravstvena vprašanja in odškodnino pri DIS, izganci spoštujejo veličasten odpor borcev proti fašističnim okupatorjem. "Borci pa naj priznajo, da smo bili prve žrtve vojne. Te vojne danes ni. Rešiti je treba posamezna vprašanja izgnancev, internirancev in ukrađenih otrok," poudarja Znidaršičeva.

za priznanje mlade slovenske države. Se zlasti je čudno, da naša visoka politika tega noče storiti ali pa ne znore podobnega koraka, kakršnega so naredile Rusija, Belorusija in Ukrajina, ki jim je Nemčija letos že plačala odškodnino.

Podobno, kot razmišljajo izganci, bi lahko še marsikje, če ne bi bila vmes prislovična slovenska majhnost in nevoščljivost ali pa še kaj. Naposled je vendarle vseeno, ali bo dobil denar Janez ali Francelj, pomembno je, da izganci kot populacija, ki je bila najdlje izpostavljena terorju in ni bila nikoli priznana kot žrtev vojne, dobijo tiste marke kot pravično odškodnino za prestano trpljenje. Slovenija je po končani 2. svetovni vojni poslala septembra 1945 jugoslovanski vladi v Beograd zelo natančen popis škode. Hudo so trpele tudi slovenske družine, ki so imele koga izmed svojcev v vojnem ujetništvu ali v internaciji. Peklenski načrti nacistične raznarodovalne politike so izpraznili cele vasi in poglne na timovo pot izgnanstva okoli 60.000 Slovencev.

PAVEL PERC

Prospekti niso več prilepljeni za stojnice

Tudi na 32. mednarodnem sejmu Alpe-Adria, ki je nosil naziv "Svoboda gibanja", je bilo videti, da je Dolenjska daleč od Alp in še dlje od Jadranskega morja. K temu ne prispeva samo vse bolj razpadajoča "avtocesta", ampak slovenska nečimnost, ki ne preneša, da bi slovenski turizem domoval še kje druge kot na Gorenjskem, v Primorju ali v dolgi ljubljanski vasi. Levji delež krivde seveda nosijo Dolenjci sami pa še njihovi sosede - Belokranjci in Posavci. Med 337 razstavljalci iz 19 držav je bilo na Gospodarskem razstavišču največ domačih in tistih iz Avstrije, Hrvaške, Italije in ZDA. Več kot

tretjina podjetij je razstavljala izdelke za prosti čas, šport in rekreacijo: plovila, opremo za podvodni ribolov, pohodništvo in tenis ter nasploh športna oblačila in obutev.

Turistične agencije in podjetja so tvorila dobro petino vseh razstavljalcev. Ponujali so informacije o poletni sezoni in postregli tudi s cenami. Nekateri redki so stregli še s čim drugim. Dobro potezo je letos naredila Krka-Zdravilišča, ki se je na razstavnem prostoru predstavila skupaj z mirensko Dano in z igralnico Otočec. Droben izsek iz igralnice in ponudba Dane sta pritegnila marsikatero obiskovalca. V bližini Krkega prostora je samevala slabo opremljena in le s plakati oblepljena stojnica Term Catež, ki razen spektrov in informacij obiskovalcem ni ponudila ničesar. Po slabi izkoriščenosti sejemnega prostora se je tako povsem približala Portorožu ali Rogški, ki se z nastopom tudi nista prislavila.

Na sejmu so se med drugimi predstavili turistično-rekreativni centri iz Slovenije (Kranjska Gora, Savinjska dolina), Avstrije in Hrvaške ter ljubljanske občine. Svoj prostor na razstavišču sta imeli grosupeljska in ribniška občina. Zlasti slednja je pritegnila veliko pozornosti z urejenim razstavnim prostorom, ki ga je vsak obiskovalec lahko že na daleč prepoznal. Hrvati so v javnosti sprožili plaz negodovanja, ker so na prostoru narisali mejo tam, kjer ne bi smeli, sicer pa so se na sejmu predstavili, kot se spodobi.

Že bežen pogled na razstavišče je pokazal, da pritegnejo samo tiste stojnice, kjer se nekaj dogaja. Sejem je v tem oziru v primerjavi s prejšnjimi leti napredoval. Precej je bilo degustacij, brezplačnih zavojčkov vzorcev, tudi nekaj praktičnih prikazov. Razstavljalci so skoraj brez izjeme mnogo bolj radodarno delili prospekte kot pred leti, ko so bili še prilepljeni na stojnico.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Kaj je belokranjsko in kaj državno

Se bo v Beli krajini zgodilo, da se bodo pri sodniku za prekrške še bolj kot doslej kopičili nereseni primeri ali pa bosta morala sodnica in sodnik delati tako rekoč 24 ur na dan, da bosta kos vedno večjemu številu zadev? Ne gre za to, kot bi morda kdo sklepal na prvi pogled, da so postali Belokranjci skoraj čez noč veliki kršitelji predpisov in zakonov. Svoje je naredila državna meja s Hrvaško. V zadnjih dveh letih se namreč naglo povečujejo prav kršitve mejnih predpisov, torej zakona o nadzoru državne meje in zakona o tujcih.

V kakšnih težavah in stiskah sta se znašla belokranjski sodnik in sodnica za prekrške, pove že to, da nista več kos niti množici zadev, ki imajo prednost. Kako tudi, ko pa naj bi po novi republiškega senata za prekrške sodnik rešil 990 zadev na leto, v Beli krajini pa se jih je lani nabralo kar 4.512, torej na vsakega sodnika po 2.256! Razumljivo, da skoraj 130 odst. nad normo nista zmogla delati, presegla pa sta jo skoraj za polovico. Za svojo prihodnost sta sicer dobila pohvalo republiškega senata za prekrške in ministrstva za pravosodje, a z njo si lahko kaj malo pomagata. Vse to povzroča negodovanje in marsikje tudi slabo voljo zaradi prepočasne reševanja zadev. Problem bi bil lahko rešen mimogrede, če bi imeli v Beli krajini zaposlenih pet sodnikov za prekrške, saj bi bilo potem zadoščeno tudi republiškim normativom. Toda kaj, ko je malo možnosti, da bi jim uspelo dobiti vsaj še enega.

Toda četudi bi imeli v Beli krajini toliko primernih pravnikov, da bi se kar sami ponujali za sodnike za prekrške, je vprašanje, če bi dodatno zaposlili že samo enega, kaj šele tri. Problem je namreč denar. Obe občinski skupščini morata zagotoviti možnosti za delo organa in prevzemati popolno odgovornost za neresene zadeve in za posledice, ki zaradi tega nastanejo. To pomeni, da bi morali biti odgovorni tudi za to, če ne bi dovolj sodnikov oz. če ne zagotovila denarja za njihovo delo. Toda tukaj se mnenja države in Belokranjcev razhajajo. Slednjim se zdi nerazumljivo, da bi morali na svoja ramena prevzemati odgovornost zaradi neresenih zadev, ki so posledica pripetljivosti ob meji, ki je državna in ne belokranjska.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Dogodki v sliki in besedi

DOBITNIKI PAKET JELENOV ŽLEB - Osrednja proslava ob 50. obletnici bitke v Jelenovem Žlebu pri Ribnici je bila, kot poročamo na 1. strani, minulo soboto v športni dvorani. Ob tej priložnosti so podelili tradicionalne plakete »Jelenov Žleb« (na sliki so dobitniki) ob jubileju pa so pripravili več zanimivih prireditvev. Tako so v prostorih TVD Partizana odprli razstavo fotografij borcev štirih brigad. Borci so obiskali spomenik padlim v Mačošah pri Dolenji vasi, posebna delegacija pa je položila vence v Jelenovem Žlebu. Pripravili so tudi okroglo mizo na temo NOB, katero so se udeležili predstavniki teritorialne obrambe in borcev. (Foto: M. Glavonjič)

1299 VAJ GODBE V 15 LETIH - Tudi ta zanimiv podatek smo slišali na sobotnem jubilejnem koncertu Delavske pihalne godbe pri GD Sevnica ob 15-letnici godbe. To pomeni, da je godba vadila povprečno 86-krat letno, v tem obdobju pa je imela tudi 440 javnih nastopov. Slavnostni govornik, predsednik sevnškega izvršnega sveta Marjan Kurnik, je poudaril, da so na podežlju še posebej ponosni na take in podobne ljubiteljske skupine. Poudaril je vpetost godbe v življenje Sevnice in občine, v delo glasbene šole, zahvalil pa se je za razumevanje gospodarstva in davkoplačevalcev. Tajnik sevnške ZKO Albert Felicijan je podelil godbenikom 7 bronastih, 6 srebrnih Gallusovih značk, zlato pa je za 25-letno delo dobil Ivan Paskvale. Predsednik zbora godbenikov Sandi Kostanjšek (na posnetku na levi) se je zahvalil prvemu dirigentu godbe Bogomirju Hrovatiču (na sliki), Marku Martinu, Janezu Zupancu, sedanjemu kapelniku prof. Francu Zupancu in neustrašnemu predsedniku godbe Francu Ogorevcu. Odlikovanja je podelila tudi GZS, številne čestitke in darila pa so godbeniki dobili od kolegov iz sosednjih krajev. Za vse so se oddolžili s čudovitim koncertnim sporedom. (Foto: P. Perc)

ZMAGOVALEC ŽE TRETJIČ ZAPOVRSTJO - Petčlanska komisija s predsednikom Petrom Štefaničem na čelu je imela kar precej dela, da je pravično ocenila 26 salam, ki so jih na salamiado v Badovincevo gostilno na Jugorju pretekli petek prinesli iz številnih slovenskih krajev. Razdelili so tri zlate, pet srebrnih in šestnajst bronastih priznanj, izločili pa le dve salami, a ne zaradi napak, ampak le zaradi prevelikih razpok. Štefanič, ki na jugorski salamiado sodeluje že vsa leta, je pohvalil, da prinašajo ljudje iz leta v leto boljše salame. Tokrat je tretjič zapored zmagal Marjan Zupančič iz Dolnjega Maharovca (na fotografiji z darilom), ki je zbral 120 do 140 točk, drugi je bil njegov sin Marjan, tretji pa Milan Badovinac iz Novega mesta. (Foto: M. B.-J.)

OBNOVA CERKVE SV. HELENE - Po legendi naj bi v cerkvi sv. Helene v Dragi pri Beli Cerki maševala sveta brata Ciril in Metod. Vendar je to res samo legenda, kajti ko sta Ciril in Metod hodila po naših krajih, te cerkvice še ni bilo. Vas Draga se prvič omenja leta 1251, cerkev pa omenja šele Valvasor. Sicer pa cerkev sv. Helene pripada najbolj razširjenemu tipu romanskih cerkva pravokotnega tlorisa, z ravnim stropom in s polkrožno obokano apsido. Dr. Marjan Zadnikar jo, na podlagi tlorisa uvršča v pozno 13. stol. Na južni zunanji strani cerkve so odkrili napis donatorja z letnico 1531, ki se verjetno nanaša na danes skoraj uničeno fresko sv. Krištofa. Obnovitvena dela, ki jih vodi novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, so se začela že pred leti. Obnovili so streho na zvoniku in apsi, letos pa naj bi dokončali statično sanacijo zvonika in zahodne stene ladje ter obnovili streho nad njo. Obnovitvena dela financirata ministrstvo za kulturo in novomeška občina, kajti cerkev je razglašena za kulturni spomenik. (Besedilo in slika: A. Bartelj)

Kdo si še upa piti vodo?

NOVO MESTO - Podatki o stanju pitne vode v novomeški občini za lansko leto vzbujajo skrb. Kvaliteta "surove" vode, se pravi vode na zajetjih, preden jo klorirajo, je zelo slaba, saj bi bilo brez nadaljnje obdelave primernih komaj 22 odst. vzeti vzorcev. Da bi ugotovili, kakšna voda teče v vodovodni sistem in koliko se s kondicioniranjem (v glavnem gre tu za kloriranje) izboljša, je novomeški Zavod za zdravstveno varstvo opravil analize vzorcev vode s prvega odvzemnega mesta (iz prve pipe v sistemu) in naprej po sistemu. Na prvem odvzemnem mestu je bilo primernih komaj 55 odst. vzorcev, pri treh vodovodnih sistemih pa celo le četrtina, kar pomeni, da se razkuževanje ne konča v se razkuževanje (predvsem zaradi prekratkega časa) in da se nadaljuje v omrežju. Šele vzdolž vodovodnega sistema se je število primernih vzorcev vode povzpelo na 72, kar pa pomeni, da je bilo še vedno več kot četrt odvzetih vzorcev vode neprimernih. Sanitarno-higijenski nadzor poteka po dogovorjenem načrtu. Lani so skupno opravili 325 pregledov, pri katerih so vzeli 1.005 vzorcev voda za mikrobiološke in 228 vzorcev za kemične preiskave. Mikrobiološke preiskave so pokazale, da je bilo na splošno 65 odst. vzorcev primernih, 35 odst. pa neprimernih. Znotraj tega pa se pokaže zanimiva slika: vzorcev, vzeti na zajetjih, je bilo primernih le 41 odst., iz omrežja pa 73 odst. Velike razlike pa so od enega do

drugega vodovodnega sistema. Tako je bilo na zajetju Jezero, od koder dobiva vodo več kot 23.000 ljudi, le 12 odst. primernih vzorcev, na zajetju Stopiče (blizu 10.000 ljudi) pa 42 odst. Na zajetju vodovoda Brusnice-Ratež so bili vsi vzorci neprimerni, na zajetju Gabrje pa vsi primerni, prav tako na zajetjih Vrhpolje in Žaloviče; na zajetju Straža pa je bilo primernih le 8 odst. vzorcev. Analiza vzorcev, vzeti iz omrežja, pa kaže drugačno sliko: iz omrežja Jezero in Stopiče je bilo primernih tri četrt vseh vzorcev, iz brusniškega 60 odst., iz gabskega 95 odst. (manj kot na zajetju), iz straskega 61 odst., vrhpoljskega 95 in žaloviškega 81 odst. (v obeh zadnjih manj kot na zajetjih). Malo boljše je slika kemičnih preiskav. Po teh je bilo primernih 81 odst. vzorcev.

Gre za 15 vodovodnih sistemov, s katerimi upravlja novomeška Komunala. Iz teh dobiva vodo več kot 47.000 ljudi ali blizu 73 odst. prebivalcev novomeške občine. Še veliko bolj črna pa je slika vzorcev iz 26 vaških vodovodov, iz katerih dobiva vodo okoli 1.700 ljudi, Zavod pa iz vsakega vzame le po en vzorec na leto. Lani je bil od 26 vzorcev en sam primeren!

Od 154 naselij v novomeški občini jih 78 še vedno nima vodovoda. V zadnjih letih novomeška Komunala proda od 4,8 do 5,2 milijona kubikov vode na leto, ta količina pa se zmanjšuje za 5 odst. na leto. V občini je

ANDREJ BARTEJ

Lacković-Croata v Krki

V Krkini galeriji razstava, v Metropolu predavanje in razstava znanih hrvaških naivcev

V sredo, 7. aprila, ob 13. uri bo v Galeriji Krka razstava del enega najbolj znanih hrvaških naivnih slikarjev Ivana Lackovića-Croata. Na otvoritvi bo umetnika in njegovo delo predstavil Tone Gošnik, pela pa bo zagrebška pevka Liljana Molnar-Talajić.

Ivan Lacković-Croata je bil rojen 1932. leta v podravski vasi Bati-

na, kot poštni uslužbenec pa se je zaposlil leta 1950. Takrat je pričel tudi slikati. Prva pomembna priznanja o svoji umetniški vrednosti je dobil leta 1961, leto pozneje pa ga že srečamo v Kostanjevici na Krki na skupni razstavi. Bil je tudi udeleženec trebanjskega Tabora likovnih samorastnikov. Sledil je hitri umetnikov prodor v svetovne galerije in muzeje. Omenimo samo, da je njegovo delo uvrščeno celo v stalno zbirko vatikanskega muzeja in da je ob otvoritvi olimpijskih iger leta 1992 prejel predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Anton Samaranch njegovo naročeno sliko, ki je tudi uvrščena v stalno postavitev olimpijskega muzeja.

V sredo, 7. marca, ob 18. uri bo v modri dvorani hotela Metropol umetnik Ivan Lacković-Croata govoril na temo naiva na Hrvaškem. Predavanje bo v okviru redne "Tribune v sredo ob osmem najstih", ki jo vsako prvo sredo v mesecu organizira Hrvaški kulturni dom Novo mesto. V modrem salonu hotela Metropol bodo ob tej priložnosti razstavljene tudi slike drugih hrvaških naivnih slikarjev iz slikarjeve osebne zbirke.

Iz mape: Strahote vojne (Ivan Lacković-Croata, 1992)

Pouk ob grajski pojedinini

Šolski izbirni program tokrat nekoliko drugače

BIZELJSKO - V Posavski muzej zadnje čase prihaja veliko pritožb zaradi gospodarjenja z bizeljskim in piškem gradom. Ravno te so vzpodbudile kustodije v tem muzeju, da so pripravile zanimiv predlog za obvezni izbirni program v brežiški srednji šoli.

Že jutri dopoldne bo tako 19 dijakov in dijakinj nižjih letnikov brežiške gimnazije združilo koristno s prijetnim. Na predavanjih bodo poslušali o stavbi in upravni zgodovini gradu Bizeljsko in samega kraja ter o življenju v času kmečkih uporov. Etnologinja Ivanka Počkar, umetnostna zgodovinka Jožica Vrtačnik-Lorber in zgodovinka Vlasta Dejak jih bodo seznanile tudi s samostojnim terenskim delom.

V soboto bodo dijaki odšli na teren, kjer bodo zbirali informacije o vsakdanjem življenju na gradu in

v vasi v preteklosti. Zanimali se bodo za vire preživljenja, način življenja in prehrane. Želeli bodo zvedeti vse o lovu, ribolovu, preskrbi z vodo, mlinarstvu, apnarstvu, o odnosih kmetov z grajsko gospodo, o duhovnem življenju in o ljudskih pripovedkah, vražah in legendah, ki govorijo o gradu.

Drugi del programa bo po vsej verjetnosti prihodnji teden, odvisno od vremena. Dijaki bodo namreč čistili in pripravljali posamezne grajske prostore za uporabo. Med drugim bodo usposobili veliko peč v grajski kuhinji in mogoče tudi grajsko kapelo. Priskrbeli si bodo drva, vodo in moko ter zadnji dan pripravili nekaj jedi po starih receptih. Ob pravi grajski pojedinini bodo poročali o svojem delu in spoznanjih na terenu.

B. D.-G.

KOS V RIBNICI - V petek so v galeriji Miklove hiše v Ribnici odprli razstavo izbranih del iz retrospektivne razstave Gajmirja Zntona Kosa (1896-1970), ki je bila pred nedavnim v Moderni galeriji v Ljubljani. Življenje umetnika, klasika slovenske moderne likovne umetnosti, in njegova dela je predstavila kustodinja razstave prof. Breda Ilich-Klančnik. V Miklovi hiši bodo Kosova dela na ogled do 18. aprila. (Foto: M. L.-S.)

Lep uspeh "Ave Marije"

Kaseta in CD plošča v počastitev 500-letnice Kolegiatnega kapitlja

NOVO MESTO - Kaseta "Zdrava Marija", ki jo je v počastitev 500-letnice Kolegiatnega kapitlja lani decembra izdal znani slovenski operni pevec Nace Junkar, založila pa Založba kaset in plošč RTV Ljubljana, gre dobro v prodajo, saj je bilo že v prvih tednih prodanih 16 tisoč izvodov, kar je za današnje čase veliko. Kaseta prinaša devet klasičnih nabožnih skladb iz svetovne glasbene zakladnice in skladbo Angelsko petje Ignacija Hladnika, nekdanjega kapiteljskega organista. Vse skladbe so zapete v slovensčini, zdaj pa je v pripravi še CD plošča, prav tako s posvetilom kapiteljskemu jubileju, ki bo prinašala deset skladb v slovensčini, istih, kot so na kaseti, pa še osem v originalu. Najbrž ni mnogim znano, da je Nace Junkar po rodu Dolenjec, saj

je njegova mati doma s Sel, oče pa iz Drče pri Šentjernej. Pred štirinajstimi leti je pričel peti v operi, v lepem spominu pa mu je ostal tudi koncert v kapiteljski cerkvi pred dvajsetimi leti, kjer je prav tako pel "Ave Marijo", po kateri nosita kaseto in CD plošča ime. S skladbama s tem naslovom (prva J. S. Bach - Ch. Gounod, druga Fr. Schubert, obe pa v priredbi T. Borsana) se kaseto tudi začne in zaključuje.

"Seveda so pri nas kasete in plošče z nabožnimi skladbami, zlasti božičnimi, izdajali že drugi, predvsem narodnozabavni ansambli, to pa je prvi posnetek s petjem na operni način. Prav zaradi tega in pa nekoliko tudi zaradi novomeškega snemalnega studia "Luca", ki ga tedaj še nisem dovolj poznal, sem bil na začetku nekoliko negotov. Glede studia so pomisleki hitro odpadli, kajti Tomaž Borsan se je izkazal za odličnega glasbenika, aranžerja in producenta, svojo nalogo pa je zelo dobro opravil tudi tonski mojster Tomaž Maras. V studiu smo kvalitetno posneli tudi visoko pete tene in je to po mojih občutkih prvi studio, kjer je moj glas res lahko prišel do izraza. Projekt je bil zelo naporen, uspeh

Izkušnje, upanje in umetniška rast

Veliko zanimanje in ugodni prvi vtisi z razstave novomeškega slikarja Jožeta Kotarja - Trideset platen iz zadnjih treh let v Dolenjski galeriji

NOVO MESTO - Novomeški slikar Jože Kotar je na Dolenjskem že dobro poznan. Z udeležbo na različnih ekstemporih in likovnih kolonijah po vsej Sloveniji pa tudi v Beljaku na Koroškem se je krog njegovih umetniških poznanstev v teku let samo še širil, hkrati pa je rasla in in se krepila njegova umetniška izkušnja. Svoja dela je doslej predstavil na štirinajstih samostojnih razstavah in več kot devetdesetih skupinskih razstavah po domovini in tujini.

Veliko zanimanje, ki vlada v Novem mestu za tega domačega slikarja, je potrdil tudi obisk na petkovi otvoritvi najnovejše razstave, poimenovane Slike izkušenj in upanja, v Galeriji Dolenjskega muzeja, na kateri je slikar predstavil trideset platen, nastalih v obdobju 1989-1993. Galerija je bila namreč polna kot le redkokdaj in na marsikaterem obrazu je bilo razbrati presenečenje nad vtisom barvne in vsebinske skladnosti, ki ga na prvi pogled daje galerijska dvorana s Kotarjevimi platni. Seveda je to le prvi površni zunanji videz, ki se ob vsakem platnu posebej razbline. Res, da na njem še vedno prevladujejo hladne barve, predvsem modra, toda skoznjó pronicajo tople, ki vsiljujejo kopico dilem, na katere poskuša avtor s svojo umetniško intuicijo odgovoriti. Gre predvsem za odnos do dolenjske pokrajine in novomeške vedute, ki sta še vedno prisotni, a le kot osnova za nadgradnjo, prepreženje, za čustveno erupcijo in za iskanje novih motivov, povezanih s človekovim dejanjem in razdejanjem (kamnolom, ekologija) ter eksistenco (pojavi figuracije).

Jasno je, da je umetnik napredoval za precej stopničk. Tako laskavo se je izrazil tudi umetnostni zgodovinar in kritik, kustos Mestnega muzeja v Ljubljani Franc Zalar, ki

je na otvoritvi predstavil avtorja, njegovo delo in pričujoča platna. Zalar je prispeval tudi uvodni zapis k ličnemu katalogu, ki ga je ob tej priložnosti izdal Dolenjski muzej, v katerem je med drugim zapisal: "Jože Kotar je eden tistih umetnikov, ki nosi ta svet od svojega rojstva v srcu in v očeh. Je pa tudi umetnik, ki upodablja Dolenjsko na svojstven način. Njegov pogled na dolenjski pejzaž in dolenjsko veduto ni romantično poetičen izliv ob videnju in doživljanju pojavnega, marveč bi ga lahko prej poimenovali kot ekspresivno videnje in preoblikovanje resničnega. Slikar Jože Kotar nas s svojimi slikami na povsem drugačen način opozarja na vrednote dolenjske krajine. Od drugih se loči po tem, da v njegovih slikah ne dominira običajna skala, za Dolenjsko tako značilne zelene barve, marveč prevladujejo izrazito hladne barve, modra in vijoličasta v premnogi odtenkih. Vsebinsko in razpoložensko polnost pa dajejo še akcenti toplih barv: rjavih, okraštih in rdečih..."

Življenjsko pot enainštiridesetletnega slikarja Jožeta Kotarja je v katalogu pod naslovom "Med Parizom in Tolstimi vrhom" popisal Tone Gošnik. Iz tega zapisa je razvidno, da je moral na svoji slikarski poti ta, tako rekoč slikar-samouk kljub

očitnemu talentu veliko delati, da se je dokopal do spoznanj, ki so njegovim vrstnikom na likovnih akademijah dana s študijem. Prav to ga je izostrilo v samosvojeja slikarja borca, ki bo sposoben obstati tudi na negotovi poti svobodnega umetnika, na katero je stopil konec lanskega leta. Razstava "Slike izkušenj in upanja" je prvi pomembni mejnik na tej novi poti, na kateri želimo Jožetu Kotarju še mnogo uspehov.

T. JAKŠE

LITERARNI VEČER NA JUGORJU

JUGORJE - V petek, 2. aprila, ob 19.30 bo v gostilni pri Badavincu na Jugorju literarni večer. Gostja Tonja Gasperiča, ki bo vodil razgovor, bo novomeška pesnica belokranjskega porekla Marjanca Kočevar. Srečanje bo popestrila pevka Stanka Macur s Senovega.

Lotili so se zahtevnejših skladb

Kako do novih instrumentov za orkester?

TREBNJE - Lani, ko je Občinski pihalni orkester Trebnje praznoval 65-letnico delovanja, je dosegel zlato plaketo v tretji težavnostni stopnji na tekmovanju pihalnih orkestror Slovenije v koncertnem programu. Letos bodo nastopili v drugi težavnostni stopnji in bodo edini iz Dolenjske, ki so se iz lanskega tekmovanja prebili naprej.

Že v septembru so se začeli pripravljati na letošnje tekmovanje. Izbrali so si zahtevnejše skladbe, saj vedo, da bo tudi tekmovanje, ki bo 15. in 16. maja v Žalcu, težje. "Vadimo vsaj dvakrat na teden, štirikrat pa smo letos imeli tudi izredne vaje ob nedeljah," pravi predsednik Občinskega pihalnega orkestra Ignac Škoda. Lani so se v orkestru lotili prenove že dotrajanih instrumentov in oblek. Kupili so okrog 40 odst. novih instrumentov in oblek. Za ostale instrumente in plašče pe bi potrebovali še okrog 25.000 nemških mark. Lani je večino denarja za prenovo prispevala

občina oz. trebanjski IS. "Letos bi radi zamenjali še preostale instrumente, zato bomo poskušali najti tudi sponzorje," pravi Ignac Škoda.

Poleg zlate plakete, ki so jo priigrali na tekmovanju pihalnih orkestror v tretji težavnostni stopnji, so lani posneli tudi kaseto in pred kratkim jim je Radio Slovenija sporočil, da je iz nje izbral šest posnetkov, ki jih bodo predvajali na radiu. Orkester se je v zadnjih treh letih razširil od 30 na 55 članov, med njimi je več kot polovica osnovnošolcev in srednješolcev. Motivacije med njimi ne manjka in prav bi bilo, da tako dobro začeto delo nadaljujejo.

J. D.

Ignac Škoda

SLIKE IZKUŠENJ IN UPANJA - Na otvoritev razstave cikla slik iz zadnjih treh let je slikar Jože Kotar v Galerijo Dolenjskega muzeja privabil veliko število obiskovalcev. Na sliki od desne proti levi: ravnatelj muzeja Bojan Božič, umetnostni zgodovinar in kritik Franc Zalar, ki je predstavil slikarja, in slikar Jože Kotar. Na otvoritvi sta nastopala kitarist Bojan Drobež in kantavtor Tomaž Pengov. (Foto: T. Jakše)

LJUBLJANSKI PEVCI V NOVO MESTU

NOVO MESTO - Danes, v četrtek, 1. aprila, ob 18. uri bo v Kozinovi dvorani novomeške Glasbene šole koncert, na katerem bo sodelovalo sedem solo pevcev iz Srednje glasbene šole v Ljubljani. To so pevci, ki bodo se bodo potegovali za najvišja mesta na državnem prvenstvu. Med nastopajočimi je tudi Irena Yebuah iz Novega mesta.

• V vseh ljudeh je zasnova za ustvarjalno delo. Le da je večina ljudi ne opazi. (Capote)

Z 32 kanali "Luca" prvi v Sloveniji

Po enem letu se je novomeški snemalni studio "Luca" že prebil v ospredje - Najmodernejša snemalna oprema v Sloveniji - Prihodnje leto novi studii

NOVO MESTO - Pred kratkim so v novomeškem snemalnem studiu "Luca" instalirali novo digitalno opremo, s katero je že po enem letu delovanja postal prvi slovenski 32-kanalni digitalni studio. Prenosna 32-kanalna digitalna oprema mu omogoča tudi večkanalno snemanje na terenu, kar je še zlasti uporabno pri snemanju pevskih zborov, pihalnih orkestror in raznih drugih prireditvev v živo.

"Zanimivo je, da take storitve nekateri zbori in glasbene skupine z Dolenjske še vedno drago plačujejo ljubljanskim in drugim podjetjem, medtem ko se tisti glasbeniki in zbori iz Ljubljane in drugod, ki se zavedajo naše kvalitetne opreme in sposobne ekipe, obračajo na nas," pravi lastnik studia Tomaž Borsan, tudi sam znan slovenski glasbenik, skladatelj in aranžer, ki poleg snemanja organizira tudi izdajanje kaset in CD plošč.

S prvim letom delovanja svojega studia je Tomaž Borsan lahko res zadovoljen, saj se je v njegovem studiu v tem času zvrstila že cela vrsta znanih imen iz slovenskega glasbenega življenja. Tako je snemal kaseto "Zdrava Marija" Naceta Junkarja, pripravlja pa že novo, "Prijatelja za vedno" Helene Blagne, "Poletje v meni" Irene Vrčkovnik, "Sendi" ansambla Sendi in druge. Še zlasti pa je ponosen, da so se nanj obračali tudi taki, ki so jim sicer odprta tudi tuja tržišča, kot na primer Peter Perz, The trees in Aleksander Mežek. Slednji je doslej snemal le v najboljših londonskih studiih in je bilo snemanje v Novom mestu tudi njegovo prvo snemanje v Sloveniji nasploh. Pomembno pa je, da so zdaj na široko odprta vrata tudi domačim skupinam in da so nekatere že s pridom izkoristile možnost snemanja. Tako so lastne kasete ali pa samo posamične posnetke v studiu "Luca" posneli Društvo mrtvih pesnikov, Mercedes Bend, Felix-k, Dolenjski oktet, Desert fox, Rubini, Objem, Barakuda, Cherie, Michelangelo, Lopatič family band, Copa ca Bana in drugi. To je precej pri-

pomoglo k njihovi samozavesti in uveljavljanju.

Živahno bo v studiu "Luca" tudi ta in prihodnji mesec, ko bodo v njem snemali znani bosanski, hrvaški in slovenski glasbeniki. Posneli bodo projekt, katerega izkupiček bo šel v dobrodelne namene za mesto Sarajevo. V projektu bodo sodelovali Loša in Plavi orkestar, Hari Mata Hari, Zabranjeno pušenje, Dino Dvornik, Jura Stubič, Psihomodpop, Janez Bončina - Benč, Predin, Kreslin in drugi. Celoten potek snemanja bosta s svojimi kamerami spremljali slovenska in hrvaška televizija.

Zelo veliko pa si snemalni studio

"Luca" obeta tudi od prihodnosti. Tomaž Borsan namreč računa, da bo obnova nekdanjega doma JLA potekala po načrtu. Če bo tako, naj bi v njem studio že konec tega leta pridobil več kot 300 kvadratnih metrov, kjer bi uredil en večji in en manjši snemalni studio ter več manjših prostorov za ločena snemanja. Večji studio z dvorano bi bil namenjen vsem vrstam snemanj, od posameznikov do orkestror in pevskih zborov, s čimer bi odpadel precejšnji del terenskega snemanja; manjši pa bi bil namenjen predvsem snemanju reklam ter postopkom za pripravljanje kvalitetnih posnetkov za CD plošče. Načrti za studio na novi lokaciji so že v zasnovi, izdeluje pa jih znani londonski strokovnjak snemalnih studior Andy Monroe, ki je napravil načrte tudi za sedanje prostore studia "Luca".

T. JAKŠE

MED SNEMANJEM - Nace Junkar in Tomaž Borsan ob poslušanju posnetkov za kaseto "Zdrava Marija" v studiu "Luca". (Foto: I. Hoitko)

kultura in izobraževanje

"PESMI ŠTIRIH" V METROPOLU

NOVO MESTO - Danes, v četrtek, 1. aprila, ob 19. uri bo v konferenčni dvorani hotela Metropol v Novem mestu literarni večer ob 40. obletnici izida pesniške zbirke "Pesmi štirih". Svoje pesmi bodo brali Kajetan Kovič, Ciril Zlobec, Janez Menart in Tone Pavček. Večer je pripravila Študijske knjižnica Milana Jarca v sodelovanju z Zavarovalnico Triglav iz Novega mesta.

VLOM V ZIDANICO - V začetku marca je neznan storilec vlomil v zidanico Metličana R. P. v Berčicah. Odnesele je prenosno CB postajo in tako lastnika oškodoval za 16.000 tolarjev.

ODNESEL TOLARJE IN LIRE - 24. marca je neznan storilec vlomil v stanovanjsko hišo v Ruhnji vasi, last A. B. Iz denarnice, ki jo je našel, je zmaknil 1.000 tolarjev in prav toliko italijanskih lir. S slednjimi si kaj prida ne bo pomagal, skupne škode pa je za okoli 14 tisočakov.

TAT NA UROLOŠKEM ODDELKU - Na še nepojasnjen način je 23. marca iz sobe urološkega oddelka novomeške splošne bolnišnice izginil manjši kovček, v katerem je imel pacient I. Ž. z Vrha denarnico, v njej pa tolarje, devize, ženski prstan, moško perilo in še nekaj drugih manjših predmetov. Skupne škode naj bi bilo za 25.000 tolarjev.

ZMIKAVT OB MONTAŽNEM TRAKU - V mesecu marcu je neznan storilec z montažnega traku za osebne avtomobile R-5 v novomeškem Revolu ukradel osem svečk in komplet vžigalnih kabljev. Stvari se dajo slačiti v žep, zato večjih problemov s krajo bržkone ni bilo.

SMRT MED NABIRANJEM REGRATA

GABRJE - 25. marca okoli 18. ure se je 64-letna Marija R. iz Gabrja odpravila na travnik nabirat regrat. Ko ženičke nekam dolgo ni bilo domov, so jo domači odšli iskati, vendar je niso našli. O izginotju so zato obvestili policiste, ki so skupaj z vaščani organizirali iskanje. Okoli 21. ure so Marijo našli mrtvo. Preiskava ja pokazala, da je vzrok smrti srčna kap.

ČASTNA IZJAVA VOZNIKA

RIBNICA - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Ribnica se je pridružil vseslovenski akciji podpisovanja častne izjave voznika, katere namen je, da se voznik zavestno odloči, da bo s svojim ravnanjem in obnašanjem prispeval k varnosti cestnega prometa. Do sedaj je bil v Ribnici odziv na to akcijo, ki je stekla že 10. marca in ji bo posvečena posebna pozornost do 7. aprila, svetovnega dne zdravja, zelo dober, pričakujejo pa, da bo dosegel svoj vrh prav v prvem tednu v aprilu. Vsi vozniki, ki to želijo, lahko izjavo podpišejo v prostorih zavarovalne skupnosti Triglav na Seškovi 9 a.

Lov za ukradenim tovornjakom

Francoskega državljana je novomeško sodišče obsodilo na 5 mesecev zapora — Pred stavbo RK ukradel tovornjak — Spektakularen lov

NOVO MESTO — 17. februarja letos okoli 8. ure je Anton Prijatelj pripeljal svoj tovornjak z ljubljansko registracijo LJ M3—849, na katerem je imel naloženega več blaga, pred stavbo novomeškega Rdečega križa na Cesti komandanta Staneta. Vozilo je pustil prižgano pred stavbo, sam pa je stopil v prostore povprašat, kje naj blago zloži. Ko se je čez minuto ali dve vrnil do ceste, tovornjaka ni bilo več.

Najsi si je Prijatelj še tako mel oči, vozila pred stavbo ni bilo več. Zadnji

V SMRTI ZARADI EPILEPTIČNEGA NAPADA

KOČEVJE - V sredo, nekaj po 5.30, se je pri križišču Ljubljanske ceste in Kolodvorske ulice v Kočevju zgodila prometna nesreča.

Štefan Logar, 34, iz Zajčjega Polja, je ob navedeni uri vozil osebni avto po Ljubljanski cesti proti Mahovniku. V križišču s Kolodvorsko ulico je zapeljal rahlo v desno prek prehoda za pešce ter čelno trčil v obcestno drevo, ne da bi pred tem zaviral. Voznik se je tako hudo poškodoval, da je na kraju nesreče umrl. Na zadnjem sedišču je sedel 6-letni Marko Logar; hudo ranjenega so ga odpeljali v Klinični center v Ljubljano. Ko so ugotavljali vzroke nesreče, so ugotovili, da je bil pokojnik hud epileptični bolnik, ki je dobil napad ravno v času vožnje.

Jalova pravda na črno zaposlenih

Kako sta bila izigrana R. D. in Z. P. — Čeprav sta mu dala delovni knjižici in opravila pregled, ju zasebnik ni prijavil

ČRNO MELJ, NOVO MESTO — Novomeško sodišče združene dela posluje s polno paro, tedensko rešijo po deset in več primerov, daleč največ med njimi je pritožb zavoljo domnevno nezakonitih prekinitev delovnih razmerij ali premestitev na druga dela in naloge. So pa tudi izjeme, mednje sodi tudi pričujoči primer, ki po besedah predsednika sodišča Francija Cvelbarja sploh ni osamljen.

R. D. in Z. P., oba doma iz Kanjarice, sta se nedavno tega obrnila z vlogo na sodišče, naj odloči o njunem sporu, ki ga imata s tamkajšnjim Zidarstvom Banovec, kjer sta bila zaposlena. Po njunem je zadeva jasna. Kot gradbena delavca sta 1. marca 1991 pričela z delom v omenjeni firmi. Andrej Banovec jima je obljubil, da bosta sprejeta v delovno razmerje, v ta namen sta mu tudi izročila svoji delovni knjižici in opravila predpisan zdravstveni pregled. Vse mesece sta pridno delala in za svoje delo prejemale tudi osebni dohodek. Eden med njima je tistega leta celo zaprosil za potrošniški kredit in delodajalec mu je posojilne pole izpolnil ter potrdil, da je pri njem zaposlen

in prejema redno plačo. Zataknilo pa se je lanskega februarja. Možakarja sta namreč prekinila z delom, ob izplačilu zadnje plače pa jima je delodajalec v podpis ponudil neke vrste poravnavo, s katero naj bi se R. D. in Z. P. odpovedala vsem zahtevkom iz naslova socialnega zavarovanja do Andreja Banovca. Tedaj še slutila nista, da ju delodajalec ves ta čas ni socialno zavaroval, to sta videla šele, ko jima je izročil delovni knjižici, v kateri čas, prebit pri njem, ni bil vpisan, kar seveda pomeni, da jima ti meseci niso bili priznani v skupno delovno dobo. Delala sta torej, ne da bi bila v rednem delovnem razmerju, čeprav sta bila o tem trdno prepričana.

Možakarja sta hotela svojo pravico — beri: plačilo prispevkov za nazaj in priznanje tistih mesecev v skupno delovno dobo — iztožiti preko sodišča. Zaman. Nobenega dvoma ni bilo, da pogodba o zaposlitvi ni bila sklenjena tako, kot veleval zakon o delovnih razmerjih. Slednji pravi, da je delovno razmerje sklenjeno, ko je pogodba o zaposlitvi podpisana, registrirana na pristojnem občinskem upravnem organu in ko delavec nastopi delo. Pismene pogodbe pa v tem primeru sploh ni bilo, kaj šele, da bi bila predložena v registracijo. To seveda pomeni, da delavcema tudi pravice iz naslova redne zaposlitve ne gredo in je moralo sodišče njuno vlogo zavrniti. Takšno odločitev je potrdilo tudi ljubljansko sodišče združene dela, primer pa seveda ostaja v poduk mnogim, ki ubirajo podobna pota, da pridejo do kruha. Previdnosti pač ni nikoli preveč.

B. B.

Za Dolenjce bodo nove olajšave veljale za nazaj

Odlok prinaša izjemo

NOVO MESTO - 31. marec, rok za oddajo davčnih napovedi, je včeraj potekel. Mnogi ste oddali napovedne pole s tesnobo, saj ste izračunali, da bo treba po obračunu dohodnino še doplačati, ker niste mogli zbrati dovolj davčnih olajšav. Naj vas potolažimo! Davkarji so danes pripravili prijetno presenečenje: razširili so krog olajšav, ki pa ne bodo veljale za vso Slovenijo, ampak le za prebivalce Dolenjske. Gre namreč za pridelke in izdelke dolenjske alkoholne proizvodnje, ki jih je republika krivično prekomerno obdavčila in tako prikrajšala naše ljudi.

Ti izdelki oz. pridelki so v prvi vrsti dolenjski cviček, dolenjska bela in rdeča vina, pijače, ki jih proizvajajo Metliška klet, Vino Brežice in mirnska Dana, seveda pa sodijo v ta krog tudi pleterska viljamovka, brinjevec in ostale specialitete. Edini dokaz, ki ga davkarja zahteva, je potrdilo, da je bila pijača zares poživljena. Zato bo treba odslej shranjevati blagajniške listke iz bifejev, gostiln in restavracij, njihovo istovetnost pa bodo morali še na dan konsumiranja s svojim podpisom na zadnji strani računa zajamčiti starši oziroma zakonski partnerji. Zbiranje teh potrdil seveda velja za naprej, za davčno prijavo 1993. Ker pa je odlok retrograden, bodo olajšave pavšalno priznane tudi že v letošnji davčni napovedi.

T. J.

Vietnamski sindrom v Posavju?

Lani kar osem umorov, v katerih je življenje izgubilo enajst oseb, šest morilcev je storilo samomor — Po petih letih zatišja je kriminala vse več

KRŠKO — Upi se niso uresničili. Zadnjih pet let, od leta 1987 pa do lani, je bilo kriminalitete v Posavju vse manj, lanska spoznanja so tak trend postavila na glavo. Kriminal je znova razširil svoje lovke, število kaznivih dejanj se je povečalo za petino, lani so jih na krški UNZ obravnavali 1175. Med storilci se je znašlo 896 imen, 117 od tega mladoletnih in 50 otroških. Sreča v nesreči je pravzaprav, da so posavski policisti in kriminalisti tako uspešni pri njihovem odkrivanju; po raziskanosti je krška UNZ na častnem tretjem mestu v Sloveniji.

Med tistimi, ki imajo za tak ugled krške UNZ največ zaslug, je zagotovo tudi Dušan Kerin, načelnik urada kriminalistične službe. »Posavje se je z lanko krvavo bero zapisalo v slovensko kriminalistiko. Obravnavali smo kar osem umorov, pri katerih so storilci vzeli življenje enajst oseb, v šestih primerih so nato naredili še samomor. Ne bi bila odveč posebna sociološka in še kakšna analiza lanskih tovrstnih dogajanj, ki bi bodisi ovrgla bodisi potrdila tudi takšne govornice, kot je tista, da se je v Posav-

Kerin pravi takole: »Zaradi nedovoljene proizvodnje in prometa z mamilami je bila lani napisana vsega ena kazenska ovadba, zaradi posedovanja mamil pa še šest predlogov sodniku za prekrške. Takšne številke ne vzbujajo večje skrbi, čeprav je res, da bo

Dušan Kerin: "Lanskih osem umorov v Posavju zahteva posebno analizo."

• V Posavju so lani obravnavali 56 požarov, v katerih je ena oseba izgubila življenje, pet pa jih je bilo huje ranjenih. Skupno materialno škodo so ocenili na 24.241.000 tolarjev.

ju zasadi neke vrste vietnamski sindrom.

Sicer pa za leto 1992 velja, da so bila v porastu domala vsa kazniva dejanja. Daleč največ je bilo tatvin in vlovov, kar 599, izredno se je povečalo tudi število goljufij, ki so jih lani v Posavju obravnavali 115. Slišati je bilo tudi, da je v Brežicah in Krškem vse več tistih, ki se omamljajo. Dušan

V temi napadel policista

Minuli teden dva napada na može v modrem, ko so opravljali svoje delo -Tovrstnega nasilja vse več

METLIKA, MIRNA - Dolenjski in posavski policisti ugotavljajo, da se je zadnje mesece nenavadno povečalo število nasilniških dejanj zoper uradne osebe, ki opravljajo svoje redno delo. Ali gre zgolj za naključje ali je nemara vzrok iskati kje drugje, bodo morali odgovoriti možje postave sami, s tokratnim zapisom le potrjujejo, da njihove ugotovitve niso iz trte izvite.

Minuli petek, 26. marca, okoli 20. ure so metliški policisti med kontrolo prometa na križišču ceste med Metliko in Drašiči z lokalno cesto Slamna vas-Radovica ustavili osebni avtomobil, za volanom katerega je sedel 45-letni Anton G. iz Metlike. Možje v modrem so od voznika zahtevali dokumente, namesto njih pa so dobili batine. Voznik namreč dokumentov ni hotel pokazati, ko so policisti vztrajali še naprej, je iz vozila skočil njegov sopotnik, 21-letni Andrej G., prav tako iz Metlike, se zapodil v policista, ga udaril in urno skočil nazaj v vozilo, ki je mimo mejnega prehoda pobeg-

nila nekam na Hrvaško. A ne za dolgo; možakarja je zapekla vest in kasneje sta se sama javila na policijski postaji v Metliki.

Druga podobna vest prihaja iz trebanjskega konca. 23. marca ob 1.40 sta tamkajšnja policista nadzirala promet v bližini Ljubljanske banke na Mirni. Naenkrat sta zaslišala močan pok in v bližini gostilne Kolenc opazila, kako je osebni avtomobil zapeljal s ceste. Pokazalo se je, da ga je vozil 53-letni V. A. z Dolenjih Selc. Ko sta policista prišla do mesta nezgode, ju je možakar prosil, če mu lahko pomagata, da bo avtomobil spravil nazaj na cesto. Možja postave sta mu obljubila pomoč, a sta predtem zahtevala, naj V. A. dahne nekaj sape, ki je očitno zaudarjala, v alkoest. V. A. se s tem ni strinjal, pričel je kričati na policista in jima groziti, tako da sta možja v modrem sklenila, da mu začasno odvzameta voziško dovoljenje. Ko je eden od policistov pisal potrdilo o odvzemu, je V. A. med grožnjami vrgel etui za dokumente proti njemu, ga prijel za srajco in ga napadel. Policista sta bila seveda spretnjša, urnejša in močnejša in sta ga odpeljala na policijsko postajo Trebnje. Da voznja ni bila prav nežna, kaže stavek v zapisniku, kako je V. A. med Mirno in Trebnjem vpil, razgrajal v vozilu in brcal policista. Precej drugačnega razpoloženja je bil čez nekaj ur, ko se je na postaji zbudil trezen, a s težko glavo.

ŽELEZNIČARJEM ODNESEL DESET PIP

VRHPEČ - V času med 17. in 24. marcem je neznan storilec vlomil v prostore Sekcije za popraviljanje in vzdrževanje prog na Vrhpeči in tam železničarjem iz umivalnice odvil in odnesel deset dvoročnih vodovodnih pip. Novomeško ŽGP je oškodovano za okroglih 100 tisočakov.

PO DOLENJSKI DEŽELI

- Da bi ohranili formo in kvaliteto opravljanja svojega dodatnega poklica na kasnejši svobodi, je med prebivalci Kazenske poboljševalnega doma Dob pri Mirni vse več takih, ki samoiniciativno, a pridno vadijo priučene veščine. Tako je bil eden od obsojencev 24. marca ob denarnico s 500 nemškimi markami, spravljeno v žepu delovne halje, ki jo je imel na sebi. Dva dni kasneje pa je bilo neopazno vlomljeno v garderobno omario zapornika P. R., ki pogreša 12.000 tolarjev in nekaj deviz. Generaliki sta storilcema torej imenitno uspeli.
- A. M. s Hudej je prejšnji teden naložil na voz več petdesetkilogramskih vreč s krompirjem, namenjenim prodaji. Prodaja je brez vednosti lastnika potekala kar preko noči: nekdo si je "prodal" 150 kilogramov krompirja, vrednega deset tisočakov.
- Neznani storilec je ondan izpred gostilne Kolenc na Mirni ukradel čelado in usnjene rokavice, ki jih je M. H. s Sela pustil na parkiranem kolesu z motorjem. Zanje ne potrebuje voziškega izpita, če bi ga imel v žepu, bi se bržkone odločil bistveno drugače.

B. B.

Kdo je utopljenka?

Krka naplavila neznano žensko truplo

DRAMA - V soboto, 27. marca, okoli 10. ure je bila v reki Krki v Drami pri Šentjernej najdena neznanca utopljenka, ki ni imela pri sebi nikakršnih dokumentov. Ženska je bila stara med 30 - 40 let, visoka 160 centimetrov, gladkih kostanjavih srednje dolgih las, rjavih oči, oblečena pa je bila v zimski plašč modrozeleno barve, na sebi je imela kostim modre barve, vijoličasto jopico, rumeno majico in nogavice temne barve. Utopljenka je imela na roki poročni prstan z vgraviranim imenom "Ivan" in datumom "29. december 1979".

Novomeška UNZ naproša občane, ki bi karkoli vedeli o neznani utopljeni ženski, naj jih o tem obvestijo po telefonski številki 21-080 ali pokličejo policijsko postajo, telefon 92.

B. B.

KRONIKA NESREČ

MED ZAVIRANJEM JO JE ZANESLO - 25. marca ob 12.35 se je 36-letna Mirjana Djokić iz Ljubljane peljala z osebnim avtomobilom Suzuki Vitara po magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom. Pri Otočcu je dohitela tovornjak in pričela zavirati, vendar jo je ob tem na mokri in spolzki cesti zaneslo. Vozilo je zdrknilo na levi prometni pas, kjer je silovito treščilo v skalnati usek. Voznica se je v nezgodi le laže ranila, enako 15-letna sopotnica Ana Abazova iz Ljubljane, medtem ko je bila druga sopotnica, 45-letna Elizabeta Kavčič iz Ljubljane, hudo poškodovana. Vse tri so prepeležali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, materialno

škodo pa so ocenili na 150.000 tolarjev.

Z JUGOM ZBIL PEŠČA - 49-letni Jože Koračin iz Črmošnjic se je 25. marca okoli 5.50 peljal z osebnim avtomobilom jugo od Črmošnjic proti Novemu mestu. Zaradi prevelike hitrosti ga je na mokri in spolzki cesti pri Pogancih zaneslo proti sredini ceste, takrat pa je nasproti pripeljal tovornjak. Da bi se mu izognil, je Koračin sunkovito zavil v desno, tam pa ob robu ceste zbil 34-letnega pešca Alojza Ogrinca iz Novega mesta, ki je pešalčil proti domu. Ogrinc je padel po stopnicah pred obcestno stanovanjsko hišo in oblečal hudo poškodovan. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

Če bo kaj hudega, pojdite v omare

Po nekaterih ocenah naj bi bila krška jedrska elektrarna pred časom zaradi pomanjkanja denarja že tik pred tem, da bi njeno obratovanje postalo nevarno. Vse skupaj je videti še bolj črno, potem ko so Kostanjevičani naravnost vprašali, koliko bi jih sploh ostalo živih ob morebitni nesreči v jedrski elektrarni. O takih številkah obstajajo predpostavke. Prav tako marsikdo ne ve ničesar točnega o tem, kaj naj naredi v primeru nesreče v nuklearni v Krškem.

Potem ko je Ljubljana nekaj dni pospešeno pisala ultimatum Zagrebu, se je Hrvaška okrog 11. marca omehčala in nakazala jedrski elektrarni Krško toliko pričakovani znesek. Po tej zapoznali hrvaški državni blagajniški operaciji so se ti zaskrbljujoči glasovi v zvezi z jedrsko elektrarno polegali. Toda še naprej javnost razpravlja o varnosti elektrarne, zlasti Posavje vztraja pri vprašanju, kam naj se prebivalstvo zateče v primeru jedrske nesreče v nuklearni elektrarni Krško.

Koroška in kostanjeviška vprašanja

Štiri vprašanja v zvezi z jedrsko elektrarno je pred dnevi na tiskovni konferenci v Celovcu zastavil Peter Kaiser, avstrijski socialdemokratski deželni poslanec. Ko je očital slovenski vladi, da zavlačuje v zvezi z jedrsko elektrarno Krško, ga je med drugim zanimalo, ali je jedrski reaktor v Krškem sploh varen.

Kot korak naprej od tam, kjer je vprašanje končal poslanec Kaiser, je videti zapis, ki ga je dostavil v Krško občinsko skupščino Janez Kuhar. Ta delegat zbora krajevnih skupnosti krške občinske skupščine je na zasedanju krškega parlamenta 24. februarja med drugim posredoval tole: "Iz razprave o Odloku o gradnji zaklonišča v občini Krško smo spoznali, da bomo prebivalci Kostanjevice zelo slabo zaščiteni v primeru vojne in še manj v primeru nesreče v jedrski elektrarni Krško. V svetu so se že zgodile jedrske katastrofe, zato izjave odgovornih, da moramo zaupati strokovnjakom in da se v naši elektrarni ne bo nič zgodilo, ne more prepričati ljudi. Želimo informacije ne samo o trenutni varnosti, temveč tudi o tem, kako bo z elektrarno v prihodnjih letih." Ob tem je delegat Kuhar med 17 vprašanji zastavil tudi tile dve: "Ali obstaja možnost evakuacije prebivalstva KS Kostanjevice? Koliko prebivalstva bi preživelo katastrofo glede na stanje (ne)zaščite?"

Pomaga ustrezna zaščita

Kuharju in Kostanjevici je v delegatskem delu krškega časopisa Naš glas odgovoril Sekretariat za obrambo občine Krško. Med drugim piše: "Glede na ocene strokovnjakov in pristojnih organov ter institucij, ki so bile podlaga za načrtovane evakuacije prebivalcev v primeru nesreče v NE Krško, se je načrtovala evakuacija prebivalcev v območju z radijem 10 km od NE Krško. Območje KS Kostanjevice se nahaja izven 10-kilometerskega pasu in zanj ni bila načrtovana evakuacija prebivalcev."

Ob reviziji ocen in načrtov zaščite in reševanja v primeru nesreče v NE Krško so

ameriški strokovnjaki priporočili, naj se območje evakuacije razširi od 10 na 16 kilometrov. V 16-kilometerski pas sodi tudi Kostanjevica. Toda v Sloveniji uradno še niso sprejeli stališča o širitvi območja od 10 na 16 kilometrov.

Glede mrtvih sekretariat navaja, da bi podatek verjetno vedeli kje drugje. Meni pa, da bi se posledice pri prebivalcih zmanjšale z discipliniranim izvajanjem zaščitnih in reševalnih ukrepov v primeru nesreče v NEK.

Napotki so, a so se izgubili

Vprašanja, ali v Krškem in drugje prebivalstvo ve, kaj mu je storiti v primeru nesreče v krški jedrski elektrarni, Kostanjevičani niso zastavili. Toda v Posavju je to vprašanje v zraku.

Na nedavnem zasedanju krške podružnice Slovenske ljudske stranke so precej obširno razpravljali o jedrski elektrarni Krško. Po besedah razpravljalcev je mogoče sklepati, da v Krškem in okolici precejšnje število domačinov pogrša podrobnejše informacije o tem, kaj naj storijo v primeru nesreče v nuklearni.

Kdor bi raziskoval od tod naprej, bi verjetno vprašal, ali "povprečen" Krčan pozna alarmna znamenja, se pravi, ali ve, kakšen glas sirene pomeni nesrečo v jedrski elektrarni. Številna možna vprašanja zadevajo poznejše ravnanje prebivalcev. Ali Krčani in prebivalci na širšem območju poznajo odgovore na ta vprašanja?

Nekaj odgovorov je očitno ostalo skritih v neki brošuri. V Krškem so jo sicer napisali

in natisnili, vendar v gospodinjstva, kamor je bila namenjena, ni našla poti. O tem, kaj je brošuro zadržalo, sta na voljo dve vrsti ugibanj, milejša so tista, po katerih naj bi brošure iz te izdaje neke ostale zaradi pozabljivosti izbranih razpečevalcev. O kraju, kjer naj bi bile še danes, trdijo različno. Nekateri menijo, da so brošure prispele v omare na sedeže krajevnih skupnosti, medtem ko so drugi prepričani, da brošur niso nikoli raznesli tako daleč med ljudstvo.

Med Krčani še danes krožijo govorice, da je nekako ob izidu omenjene brošure prispel v skupščino občine telegram. Pisec je v njem zahteval, da morajo pristojni poskrbeti za razdelitev brošur prebivalstvu. Menil je tudi, da predtem ne bi smeli organizirati po krajevnih skupnostih javnih razprav o (ne)varnosti krške jedrske elektrarne. Prebivalci, vsaj nekateri v Krškem, so vse do danes ostali brez brošur.

Zamere prebivalstva

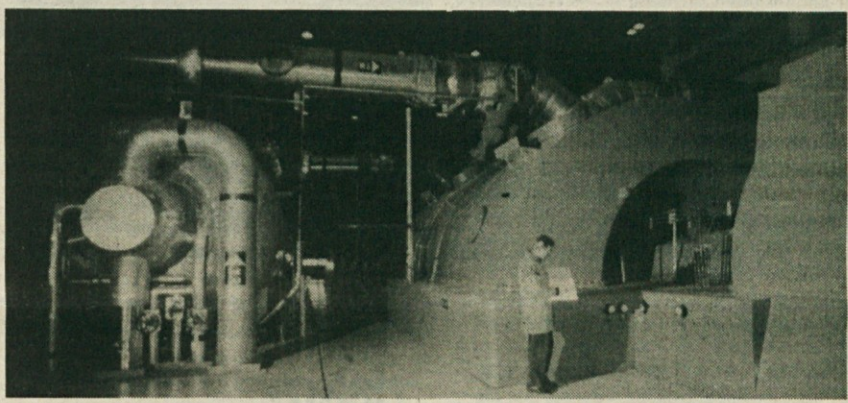
Če torej obstaja nekakšen papirnati dolg do Krčanov, ne drži, da nihče v Krškem ni storil ničesar praktičnega v zvezi s poučevanjem ljudstva. Novembra 1982 so v Krškem izvedli obširno vajo za primer nesreče v NE Krško. Vanjo se je vključilo prek 70.000 ljudi. Najbolj dejavni so bili delavci elektrarne, enote civilne zaščite in prebivalci, ki jih je "zadela nesreča v krški nuklearni". Ekipa mednarodnih opazovalcev je vajo pohvalila. Toda ugotovila je tudi, da bi bilo potrebno v taki vaji, zlasti pa ob resnični nesreči, marsikaj opraviti bolje.

Kako je Slovenija, recimo osebje nuklearke, upoštevala priporočila omenjenih opazovalcev, praksa doslej ni pokazala. Kljub napovedim, da bodo v Posavju vajo ponovili, je doslej še niso organizirali.

Kar zadeva dosedanje poučevanje javnosti o ukrepih v primeru nesreče v nuklearni, katerega rezultat naj bi preverili v napovedani vaji, imajo Krčani še nekatere zamere. Tako je v Krškem slišati pripombo, češ kako naj vemo, za kaj v resnici gre pri teh rečeh, ko pa nam je pred leti razlagal (ne)varnost jedrske elektrarne eden od Krčanov, in to gradbenik.

Krčani torej nekako živijo v strahu. Ker pa jih ne begajo s pogostimi vajami, poučevanjem o alarmnih signalih in o hermetizaciji, z razdeljevanjem vznemirjajočih zaščitnih sredstev za primer nesreče, z informacijami o načinih in smereh evakuacije in z drugimi še bolj nevsakdanjimi dogodki, obvestili in predmeti, lahko rečemo, da oblast in strokovnjaki dejansko krepijo njihov občutek varnosti. Kajti statistika o številu preživelih, sklepi o širitvi ogroženega območja in podobna "črna" obvestila jih res ne morejo pretirano razveseliti, kajne?! Vseeno bi se Krčani takemu dobremu občutku odpovedali za nekaj dodatnih informacij o tem, kaj jim je storiti v primeru nesreče v jedrski elektrarni, in o tem, česa so se doslej že naučili glede zaščite.

MARTIN LUZAR

v poslanski klopi: marjan šetinc

Vztrajanje na lokalnih interesih hromi parlament

Marjan Šetinc

V brežiški občini je večkrat slišati dvome o tem, da bi lahko poslanec, ki že vrsto let živi v Ljubljani, zagovarjal interese občine in regije. Marjan Šetinc ne misli tako. V Brežicah še vedno pozna veliko ljudi, med njimi tudi takih, ki so zelo dobro informirani. Z največjimi lokalnimi težavami (od letališča, remontnega zavoda, meje in do melioracij na Dobovskem polju) je zelo natančno seznanjen. Na to ga opozarjajo strankarski kolegi in ljudje, ki so vključeni v lokalno kmečko politiko. Marsikaj pa se konča v zaprtih krogih na lokalni ravni, kot je primer s privatizacijami.

V kratkem času, kolikor je poslanec, se občinske oblasti nanj še niso obrnile, čeprav pravi, da bo vsako pobudo iz lokalnega okolja po svojih močeh poskušal prevesti v logiko

"Sem proti ponovni izvolitvi nekaterih funkcionarjev. Ljudje, ki se že dolgo vrtijo v politiki, preveč prodrejo v neformalne plasti oblasti. To kot novinec med poslanci močno občutim. Vse se dogaja na neformalni ravni, vsi že vedo, jaz pa še ne," je o svojih poslanskih začetkih povedal Marjan Šetinc, ki je sedež v državnem zboru dobil potem, ko je kolega iz stranke LDS dr. Janez Drnovšek postal predsednik vlade.

splošnega reševanja. Tu pa se pojavi težava s presojanjem, kaj je smotno prevesti v zakon, ki bo veljal za vse, in česa ne. Ob tem je prepričan, da vztrajanje na lokalnih interesih hromi parlament. Nekateri poslanci, ki se proglašajo za lokalne predstavnike, v resnici bolj skrbijo za svojo promocijo kakor pa zares za to, da se bo kaj premaknilo pri sprejemanju zakonov, ki bi reševali tudi lokalne probleme.

Marjan Šetinc meni, da je bolj pomembno, da bodo občine zelo previdne pri reorganiziranju. Prevelika razdrobljenost bo povsem ohromila lokalno samoupravo in možnosti vključevanja v odločanje. "Ljudje, ki mislijo, da se lokalni interesi uresničujejo v parlamentu, se močno motijo. So lokalne zadeve, ki jih je treba reševati na državni ravni, vendar po nekih zakonitostih. Mislim, da je volilno telo razumno in da to ve," je prepričan in to svoje prepričanje utemeljuje z izidom volitev. Čeprav izhaja iz generacije, ki je množično migrirala iz Brežic, kjer ni bilo možnosti za zaposlitev univerzitetno izobraženih ljudi, je že na prejšnjih volitvah dobil največ glasov. Takrat so se ti glasovi šteli tistemu, ki je bil prvi na strankarski listi. Zdaj je dobil v absolutnem številu glasov še

nekaj več. To dokazuje, da ga Brežičani poznajo kot uveljavljenega znanstvenega raziskovalca, ki za povrh izhaja tudi iz družbeno in politično zelo aktivne družine.

Marjan Šetinc se je pred 44 leti rodil v Šentlenu pri Brežicah in se do drugega letnika gimnazije šolal v domačem kraju. Potem je odšel v Veliko Britanijo in se vpisal na mednarodno šolo. ("Da ne boste mislili - nisem iz diplomatske družine, za šolanje sem sam poskrbel!" pripomni). Po končanih zadnjih dveh letnikih srednje šole se je vrnil domov in na filozofski fakulteti diplomiral iz psihologije. V sindikalnem raziskovalnem centru je delal analize družbenih procesov in pojavov. Sredi 70-ih let je dobil štipendijo in odšel na študij v London, kjer je magistriral iz socialne psihologije.

Zdaj že več kot 10 let dela na Pedagoškem inštitutu v Ljubljani, kjer zadnja leta vodi mednarodne primerjalne raziskave šolskega izobraževanja. Mnogi ga poznajo po aktivnosti pri uveljavljanju sprememb v šolskem izobraževanju. Ker poslanec seveda ne more natančno poznati vseh področij, se je sam specializiral za tista, ki so mu najbližja: šolstvo in izobraževanje, znanost in tehnologijo, socialo, zdravstvo in družino ter za mednarodne odnose.

Tudi zdaj, ko je dobil sedež v parlamentu, ohranja delovno obvezo na inštitutu, saj so projekti, ki jih vodi, daljšega značaja, kot je njegov mandat v skupščini. Ta je po njegovi oceni precej majav, saj bo lahko kmalu prišlo do nesoglasja med parlamentom in vlado. Ker je v parlamentu zasedel prazno mesto dr. Drnovška, se je znašel v čudni in skorajda nevzdržni vlogi, zaradi katere je prepričan, da bi bilo nujno spremeniti zakon. Prisiljen je namreč podpirati politiko tistih, ki so izvoljeni na višjo funkcijo, če želi obdržati mandat.

Marjan Šetinc kljub vsemu verjame, da je politika te vlade prava, saj želi omejiti porabo in čimveč sredstev usmeriti v odpiranje novih delovnih mest, uvajanje novih programov in v prestrukturiranje gospodarstva. Seveda pa to ni projekt, ki bi dal rezultate že v enem mesecu. "Zagovarjam idejo, da bi bile plače poslancev v neposredni zvezi z učinkovitostjo odločitev parlamenta, vendar je treba gledati na daljši rok. Ljudje premalo poznajo delo v parlamentu in težko odločitev, s katerimi se soočamo poslanci. Napadi na poslanske plače je šlager novinarjev, ki želijo pritegniti množice bralcev z nizkimi plačami," pravi.

Poudarja, da je parlament zelo neoperativno telo, ki ne more vsega diktirati vladi, čeprav vlada trenutno zelo spretno prelaga velik del odgovornosti na parlament. In kot psiholog pogleda še drugo plat, kajti tudi v politiki je vse relativno. "Vlada je v težkem položaju. Če namreč postaviš nov sistem, je zelo težko predvideti posledice, čeprav si pomagaš s celo vrsto uglednih ekonomistov. Mimogrede lahko pride do zelo hudih napak."

In Brežice? To, da občina v preteklosti ni imela velikih podjetij, je danes zanjo prednost. Nova državna meja je prinesla težave, ki jih bo treba rešiti na državni ravni. Brežice pa imajo po Šetincem mnenju še nekaj, česar nima nobeno slovensko mesto: v neposredni sosesčini te občine je milijonsko mesto - Zagreb. Čeprav obstajajo danes omejevalne okoliščine zaradi meje, je prihodnost odvisna tudi od tega, kako bo občina znala izkoristiti to priložnost.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Kaj, če bodo vsi studenci presahnili?

Nekatere vasi imajo poseben čar. Čar Boričevega je v tem, da je okrog in okrog obdano z gozdom, ki je kakor blagodejen filter. Nedaleč od Novega mesta in od prometnice proti Straži in Dolenjskim Toplicam leži, a v vas hrup modernega življenja ne seže. Res, da se je tudi tukaj marsikaj spremenilo in da tišino včasih ostro preseka zavijanje motornih žag in jo zmoti zamolklo bobnenje traktorjev, a najbolj pogosti glasovi so le lajež psov, mukanje živine, petelinje petje in kokoške kokodakanje. To pa so glasovi, ki so človeškemu sluhu od nekdaj blagi. Z veseljem jih je pozdravil, ko se je vasi bližal iz gluhega gozda.

Jože Mišjak, doma s prve kmetije, ki pozdravi prišleka, ko pride po cesti v vas, se je po skrivnih potih svojčas večkrat bližal domačiji. Obstal je skrit na obronku gozda in nekaj časa pozorno prisluškoval. Tisti čas je bila vas še bolj živahna. Med glasove domačih živali, lajanje, kokodakanje, mukanje in blejanje so se mešali otroški vrisi, smeh in jok ter klici starejših. Pri vsaki hiši je bilo polno odraslih in otrok, drugače ko danes, ko je otroški jok le malokje še slišati in v nekaterih hišah že skoraj ni več življenja. To je bilo v času druge svetovne vojne. In Jožetova previdnost je bila upravičena, kajti bil je v policijski uniformi in nič se ni vedelo, kaj bi se zgodilo, če bi ga dobili v roke partizani. Zato je tako pozorno prislušnil glasovom v vasi, in ko je njegovo vajeno uho dognalo, da ni v njih čutiti nobenega vznemirjenja, je šele stopil iz varnega gozdnega objema. Čeprav je služboval v Ljubljani in čeprav je bila vojna, si ni mogel kaj, da ne bi vsaj nekajkrat

na leto prišel pozdravit domače.

Anton Mišjak, Jožetov oče, je bil daleč naokoli znan krojač. Doma je bil z Vrha pri Ljubnu, družino pa je ustvaril s Skrajnarjevo Jožeto z Boričevega. Na gričku nad vhodom v vas sta si postavila domačijo, v kateri je zavekalo enajst njunih otrok, pet fantov in šest deklet. Sinova Tone in Alojz sta se pridružila očetu za šivalnim strojem, Ivan se je izučil za ključavničarja, Miha je z osmimi leti umrl, Jože pa je sredi tridesetih let odšel v Ljubljano, kjer je bil pri prometni policiji. Tako je bilo, ko se je pričela vojna. Jože ja ostal v Ljubljani. Ko se je oglašil doma in so se pogovarjali o tem, kaj vse lahko še pride, je domačin rekel: "Nikamor se vtikati, politiko pa pustiti pri miru. Nevarno je." A vojna te vasice sredi gozda ni zaobšla. Kot ptica ujeta v tuje gnezdo je zasadila vanjo svoj kljun in si vzela žrtve. Zato je po vojni, ko se je vrnil iz Ljubljane, moral Jože poprijeti za kmetovanje, kajti moške roke, ki bi zapregla konje in vodila plug, ni bilo več pri hiši.

Kaj se je pravzaprav zgodilo? Pravijo, da je bil najstarejši brat Tone maja dvainštiridesetega na nekem sestanku v vasi Petane onkraj gozda. Najbrž je bil govor o organizaciji vaških straž in o gibanju proti komu-

Jože Mišjak z Boričevega

FOTO: T. JAKŠE

nizmu. Vse, ki so bili na tem sestanku, so imeli potem partizani na črni listi. To je Tone zvedel in se umaknil od doma, namesto njega pa so partizani v začetku junija odpeljali očeta Antona, sina Alojza in krojaškega pomočnika Alojzija Kristana. Domov se niso več vrnil. Bilo je že globoko poletje, ko so domači dobili sporočilo, naj jih iščejo zakopane v gozdu Padež blizu Birčne vasi. Res so jih našli, že nekoliko razpadle, a s še opaznimi sledovi zverinskega mučenja. Tone se je potem pridružil domobrancem. Po končani vojni se je šel s skupino drugih fantov iz vasi javit v Novo mesto. Tudi njega ni bilo več nazaj.

Mrak je že, ko se z Jožetom pogovarjava o teh in drugih stvareh. Žena naloži drva v peč, da prijetno zaprasketa in zadiši po kuhinji, zunaj narahlo škreblija prvi pomladanski dež, v hlevu pod hišo pa muka krava, okoli katere skaklja šele nekaj dni star telček. Je to znamenje novega življenja na kmetiji? Jože upa, da bo tako, kajti poleg stare hiše že stoji nova, kamor se bosta še letos preselila hčerka in zet z vnučki. Kmetija je že zdaj lepo urejena, saj izkoristijo vsak prosti čas, da na njej kaj postorijo. Beseda pa teče tudi o čebelah. Ljubezen do njih je Jože podedoval po svojem očetu. Še sedaj stoji ob hiši velik čebelnjak, a je prazen. "Če hočes imeti čebele danes, je treba zanje lepo skrbeti in vanje veliko vlagati, jaz pa tega pri dvainosemdesetih ne morem več. Saj bi še šlo, pa me zdelujejo noge in vid ni več tak, kot bi moral biti za tako delo," pravi Jože, ki mu je po krilatih ljubljenskih zelo žal. A kaj se ve, morda pa bodo tudi panji spet oživele, ko bodo prišli mladi, in bo Jožetu dano na toplem soncu vsaj poslušati živahno čebelje brnenje, če mu že ni moč zanje več skrbeti.

Še marsikatero pametno reče Jože, medtem ko deževnica nad oknom prijetno zvonklja v žlebu in se steka v vodnjak. "Lepo je, da imamo mir, in vsa čast tistim, ki so znali stvari za Slovence tako lepo izpeljati. A bi morala naša oblast biti bolj skrben gospodar. Poglejte izvire pitne vode po naših vaseh! Vir življenja so bili in dobra voda je bila v njih. Zdaj usihajo, ker so zanemarjeni in zanje nihče ne skrbi, ali pa je vanje speljana kanalizacija. Pa naj kaj pride, kaj bomo pili? Ne bi smeli biti tako kratkovidni," je zaskrbljen za naše naravno bogastvo Jože. In to v idilični vasi sredi gozda. Kako bi morali biti zaskrbljeni šele v mestu!

TONE JAKŠE

Za življenja gre

Dolenjska je brez urgentnega reševalnega vozila, ki je v mnogih primerih lahko usodnega pomena v boju za ohranitev človeškega življenja, zato je stekla akcija zbiranja denarja za nakup tega vozila.

Kadar zaslišimo, kako skozi mesto predirljivo zavija sirena rešilnega avtomobila, nas stisne pri srcu, saj vemo, da se spet bije boj za človeško življenje, da morda odločajo minute, ali bo neko človeško življenje obstalo ali ga bo zagnila večna tema. Takih priložnosti, ko se rešilec prebija po cestah in hiti na pomoč, ni malo, nesreča nikoli ne počiva, pravi slovenski pregovor, na "dolenjki", kot pravimo cesti med Ljubljano in Bregano, so še posebno pogoste, zato je ne spremlja zaman žalostni in tragični naziv "krava dolenjka". Tu je pogosto potrebna hitra zdravniška pomoč in hiter prevoz ponesrečenca v bolnišnico. V tesnobi ob tuljenju sirene se običajno potolažimo z mislijo, da ima ponesrečenec ali bolnik še srečo, saj mu je na voljo hiter avto in vse, kar mu zdravniki lahko nudijo.

A prav ta naš tihi optimizem ni upravičen. Na kraj nesreče ali na pomoč bolniku ne hiti tisto najboljši in najpotrebnejši. Na območju dolenjske regije namreč ne premoremo urgentnega reševalnega vozila, s čimer se sicer lahko pohvalijo vse ostale slovenske regije, medtem ko jih osrednje z Ljubljano imajo že kar lepo število. Ni namreč vsak reševalni avto primeren za prevoz hudih bolnikov in ponesrečenec ali za nujno zdravniško posredovanje na terenu, ker pač ni ustrezno urejen, nima potrebnih instrumentov in pripomočkov, ki jih zdravnik potrebuje v hitri bitki za človeška življenja. Kaj naj naredi zdravnik na terenu v primeru, da pacient kaže znakov kapi, nima pa pri roki EKG naprave, če nima naprav za ožvjljanje, ali če v primeru ponesrečenca s hudo poškodbo hrbtenice ne morejo položiti na posebna nosila, ker jih na premorejo.

Za takšne in podobne primere v svetu in tudi v Sloveniji uporabljajo posebna reševalna vozila, ki jim pravijo urgentna. Gre za nekaj višja in z zdravniškimi instrumenti posebej

opremljena vozila. Z njimi ne omogočijo le prevoza ponesrečenca, marveč boljšo in učinkovitejšo takojšnjo pomoč, poleg tega pa lahko med prevozom v bolnišnico zdravnik v urgentnem vozilu veliko postori in pacienta pripravi za takojšnjo operacijo. Žal v klasičnih reševalnih avtomobilih, s katerimi si zdaj pomagajo dolenjske dežurne ekipe, to ni mogoče, ker pač niso narejeni v ta namen.

Krasna stvar tako urgentno reševalno vozilo! Seveda. Vendar ima eno veliko "napako" - zelo drago je. Zdravstveni dom Novo mesto ne zmore toliko denarja, da bi ga lahko kupil. Iz svojih sredstev lahko zagotovi le tretjino potrebne vsote, ki se giblje okrog 140.000 DEM. Zato so se odločili za novo humanitarno akcijo zbiranja prispevkov za nakup urgentnega reševalnega vozila. Kot je povedala dr. Tatjana Gazvoda, ki je duša akcije, ponovno računajo na človečnost in srčno dobroto Dolenjcev, ki se je tako lepo izkazala v akciji za nakup mamografa. Računajo seveda tudi na obilno pomoč dolenjskih delovnih organizacij, ustanov in zasebnih podjetij. S pomočjo Glasbene produkcije in

založništva Sraka, ki ga vodi Drago Vovk, je akcija že stekla. Obljub o pomoči je veliko in videti je, da se podjetniki in odgovorni v ustanovah zavedajo pomena te akcije (so seveda tudi izjeme, celo med dolenjskimi gospodarskimi "čudeži"). Seveda pa bo treba od obljub preiti k dejanjem. Kot mrzla prha je deloval bolj slab obisk dobrodelnega koncerta prejšnji teden, vendar pa bi bilo najbrž narobe iz tega sklepati, da je čut solidarnosti in človečnosti v dolenjskih srcih ugasnil.

Dr. Gazvodova je prepričana, da bo urgentno reševalno vozilo zapeljalo po dolenjskih cestah že letos poleti in bo dolenjsko zdravstvo naredilo pomemben korak naprej v večji skrbi in učinkoviti pomoči ljudem.

MILAN MARKELJ

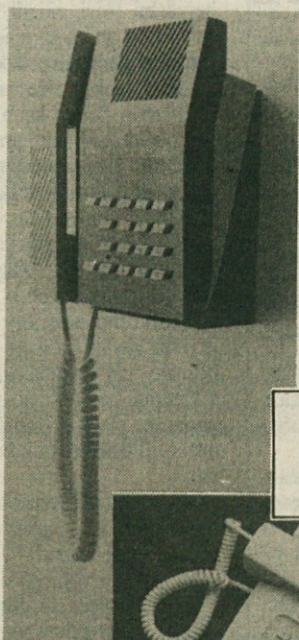
Prispevke nakazujte na račun pri SDK:
52100-603-30715 za reševalno vozilo

Iskra

S • E • L • E • C • O • M

ZASEBNI TELEFONSKI SISTEM

za eno ali dve zunanji liniji

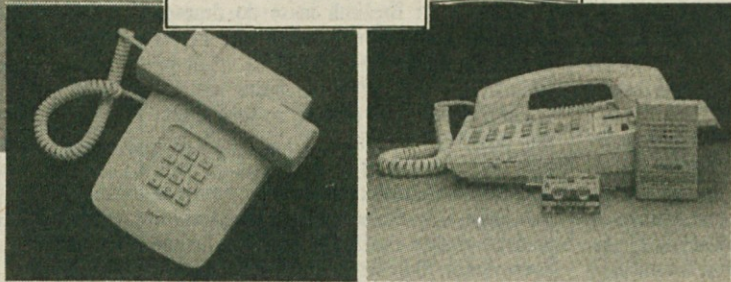
Na sistem SELECOM je možno priključiti več internih telefonskih aparatov.

Hkrati pa še:

faksimilna naprava,
domofon,
električna ključavnica,
baby alarm,
telefonska tajnica

Cena
18.900 + p.d.

SELECOM

Nudimo vam nakup vseh telefonskih aparatov

SELECOM — REŠITEV PROBLEMA NOTRANJNH
IN ZUNANJNH TELEFONSKIH POGOVOROV

TERMINALS
European Quality and Design from Iskra

NISSAN VIDRIH

PRODAJA NOVIH VOZIL

POOBlašČENI SERVIS

ORIGINALNI REZERVNI DELI

AVTOMEHANIČNE IN KLEPARSKE STORITVE

V PRODAJI NOVI IN STARI MODELI MICRA

ZELO UGODNI KREDITNI POGOJI

AVTOMEHANIKA VIDRIH Šentpeter 51 Otočec tel.: 068 85 180

KMEČKA ZADRUGA BREŽICE

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA KMEČKE ZADRUGE BREŽICE

Razpisni pogoji so:

1. da ima visoko ali višjo izobrazbo agronomske ali ekonomske smeri
2. da ima tri oziroma pet let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih oziroma tolikšno dobo vodi kmetijo
3. da predloži program razvoja zadruga

Kandidati lahko oddajo svoje prijave v roku 8 dni po objavi v časopisu na naslov: Kmečka zadruga Brežice, Pod obzidjem 39, p. Brežice. O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po preteku razpisnega roka.

PLANINSKO DRUŠTVO »LISCA«
Sevnica—Krško
68290 SEVNICA

oddaja v najem Tončkov dom na Lisci.

Najem je možen 1. julija 1993. Prijava naj obsega program pohudbe in pripravljenost vlaganja v obnovo doma.

Ponudbe sprejemamo do 15. 4. 1993 na naslov društva. Vse dodatne informacije dobite na telefonu (0608) 82-959 (Lojze Motore) vsak dan od 11. do 13. ure.

VI NAM — MI VAM

TRGOVINA
BUTLER

Pod Trško goro 49, tel./fax. (068) 22-815

Ugodna prodaja jeans izdelkov (kavbojk, otroških kavbojk, jaken, otroških jaken, srajc in ostalih jeans izdelkov v osmih barvah) in sposoja poročnih oblek in dodatkov.

Delovni čas: od 10. do 12. ure
in od 14. do 19. ure
sobota: od 10. do 12. ure

NAGRADA V VAVTO VAS IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 11. nagradne križanke izbral MARKA LUKŠIČA iz Vavte vasiin OLGO TOMAŽIN iz Novega mesta. Lukšiču je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO), Tomažinova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 12. aprila na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 13. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 11. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 11. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: PASTIRICA, ORGANIZEM, SK, SALOMA, TAKT, KLEN, RUDI, LEAN, ŠOLARKA, TM, REKA, STRINA, PILOTKA, RABIN, OSIM, INDIC, NI, LAGEV, KANIBAL, TROTI, MANIRA.

prgišče misli

Čim večja je v neki družbi brezperspektivnost, čim večje je število tistih, ki nimajo kaj izgubiti s spremembo stanja, čim večja je revščina in zaostlost, toliko plodnejša so tla za leninistično partijo.

F. BUČAR

Literatura je poklicana, da nam ponudi celovito podobo o nas ali pa detalj, prek katerega se sami dokopljemo do celovite podobe tistega, kar nam je še neznano ali nejasno.

C. ZLOBEC

Pisatelj mora živeti življenje! Pisatelj se ne more roditi samo iz papirja. Imeti mora kontakt s pravim, čutnim, polnim izkustvom, v kar je vključeno vse, a na prvem mestu morda odnos med moškim in žensko.

M. PAVIČ

astrologija

Prihod vodnarjeve dobe

Iz dobe rib prehajamo v dobo vodnarja, ki prinaša s seboj več sodelovanje, pretočnost komunikacij in dobrin in teži k udejanju idealov ter je usmerjena k naravi.

"Bil je čas, ko se je človek v iskanju lastne duše in božanskega obračal daleč proč v nebo, in je čas, ko se obrne vase in najde dušo globoko in sebi, v središču svojega bitja. Bil je čas, ko je bila narava zaničevana, spregledana in izrabljana, in je čas, ko se človek ponovno obrača k nji, da zaživi z njo v harmoniji. Bil je čas, ko so bile besede zbratstvo, pravičnost, ljubezen" le visoko letišči ideali, in je čas, ko zaživijo v srcih ljudi in se spontano izrazijo v medčloveških odnosih. Izteka se čas, ki mu pravijo doba rib, in prihaja čas, ki mu pravijo doba vodnarja. Njuni vplivi se mešajo in ustvarjajo konflikte, nemire in negotovost. Vendar, mar ni vedno tako, ko se rojeva novo in odmirna staro?" Tako poetično se je izrazil Primož Škoberne, ko je govoril o prihodu vodnarjev dobe.

Povedal je, da je vodnarjeva doba astronomsko in astrološko dejstvo, povezano z recesijo zemeljske polarne osi, ki opiše v 26

Suženstvo še živi

Skoraj 125 let po ukinitvi suženjstva v Ameriki, ko je ta nehumana ureditev doživela popolno mednarodno obsodbo, se s suženjstvom še vedno srečujejo v mnogih afriških, azijskih in južnoameriških državah. V najnovejšem poročilu, ki ga je te dni izdala Mednarodna organizacija dela s sedežem v Ženevi, je kup prav pretresljivih podatkov.

Najbolj osupljivo je dejstvo, da na svetu ta čas še vedno več deset milijonov ljudi, med njimi veliko otrok, starih tudi manj kot sedem let, suženjsko dela v nezdravih in nečloveških razmerah. Delavnik je dolg do 18 ur, med delom pa jih pogosto pretepajo in posameznike spolno izrabljajo. Otroci so najpogostejše žrtve sodobnih lovec na sužnje, ki se potikajo po zaostalih in oddaljenih predelih ter od staršev odkupujejo otroke ali jih premamijo z lažnimi obljubami ali pa preprosto ugrabijo.

Navedimo nekaj primerov. Kot piše v poročilu, prebivalci v sudanskih pokrajinah, ki jih je opustošila vojna, prodajajo potujočim trgovcem svoje otroke že za borih 70 dolarjev. Na Haitiju je bilo prodanih najmanj 100.000 otrok za služabnike, v Pakistanu opravlja suženjsko delo 20 milijonov ljudi, med njimi 7,5 milijona otrok. Med državami, kjer je suženjstvo pogost pojav, so še: Mavretanija, Indija, Tajska, Peru in Brazilija.

NAGRADNA KRIŽANKA 13

SALOMONOV UGANKAR				AVTOR: RUDI MURIN	KDOR SE RAD LASKA	ANGLEŠKI FIZIK NOBEL- VEC 1922	STRMINA STRMAL	PREVOZ BLAGA PREKO VEČ DRŽAV	KRIŽANKO PRIPRAVIL SALOMO- NOV OGLASNIK	VRSTA AMERIŠKE KUKAVICE	ŽENINA MAMA	PASJA PASMA	OBŠIREN TRAVNAT SVET
LASTNINA									GRŠKI POLOTOK				
VESOLJEC													
WC													
GORA NAD JEZERSKIM LETNI ČAS										REŽISER SLOV. FILMA VESNA			
→									GLAS NOSNIK	NADAV			
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	RAKEV	HLADNO OROŽJE	↓			KOSITER				HRVAŠKA HUMORI- STKA ERZŠNIK	Z DREVESI OBROBLJE- NA CESTA	GEOMET- RIJSKO TELO	ANTON TROST
PRAZNIČNI OGENJ					MESNATI TROSNJAK GLIV	SLOVENSKI SLOVINI- CAR BOHORIC	JAPONSKI POLITIK IN GENERAL SARAJEV. TV NADAL.						
OPADNIK								FANATIK SLOV. GLEDALŠK REŽISER					
KDOR ODAJA STANOVA- NJE													ALOJZ REBULA
KRAJ PRI POREČU						RUSKO LJUDSKO BRENKALO							
OKRAJŠA- VA ZA ARTUR						KONEC MOLITVE			DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	OREL V GERMAN- SKI MITOLO- GIJI			

zdravnikov kotiček

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda
OTROKOV JOK

Otroka zavijte kot štruco. Gre čisto preprosto za to, da bo dojenčku prijetno ob dotiku, da ga obdamo s toploto, mehko plastjo tkanine, ki ga bo nežno objela in zadrževala nenadne kretnje, ki bi ga lahko zmotile.

Pri večini dojenčkov dosežemo naravnost čudežen učinek, če jih lepo povijemo. Če pa jih zavijete preveč ohlapno, lahko dosežete nasprotno. Otrok mora biti zavit tako, da bo odejica narahlo zadrževala roke in noge v najbolj prijetnem položaju in pa tako, da se bo dojenček premikal ves, kot štruca, ne pa da bo imel občutek, da se premika znotraj ogrinjala. Najbolj primerne tkanine za zavijanje so lahke in nekoliko raztegljive, tako da se malo prilagodijo dojenčkovemu telesu, na drugi strani pa se ob premikanju malo vdajo. Pozimi je najprimernejše ogrinjalo ali tanka odejica. V vročini bo flanelasta rjuhica na dotik prijetno topla, hkrati pa ne bo prevročna.

Dojenčkov naravni položaj je z rokami, upognjenimi v komolcih, in s skrčenimi nogami. Zato ga zavijte v takem položaju in se ne trudite, da bi ga poprej zravnali. Predvsem pa glejte, da bodo roke toliko proste, da bo lahko sesal prste.

Če dojenček joče zato, ker je lačen, ga bo sesanje pomirilo le tedaj, če bo s sesanjem dobival hrano, sicer pa ne. Kadar dojenček ni lačen, se bo s sesanjem skoraj vedno pomiril. Dudke imajo dobre in slabe lastnosti. Dobrovoljen otrok lahko prav lepo shaja brez nje in tudi bolje je tako. Toda dojenčki, ki pogosto jočejo in jih je drugače težko potolažiti, se bodo veliko bolj počutili, če jim dovolimo sesati dudko. Razdražena, na široko odprta mala usteca, iz katerih prihaja ogorčeno tuljenje, se oklenejo duše in vsa energija se preusmeri od joka v sesanje. Polagoma tudi sesanje postane bolj umirjeno in nazadnje otrok zaspi. A tudi med spanjem dudu pomaga,

in se niso uresničevali, povezana je bila z žrtvovanjem za ideale, dualizmom ali ločevanjem na sveto in posvetno, z abstrakcijo, ki je omogočila razvoj znanstvene misli. Vodnarjeva doba prinaša s seboj sodelovanje, pretočnost komunikacij in dobrin, teži k manifestaciji idealov in je usmerjena k naravi.

Nov čas prinaša možnosti, da razvijemo lastnosti, za katere prej ni bilo ugodnih razmer. Le če živimo togo in zaprti za svoje plotove, dojemamo tovrstne in vse druge življenjske spremembe kot prisilo. Če se znamo življenju pravilno odpreti, pa so to priložnosti za osebno in duhovno rast.

Na vprašanje, ali je vodnarjeva doba povezana z gibanjem Nova doba (New Age), Škoberne odgovarja, da se doba rojeva povsod, neodvisno od kateregakoli gibanja, tudi neodvisno od gibanja Nova doba. Vpliv vodnarja se kaže v porajajoči se novi miselnosti. Ljudje ne želimo več slepo slediti avtoriteti, pa naj bo ideološka, religiozna ali znanstvena, marveč želimo sami razumeti. Namesto k idealizira-

nju in postavljanju ciljev, odmaknjenih v oddaljeno prihodnost ali onostranstvo, težimo h konkretizaciji. Vse več je stopanja iz lastnih miselnih okvirov in odpiranja do drugače mislečih.

Vpliv Vodnarja se kaže tudi v večji bržnosti za naravo in zaskrbljenosti zaradi ekološkega neravnovesja, kaže se tudi v nezadovoljstvu z obstoječimi načini in vsebinami v izobraževanju in iskanju novih oblik in vsebin. V ekonomiji se kaže v prenašanju težišča od monopolnih gigantov k prilagodljivim skupinam in podjetništvu ter v iskanju nove svetovne ekonomske politike, v politiki pa kot težnja po večji regionalni in mednarodni povezanosti. V religiji se odraža v odvrčanju od institucionalizirane in dogmatične religioznosti k osebnemu in pristnejšemu doživljanju.

Vodnarjeva doba ni stvar deklaracij, manifestov ali ekshibicij, marveč notranjih sprememb, ki se dogajajo v globinah človekove duše, in če je človek odprt lastnim duhovnim globinam, spontano sledi toku časa.

BRANE KRAPEŽ

da ne bruhne otrok znova v jok. Če ugotovite, da vaš dojenček v resnici potrebuje dudo, mu jo dajte, vendar mora biti dudu skrajno sredstvo, po katerem sežete šele takrat, ko vse drugo odpove.

Otrok postane nemiren, če si mora sam proizvajati toploto, kadar pa je zrak okoli njega razgret, se dobro počuti. Če otrok joče in ga ne morete pomiriti, mu morda lahko pomagate z dodatno toploto, da se umiri in sprosti. Zato sobo ogrevajte tako dolgo, da bo temperatura dosegla 24 stopinj Celzija, in tako naj tudi ostane, dokler se otrok ne umiri.

Kadar otroka kam nesete, ga skrbno zavijte. V hladnem vremenu ne hodite z vozičkom ven, in dokler dojenček male ne zraste, ga ne prevažajte z avtomobilom, ki se še ni ogrel.

Trebušni krči

Poznamo še eno, prav pogosto vrsto joka. Navadno se začne takole: zdi se vam, da dojenček joče več in bolj trpeče zvečer kot sicer. Nazadnje ima vsak dan pozno popoldne in zgodaj zvečer prave napade vrešččega joka. Zdravnik otroka pregleda in se prepriča, da je zdrav in da se lepo razvija. Prav nobenega fizičnega razloga ni za bolečino, zaradi katere bi otrok tako jokal. Verjetno ima otrok trebušne krče ali koliko. Ne gre za bolezen, ampak zgolj za mučen pojav dojenčkovega obnašanja. Ne poznamo vzroka, ne moremo ga zdraviti in tudi ne pusti nikakršnih posledic razen za živce otrokovih staršev.

Kaj lahko storite? Otroku ne morete dosti pomagati. Prav zaradi te nemoči in pa zato, ker se oglaš s strahotnim vreščanjem ravno pred večer, ko ste najbolj utrujeni, je to za novopečene starše eden najhujših problemov. Poskušajte se sprijazniti z dejstvom, da je vzrok teh težav neznan. Zato si ne belite glave z iskanjem vzroka, ne grizite se, ker mislite, da ste naredili kaj narobe, ne mislite, da je otrok bolan. Raje se poskušajte nekako vdati v usodo. Čaka vas pač nekaj hudih tednov. Dokler trajajo napadi, potrebuje otrok vso vašo skrb in pozornost, zato si uredite življenje tako, da boste tisti čas prosti in se boste lahko čim bolj posvetili otroku. Pa ne pozabite: naj bodo ti večerni napadi še tako hudi, otroku ne bodo škodovali, trajali pa bodo tudi v najslabšem primeru do 12 tednov.

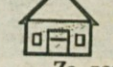
K o n e c

K
praktični KRIŽ
A
Ž

Razporki

Čeprav bo na ulicah gotovo moč videti še veliko kril (in hlače) mini in dolžine okrog kolen, je glavna značilnost nove modne sezone vendarle dolga in oprijeta linija, ki rahlo drsi navzdol po telesu in se konča pri členkih, kjer zaplapola. Tako so krila in dolge hlače. Nova moda dolge in oprijete linije pa obožuje razporki. Razporek je lahko spredaj, zadaj, bočni, vsekakor pa mora biti čim višji, da se izpod krila zapeljivo pokaže kar največji del nog. Veliko razporkov bo verjetno narejenih kar tako, da bo ostalo odpetih nekaj zadnjih gumbov. Namesto gumbov se velikokrat pojavljajo tudi zadržke, ki jih prav tako ne bo kazalo zapreti do konca. Razporki so modni ustvarjalci narisali celo modnim dolgim hlačam na zvon, v katerih pa lahkotna hoja ne bo ravno verjetna.

Pranje steklenic

Za pomivanje steklenic ni priporočljivo uporabljati detergentev, ker jih boste težko sprali. Pranje bo bolj učinkovito, če boste v steklenico, v katero ste nalili malo vode, nasuli zdrobljene jajčne lupine. Tako boste lahko očistili vsa mesta v steklenici, ki jih ne morete doseči. Učinkovito si boste lahko pomagali tudi z naribanim surovim krompirjem, pomešanim s kisom, s koščki svinca, peskom ali gorčičnim semenom. Steklenico osušite tako, da jo potem, ko ste jo sprali, do roba napolnite z mrzlo vodo. Nato jo na hitro obrnite narobe, da se začne prazniti, medtem pa pustite čez dno teži močan curek mrzle vode. Odklekla bo vsa voda, kapljice, ki bodo ostale, pa bodo izhlaple.

Vranični žličniki ali vranična juha

Za vranične žličnike potrebujemo: 1/4 kg vranice, 4 dag masla, 2 jajci, 1 žemljico, malo mleka, sol, poper, majaron, 3 dag česna, zelen peteršilj, drobtine. Vranico nastrgamo in pretlačimo. Maslo penasto umešamo, dodamo jajci in še malo mešamo. Pridenemo v mleku namočen in ožet kruh. Posolimo, popopramo, začnimo z majaronom, strtim česnom in sesekljanim zelenim peteršiljem. Primešamo vranico in po potrebi drobtin. Zmes ne sme biti pregosta, ker se drobtinice napoje, zato počakamo pol ure, preden zakuhamo žličnike v vrelo juho. Počasi naj vro 8 do 10 minut. Za vranično juho potrebujemo: 25 dag vranice, 3 dag olja, košček čebule, 1 strok česna, 5 dag kruha, juho iz kocke, sol, poper, majaron, 6 - 8 dag riža, zelen peteršilj. Vranico nastrgamo. Na olju prepražimo sesekljano čebulo, dodamo strt česen, vranico in nariban kruh. Malo popražimo, nato zalijemo z juho iz kocke. Solimo, popopramo in odštevamo z majaronom. Ko zavre, zakuhamo riž. Nazadnje primešamo sesekljan peteršilj.

Sadež večne mladosti

Aktinidija ali kivi, ki mu pravijo tudi sadež večne mladosti, se je zlasti zadnje desetletje močno razširil po Sloveniji. Ne le v Primorju in Goriških Brdih, vse več ga sadijo tudi v drugih slovenskih pokrajinah. Čeprav mu ustrezna toplejša, južna in zahodna lega, v zimskem mirovanju prenese tudi do -20 stopinj Celzija. Doslej je prevladovalo splošno mnenje, da je kivi enodonna rastlina, za katero sta za opravičitev potrebni rastlini obeh spolov, ženskega in moškega. Toda prizadevni gojitelji so v zadnjem desetletju cepili in vzgojili tudi dvospolne kijeve. Pomeni, da vsaka rastlina zase cveti in rodi. Takšen je na primer bavarski kivi s sortnim imenom weiki, ki je za celinsko Slovenijo toliko bolj primeren zato, ker je popolnoma odporen proti našim zimam.

Homologacija

Marsikoga je presenetil vladni sklep, da bodo morali biti poslej vsi uvoženi avtomobili homologirani, tudi rabljeni avtomobili, ki jih bodo uvozili posamezniki. To bo slednjim gotovo povzročalo veliko preglavic, saj si bodo morali priskrbeti potrdila za vsak avtomobil posebej in ne bo dovolj navesti samo znamko, leto izdelave in tip vozila. Homologacija pomeni pravzaprav tehnično dokazilo, da je uvoženo vozilo usklajeno z vsemi standardi in predpisi, ki veljajo v državi, kamor se vozilo uvaža. Poteza vlade, naj se zdi na prvi pogled še tako restriktivna, je logična, saj bo zavrla uvoz okolju in prometu nevarnih vozil, prvi šok pa je verjetno posledica vedenja, da se je doslej naša država, zlasti prejšnja, na predpise o varnosti in okolju poživljala, sicer ne bi srečevali po cestah toliko neustreznih (Zastavinih!) vozil.

KRALJEV SV. JURIJ - Sedanja podružnična cerkev sv. Jurija v Selih pri Hinjah je bila po pripovedovanju vaščanov zgrajena na pobudo premožnega povratnika iz Amerike v začetku tega stoletja. Njena arhitektura je zelo tradicionalna, a v sebi skriva redkost - lesen oltarni nastavek s reliefom sv. Jurija, ki prebada zmaja. Gre za izdelek velikega ekspresionističnega umetnika Kralja. Škoda je le, da je danes nekoč barvno bogato poslikani relief premazan z monohromno belo barvo, ki je zabrisala njegovo prvotno, iz ljudskega podobarstva izhajajočo slikovito podobo. (Priprava umetnostna zgodovinarka Marinka Dražumerič)

Iz Trdinovih zapiskov

Nemškutarija - Zadnje čase več gibov nemškutarije. V slovenski podružnici kmet. družbe predrznil se je v seji predsednik govoriti po nemški, čeravno je dal malo pred za Tomšičev spominek 5 for. Osmošolci pojo zelo nemške pesmi, pri Solncu imenovali so svoje komere dokler se jim ni prepovedalo. Na pokopališču imajo spominki imenitnejih letos umrlih gospodov spet le nemške napise.

Vojaki silno umirajo v novembru. Sploh se pripisuje to grešni napaki, da jih major goni na vaje tudi o grdem, deževnem, vetrovnem. Odtod prehlad, tifus, smrt.

Le kmet je vreden, da mu roko kušnemo, ker on živi vse. To je res - gospodi pa rit, ker vse požre.

Zmrznil je še marsikateri po zimi še več jih je bilo otetih s hitro pomočjo, ki jo ljudje poznajo: mrzlo vodo, snegom, jesihom, drganjem. Vzrok, ker ljudje slabo oblečeni zunaj prezebajo in v prehodu vročo sobo dirjajo, brez previdnosti.

Po zaslužek v Hrovatijo - V službo gredo v Hrovatijo in Trst mnogi posli od tod in tisti, ki so tu najbolj nemarni, so ondi najbolj v čisl - če čez dve tri leta prihajajo nazaj polni denarja. Ljubezem pomaga gotovo mnogim.

Stare ljudi vsi zaničujejo, češ kaj ta ve, ta stari bedak, kaj je prišel simo za kanonika ta stavec, ki že ves v dve gubi leze.

Hud potres - V Mokronogu bil hud potres pol drugo uro da se je zemlja 30 krat potresla, cerkev je počila, dimniki padali s hiš, vse jelo bežati.

Na začetku poznega latena v 1. stoletju pred n. št. so opustili obe nekropoli v Kandiji in na Kapiteljski njivi ter uredili novo pokopališče na drugem mestu, na nekdanjem Beletovem vrtu, kjer stoji danes poslopje Ljubljanske banke. Ta premestitev poznolatenskega pokopališča je verjetno v zvezi s priselitvijo keltskih Latobikov. Način pokopavanja je ostal isti, pridatki pa so po obliki in izdelavi prilagojeni modi in okusu časa. Dva vzhodnonoriška velika srebrenika, najdena v Novem mestu, sta znanilca začetkov denarnega gospodarstva. Nekropola Beletov vrt je bila tudi po rimski zasedbi kontinuirano dalje v uporabi do konca 2. stol. n. št. Iz horizontalne stratigrafije te nekropole je vidno kronološko zaporedje pokopavanja od zahoda proti vzhodu.

Rimska doba

Po končanem vojnem pohodu Oktavijana proti upornim Japodom leta 33 pred n. št. je prišla tudi Dolenjska pod oblast rimske države. To področje je bilo najprej vključeno v veliko upravno enoto Ilirik, kasneje za časa cesarja Trajana pa v provinco Zgornja Panonija. Pod rimsko oblastjo je v Novem mestu opazen gospodarski napredek, ki je trajal od vladavine cesarja Avgusta do markomanskih vojn. K temu je pripomogla izgradnja velike državne ceste skozi Dolenjsko, ki je vodila od Akvileje (Oglej) preko Emone (Ljubljana) v Neviodunum (Drnovo) in Siscio (Sisak) ter naprej v Sirmium (Sremska Mitrovica). Ta rimska cestna magistrala, antični Orient ekspres in predhodnica sedanje avtoceste Ljubljana-Zagreb, je povezovala Italijo s panonskim vzhodom. Zgrajena je bila zaradi logističnih potreb armade: za hitre premike vojaških enot in njihove oskrbe,

Tone Knez
④

Arheološko bogastvo Novega mesta

za učinkovite pošne zveze in kurirsko službo cesarskega dvora z vojaškimi poveljniki ob limesu in administratorji v provincah ter za transport blaga trgovskih hiš. Na Dolenjskem, še posebej za Novo mesto je imela cesta tranzitni značaj, ker je tekla približno 3 km severno mimo mesta pri Mačkovcu pod Trško goro. Vendar je treba računati z odcepom stranske ceste, ki je peljala v Novo mesto in naprej proti jugu čez Gorjance v Belo krajino.

Da je v Novem mestu v rimskem času obstajala večja naselbina, ki ji ne vemo imena, dokazuje obsežno poznolatensko-zgodnjerrimsko grobišče Beletov vrt, na katerem je bilo odkritih in raziskanih že nad 300 grobov. To nekropolo pripisujemo keltskim Latobikom, tipološke značilnosti njihove materialne kulture so v grobnih inventarjih močno opazne. Keltski in provincialnorimski elementi se tu prepletajo v pogrebnem obredu, noši, oborožitvi, pivskem posodju itd. Med značilne proizvode latobiške ustvarjalnosti sodijo: izvirne hišaste žare, nabereni keramični pokali in pivska garnitura, sestoječa iz kroglastega lonca in čaše. Med lončenim posodjem je razmeroma dosti sigilatne ali pečatne posode, izključno gladka terra sigillata iz severnoitalskih delavnic, dosti manj je steklenih posod in redke so novčene najdbe. Pomanjkanje dragocenih pridatkov kot nakita iz plemenitih kovin, steklene posode in fino namizno posodje razložimo lahko z dejstvom, da je dobra polovica rimskih grobov bila že v antiki izropana. Najbolj pogosta grobna oblika v rimskem

času na Dolenjskem je s kamnitimi ploščami obložen in pokrit grob, ki mu pravimo tudi latobiški grob. Uvoz italske sigilate, steklenih posod, oljenk in vinskih vrčev kaže na povečano kupno moč in premožnost tedanjih prebivalcev. Novčene najdbe iz Novega mesta segajo od cesarja Neron do Licinija, večina jih je iz obdobja Flavijcev in Antoninov, od druge polovice 1. stoletja do druge polovice 2. stoletja. To je čas največjega blagostanja v teh krajih pod Rimljani.

Redke najdbe iz 3. stoletja kažejo močan upad prebivalstva in usihanje življenja v antičnem Novem mestu. Kaj je bilo temu vzrok, ni jasno. Ali je bila to posledica roparskih napadov Kvadov in Markomanov, epidemije kužnih bolezni, ki so morda zdesetkale prebivalstvo, ali odhod prebivalcev v kraje z večjo gospodarsko prosperiteto? Novomeška naselbina ni ležala v antiki neposredno ob veliki tranzitni cesti Emona - Neviodunum - Siscia, ki je dajala življenjski utrip in zaslužek. Dve drugi mesti na Dolenjskem sta po rimski zasedbi postali upravno in gospodarsko pomembnejši: Neviodunum (Drnovo) in Praetorium Latobiorum (Trebnje). Za vladavine cesarja Vespazijana je Neviodunum dobil status mesta - Municipium Flavium Latobiorum Neviodunum in postal upravno ter trgovsko središče Latobikov na Dolenjskem. Praetorium Latobiorum pa se je razvil v pomembno obcestno postajo s posadko konzularnih beneficiarjev iz sestava XIV. legije v Carnuntumu in X. legije v Vindoboni, ki so

nadzirali promet in opravljali obveščevalno službo.

Medtem pa se rimska mestna civilizacija Novega mesta ni dotaknila, zato je kraj ostal kmečka naselbina Latobikov, brez kamnitih reliefnih ali napisnih spomenikov in brez vidnejše funkcije v okviru province Zgornja Panonija. Pod rimsko upravo je bila naselbina brez vojaške posadke in brez italskih kolonistov. Skromen obtok denarja in pomanjkanje epigrafskih spomenikov sta odraz tega stanja. V pozni antiki je kraj že nepomembno naselje, katerega sled se izgubi v času preseljevanja ljudstev. Izgleda, da je okoli leta 400 naselbina bila zaradi nevarnosti že opuščena. Zadnji prebivalci so se najbrž umaknili na okoliške vrhove v Gorjancih, da bi tam v utrjenih pribežališčih-refugijih preživeli hude čase pohodov ropajočih ljudstev z avtarkičnim gospodarstvom. Sledila so temna stoletja novomeške zgodovine, še vedno brez oprijemljivih arheoloških dokazov do ustanovitve mesta leta 1365.

S številnimi, privlačnimi in tudi dragocenimi arheološkimi najdbami je Novo mesto postalo znano in upoštevano najdišče daleč po svetu. K temu so pripomogle številne objave novomeških izkopanih, predavanja doma in v tujini ter razstave novih odkritij. Prihodnja izkopavanja bodo arheološko bogastvo še povečala, pomen tega kraja v prazgodovini bo še zrasel.

K o n e c

Prihodnjič nov podlistek:
francoska prestolnica v vedoželjnih očeh
dekleta

LIDIJA MURN:

Pariz v enem mesecu

VAŠA ZGODBA
M.L.:

Napovedana smrt

Po letu dni dela v Avstriji se Milan, še ne dvajset let star, delaven in pošten fant, vrača s svojim avtomobilom domov v bližino Apač. V avtomobilu sedijo še dekle, s katero se namerava oženiti, in njegov brat Ivan z ženo. Sredi prijetnega kramljanja se nenadoma zgodi nekaj zelo nenavadnega: pred avtomobilom se pojavi rebrasta smrt s koso v rokah. Milan vozi. Njegov brat se ponorčuje: "Pritisni na plin, da jo boš spodnesel in se bo usela na pokrov motorja!" Milan se ne odzove. Prestrašen, a vseeno miren vozi naprej. Prikazen čez nekaj trenutkov izgine. Vsi štirje so jo videli.

Ko je Milan pripeljal avto pred domačo hišo, se je komaj zvekel ven. Ves je bil bled in prestrašen. Ko je o dogodku povedal domačim, so ti le strmeli vanj, prepričani, da se mu blede. Niso mogli verjeti kaj takega. Ker pa so dogodek potrdili tudi ostali, ki so bili v avtu, so domači sprejeli, da je nekaj res bilo. Gospodinja, ki je sama imela že nekaj čudnih doživljanj, sploh

ni podvomila o resničnosti Milanove pripovedi. Opozorila ga je, naj bo previden pri vožnji z avtomobilom.

Milan se je pripravljal k poroki. Določen je bil dan in doma je bilo že skoraj vse pripravljeno za svatbo, le vino je bilo še treba pripeljati od nekega kmeta s precej oddaljenega hriba. Pa hajd, spet sedijo vsi štirje v avtomobil, naložijo sod in se odpeljejo. Od doma so šli zjutraj, zvečer pa naj bi se vrnili. Tako so rekli domačim. Vendar jih zvečer ni bilo od nikoder. In ponoči tudi ne. Domači je zaskrbelo: nekaj je narobe, saj so za sveto obljubili, da pridejo zvečer domov, zdaj pa je že polnoč mimo.

Proti jutru je pred hišo končno pripeljal avto. Domači so stekli ven in takoj videli, da Milana ni v avtu, ostali trije pa da so vsi potolčeni in obvezani. "Milan je mrtev," so povedali. "Vozil je precej okajen, prevrnil se je in podlegel. Mi smo ostali živi."

Drugi dan je Milan že ležal na mrtvaškem odru, oblečen v obleko, ki si jo je bil kupil za poroko.

Brigita Gašper:

Prvi cvet pomladi

Ko sem se prebudila in pogledala skozi okno, je zasijalo lepo jutro. Na sinjem nebu se je prikazalo sonce in z zlatimi žarkmi prebudilo naravo. En žarek je požežkal pod nosom pastirčka in ga spomnil, da se že dani, drugi je pozdravil ptičke v gnezdu za lepše jutro, najlepši žarek pa je skočil za grm in pobožal beli cvet, mu pomel zaspane očke, da bi videl, kako lep je svet, ko se prebujajo iz sanj.

Poglej ga, kako neboljeno gleda! Rahlo sem se dotaknila njegovih venčnih listov. Cutila sem, kako mu bije srce. Da, živ je. Prva bilka, ki je zadrhtela v vetru te pomladi. Bleščeča jutranja rosa mu polzi iz listov in tiho stopa na hladna tla. Tako droben in nemočen je. Se mar zato tako sramežljivo skriva za grmom, kot da se noče prikazati svetu? Naj ga ponesem mami? Morda tudi njej polepsša to jutro, kot ga je meni. Ne, naj ostane tukaj! Verjetno bi pogrešal sončnega žarka,

grm, ki mu je dom, in naravo, ki mu je mati. V vazi bi žalostno povsili glavico in ovenel. Nazadnje bi končal med smetmi. Ah, žalosten konec. Naj živi naprej in uživa sadove življenja, ki so mu namenjeni! In nikar ga ne pohodite, ko se boste sprehajali po mehki travi. Pazite, za tistim grmom je!

FOTO: M. MARKELJ

Stoletje na knjižni polici

Cankarjeva založba ima bogato tradicijo izdajanja zahtevnih prevodnih del, ki jo je kljub sedanjim, takšnim knjigam nenaklonjenim razmeram sklenila nadaljevati z novo knjižno zbirko XX. STOLETJE.

Gre za zahteven založniški projekt, ki ga je založba načrtovala več let in za katerega uredniki (A. Blatnik, K. Dolinar, Z. Duša in J. Stanič) upajo, da bo enako odmeven, kot je bila znamenita zbirka Sto romanov, ter da bo za slovensko bralstvo prav tako pomemben. Osnovni namen nove zbirke je slovenskim bralcem predstaviti 50 izbranih in v svetovnem merilu najbolj znanih romanov, ki so nastali v tem iztekajočem se stoletju, ki je v zgodovinskem pogledu izjemno in ga ni mogoče primerjati z nobenim drugim obdobjem doslej, tako polno je bilo usodnih dogodkov, duhovnih vrenj in umetnostnih tokov. Ker vsaka doba odmeva v umetnosti, lahko rečemo, da je literatura, ki je nastala v tem stoletju, svojstven povzetek dogajanj in duhovnih tokov časa. In ker poznavalci pravijo, da je 20. stoletje stoletje romana, bi lahko novo zbirko Cankarjeve založbe označili kot romaneskni povzetek našega stoletja. Pomen zbirke je toliko večji, ker naša prevodna literatura v minulih dveh desetletjih ni sledila svetovnim tokovom in smo v tem pogledu izgubili stik s svetom.

Zbirka bo obsegala okrog 50 romanov, ki bodo v 60 knjigah izšli v naslednjih petih letih. Vsa dela razen Joycevega Uliksa bodo novost na našem knjižnem trgu, saj jih doslej nismo imeli prevedenih v slovenščino. Gre za romane in avtorje, o katerih smo veliko slišali in vedeli izjame, a jih v slovenščini zvečne nismo imeli možnost brati. Vsak prevod romana v zbirki bo opremljen s spremno besedo, v kateri bodo naši poznavalci svetovne literature predstavili avtorja in njegovo delo. Izšlo je že prvih pet romanov nove zbirke.

Prvi med njimi je popravljen ponatis slovitega romana irskega pisatelja Jamesa Joycea ULIKSES, s katerim je avtor postavil pomemben mejnik v zgodovini romana, zato vsekakor zasluži, da se z njim zbirka začne. Prevod znamenitega Uliksa je po izdaji iz leta 1987 pripravil Janez Gradišnik, ki je za to priložnost svoj prvi prevod predelal

na osnovi najnovejših spoznanj in ugotovitev literarne stroke ter prevodu napisal tudi komentar, brez katerega je resno branje tako kompleksnega dela, kot je Ulikses, slovenskemu pa tudi vsakemu drugemu bralcu precej oteženo. Spremno besedo je napisal Aleš Pogačnik.

V šestdesetih letih se je v ruski prozi pojavil eden najbolj izrazitih in pomembnih sodobnih pisateljev Valentin G. Rasputin. Njegov opus ni velik, kljub temu pa so njegova dela doživela izreden odmev tako doma kot v svetu. Najbrž gre zasluga za takšen odziv osrednjemu vprašanju, ki ga ta sibirski pisatelj obravnava v svojih delih, to je temeljno eksistenčno vprašanje o smislu bivanja. Njegov zadnji roman SLOVO OD MATIJORE, ki ga je za zbirko XX. stoletje prevedel in mu spremno besedo napisal Janez Stanič, je avtorjev literarni obračun s socialistično dogmo o človeku kot kolektivnem bitju in z dogmo napredka. Gre za vrhunsko delo, ki bralca ne pušča neprizadetega.

Najznamenitejše delo Williama Burroughsa je roman GOLI OBED, s katerim je ta avtor kmalu po izidu, ki ga je spremljala sodnijska prepoved zaradi obscenosti, dokončno dobil mesto v literaturi 20. stoletja kot izrazit individualist in stilist. Pripoved o grozotah zasvojenosti z mamili in poti iz nje je več kot to, z njo je avtor razgrnil paradoks, značilen za naš čas: želja po sreči in svobodi privede prek zasvojenosti z osvobajalnimi pripomočki v muke in trpljenje, v razčlovečenje in v poniževalno nesvobodo, kot je zapisala v spremni besedi Majda Stanovnik.

Thomas Bernhard je ob Handkeju najbolj znan, najbolj bran in najbolj "sporen" sodobni avstrijski pisatelj. Vsa njegova dela so zelo odmevala, roman SEČNJA, ki ga je za zbirko prevedel in mu napisal spremno besedo Jani Virk, je dobil epilog celo na sodišču. V njem avtor na izrazito svojski način v monomaničnem umetniškem zapisu brezobzirno analizira sebe in umetniško dunajsko okolje ter naploho življenje v njegovi absurdni in groteskni dimenziji.

Zadnji roman enega najbolj uspešnih sodobnih italijanskih piscev Itala Calvina je ČE NEKE ZIMSKE NOČI POPOTNIK. Zelo obsežno in slogovno razvejeno delo tega pisatelja, ki je bil izvrsten stilist in izredno spreten pisec, se umešča v njegovo postmodernistično obdobje, in sicer v sam vrh. Pisateljica spremne besede Tea Štoka ga imenuje "romaneskna mojstrovina", ki še vedno navdušuje bralce predvsem zaradi moči sugetivnih podob. Prevedel ga je Jaša Zlobec.

MILAN MARKELJ

nogomet

I. LIGA, 21. KOLO: STUDIO D—MARIBOR BRANIK 0:0
STUDIO D: Mohor 7, Pavlin 7, Rozman 7, Kosič 6, Prelogar 6, Milanovič 7, Martinovič 7, Primc 6, Gliha 6, Oblak 6, Gruden 5 (Jaks 5).
LESTVICA: 1. SCT Olimpija 30, 2. AM Cosmos Ljubljana 28, 3. Maribor Branik 27, 4. Mura 26, 5. Živila Naklo 26, 6. Kompas Holidays 24, 7. Studio D 23, 8. Koper 22, 9. Zagorje 21, 10. Rudar (V) 21 itd.
V naslednjem kolu igrajo: Gorica—Studio D, Maribor Branik—SCT Olimpija, Koper—Kompas Holidays, AM Cosmos Ljubljana—Belvedur Izola, Rudar (V)—Živila Naklo itd.
II. LIGA, 18. KOLO: AVTOBUM—GIDOS TURNIŠČE 3:0 (1:0)
AVTOBUM: Magič, Potočnik, Muhvič, Radivojevič, Perica, Bošnjak, Rajšel, Merdanović, Struna (Rautar), Murn (Fugina).
LESTVICA: 1. Istragas Jadran 28, 2. Primorje 28, 3. Avtobum 25, 4. Oria Rudar 24, 5. Jelen Triglav 24 itd.
V 19. kolu igrajo: Era Smartno—Avtobum, Gidos Turnišče—Istragas Jadran, Korotan Suvel—Primorje itd.

rokomet

I. LIGA, moški, 21., ZADNJE KOLO: POMURKA—KVM RIBNICA 23:24 (12:14)
KVM RIBNICA: Kranjc, Zbašnik, Škaper 3, Šilc 1, Ilc 6, Tanko, Pajnič, Lesar 4, Mihelič 2, Pušnik 6, Fajdiga 2, Gelze.
NOVA OPREMA—ITALCO DOBOVA 29:22 (13:11)
ITALCO DOBOVA: Marcola, Voglar, Vašcer, Levec 2, S. Deržič 5, Večerič, I. Deržič 7, Žibert 1, Pavkovič, Glaser 7, Avsec, Kuhar.
LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 39, 8. Hubelj Ajdovščina 20, 9. Presad Lj. 17, 10. KVM Ribnica 17, 11. Italco Dobova 9, 12. Pomurka 8.
KONČNICA ŽENSKE I. DRL, POLFINALE: OPREMA—KRIM ELECTA 21:22 (9:13)
OPREMA: Jesenko, M. Dragičević 8, Lindič, Vuk 3, L. Dragičević 1, N. Kersnič, Klančar, Bejtović 1, Končič 5, D. Kersnič, Vinčič 3, Jovičič.
I. DRL, ženske, bela skupina, 10., ZADNJE KOLO: NOVO MESTO—VELENJE 25:24 (14:14)
NOVO MESTO: Novak, Popadič 5, Knafelec, Klobučar, Derčar 6, Veselič 2, Bračić 1, Turk 5, Tomas 6, Pate, Drmaž.
KONČNA LESTVICA: 1. Insem Branik 17, 2. Velenje 14, 3. Novo mesto 8, 4. Zalec 7, 5. Izola 7, 6. Primož 7.
KONČNICA II. DRL, moški, zahod: PREDDVOR INFOTRA-

DE—NOVOLINE 40:16, KODELJEVO—AKRIPOL TREBNJE 27:20, NOVA GORICA—GPG GROSUPLJE 21:15 itd.

odbojka

KONČNICA ZA 3. MESTO, moški: KAMNIK NOVI GRANITI—PIONIR 3:1 (14, 9, -8, 11)
PIONIR: Brulec, Urnaut, Babnik, Travižan, Petkovič, Mestnik, Smrke, Kaliberda, Dolyja, Goleš.
KONČNA LESTVICA DP: 1. Vile-da, 2. Salonit, 3. Kamnik Novi Graniti, 4. Pionir.
II. DOL, moški, 19. KOLO: ME-ZICA—PIONIR II 3:1 (-11, 14, 11, 16)
LESTVICA: 1. Ljutomer 34, 11. Pionir II 6, 12. Celje 2.
V naslednjem kolu igrajo Novomeščani doma z Mislinjo Jeklotehno.
II. DOL, ženske, 19. KOLO: PIONIR—ALPIN TRIGLAV 3:1 (9, 11, -6, 9)
LESTVICA: 1. Mislinja Steel 36, 2. Pionir 32, 3. Alpin Triglav 28 itd.
V 20. kolu igrajo pionirke v gosteh z Braslovčami.
III. DOL, moški, zahod, 17. KOLO: PLAMEN—MOKRONOG 1:3
LESTVICA: 1. Pan Kovinar 32, 7. Mokronog 14, 8. Portorož 8 itd.
V soboto igrajo Mokronožani z Bohinjem.
III. DOL, ženske, zahod, 17. KOLO: LIK TIŠIA II—ŠENČUR 3:1 (7, 5, -9, 15)
LESTVICA: 1. Plamen 26, 7. LIK Tišia II 10, 8. Piran 6.
V soboto igrajo Kočevke na Bledu.

namizni tenis

I. DNTL, moški, 13. KOLO: NOVOTEHNA—ILIRIJA 4:3
Hribar—Rebič 2:0, Horvat—Ribaljenko 2:0, Vertuš—Gostiša 0:2, Hribar, Horvat—Ribaljenko, Gostiša 2:1, Hribar—Ribaljenko 2:1, Horvat—Gostiša 0:2, Kralj—Rebič 0:2.
KOVINA—MELAMIN 6:1
Ignjatović—Lesar 2:0, Škafar—Murn 2:1, Rupar—Špelič 2:0, Ignjatović, Škafar—Lesar, Murn 2:0, Ignjatović—Murn 2:0, Reflak—Špelič 1:2, Rupar—Lesar 2:0.
LESTVICA: 1. Kovina 24, 2. Arcont 24, 6. Novotehna 8, 7. Melamin 4, 8. Merkur 2.
V zadnjem kolu igrajo: TAM—Novotehna, Arcont—Merkur, Melamin—Potrošnik itd.

košarka

KONČNICA ZA OBSTANEK V RDEČI SKUPINI I. DKL: MIK PREBOLD—PODBOČJE 71:87 (41:35).

Studio D na pragu nogometne Evrope

Novomeški prvligaš živi predvsem za polfinalni pokalni obračun s Publikumom — Prvenstvo na stranskem tiru — Maščevanje Gorici?

Prvligaške obračune za točke so nogometaši Studia D očitno za nekaj časa postavili na stranski tir, v klubu govorijo in razmišljajo predvsem o enkratni priložnosti v pokalnem tekmovanju. Mariborčani so v nedeljo radijem že čestitali za vstop v nogometno Evropo, resda precej preuranjeno, toda priložnost je velika in brzokone nepopolniva.

Zmaga Studia D v Ajdovščini nad Primorjem in še bolj četrtkov zreb, ki je Novomeščanom za nasprotnika v polfinalu namenil ekipo celjskega Publikuma (tekma bo 5. maja ob 17. uri na stadionu v Portovaldu), sta Novomeščanom na široko odprla vrata v evropska pokalna tekmovanja. Bržkone bo za kaj takega zado-stvala že zmaga nad Celjani, kajti malo je verjetno, da bo v drugem polfinalnem dvoboju AM Cosmos Ljubljana še drugi presenetil SCT Olimpijo, ki zanesljivo hiti novemu naslovu državnih prvakov naproti. S takšnimi obeti in povrnjenjem samozaupanja so Novomeščani pričeli nedeljsko tekmo 21. prvenstvena kola proti Mariboru Braniku, dvoboj je bil označen kot derbi te nedelje.

Nogometaši Studia D so pričeli silovito, že v prvi minuti pa zapravili priložnost tekme. Po kotu, ki ga je streljal Gliha, je Kosič z glavo usmeril žogo v prazno mrežo, a se je na gol črti znašel Tarana in žogo zbil v vratnik, od tam pa se je odbila v polje. Še nekaj uspešnih napadov so zatem izvedli Novomeščani, toda mariborska mreža se ni zatresla. Nadaljevanje je prineslo previdnejšo igro, jasno je bilo, da popravnega izpita za morebitno napako in

PRIJAVE ZA TENIŠKO SOLO

NOVO MESTO - Kot smo že pisali, bo novomeški teniški klub aprila pričel z dveletno teniško solo, ki bo potekala tako v letnem kot v zimskem času. Prijave zanjo zbira sekretar kluba Marko Rems na telefonskih številkah 21 712 (dopol-dne) in 28 236 (popoldne). Novomeškim ljubiteljem tenisa pa velja obvestilo, da se bo sezona igranja v Portovaldu predvidoma pričela prihodnji teden, članarino in igralnino pa bo moč poravnati bodisi na igriščih bodisi v Dolenjinski športni prodajalni na Kidričevem trgu.

ISKRAŠI NA KONCU DRUGI

SEMIČ — Z 11. kolom se je končalo prvenstvo v južni skupini slovenske strel-ske lige, serijski program. V derbiju kola je SD 29. oktober iz Grosupljega premagala semiško Iskro s 1366:1317. Končni vrstni red: 1. SD 29. oktober 33, 2. Iskra 29, 8. SOP Novoline 21, 11. Kočevje 14. Najboljši posameznik lige je bil Semičan Jože Ivanetič, njegova ekipa pa si je tako priborila pravico nastopa v kvalifikacijah za nastop na prvenstvu v streljanju s standardno puško, mednarodni program, ki bo 17. aprila v Ljubljani.

T. STONIČ

spodrsrlaj ne bo več. Delitev točk je bila najpravičnejši razplet obračuna, ki je na tribune stadiona v Portovaldu znova privabil kakih 2.000 ljubiteljev nogometa.

Novomeški prvligaš se je torej odrekel visokim ligaškim ambicijam in boju za 2. mesto, igralci bodo lahko v nadaljevanju prvenstva zaigrali veliko bolj sproščeno, priložnost naj bi dobili tudi mladi. Prvi med njimi, Janez Gruden, je svojo v nedeljo, žal, zapravil. Studio D čaka sedaj pot v

Pionir ima dva prvligaša

Po skromni beri fantov so razveselila dekleta

Kot je bilo pričakovati, je odbojkarjem novomeškega Pionirja ob koncu zaključ-nih dvobojev štirih najbolje uvrščenih ekip prvenstva pripadlo zadnje ali na končni prvenstveni lestvici — četrto mesto. Po porazu doma proti Kamniku z 1:3 so Novomeščani v soboto z enakim iz-odom klonili še drugi, tokrat kot gostje.

Prvenstvo je tako zaključeno, naslov državnega prvaka je novič ter pričako-vano in zaslužen osvojila ekipa maribor-ske Vilede, drugi je Salonit, tretji Kamnik in četrti Pionir. Po prikazanih igrah je tak-šen razplet najpravičnejši, nobena skriv-nost pa ni, da so v novomeškem taboru pričakovali veliko več. Žal pri izbiri tre-nerja niso imeli srečne roke; Ukrajinec Viktor Fedjušin je brzokone poglavitni kri-vec, da je novomeška odbojka izgubila vi-soko mesto in tudi ugled, ki ga je doslej uživala. To se je pokazalo tudi na sobotni tekmi v Kamniku, kjer so bili gostitelji, ki so bili v prejšnjih letih praviloma lahek za-logaj Novomeščanom, veliko boljši. Le-tošnji ligaški nastop je bil dobra in pred-

REPČEVA V REKORDNI ŠTAFETI

ZAGREB — Minulo soboto in nedeljo je bila v 25-metrskem bazenu v Zagrebu tekma plavalnih reprezentanc Hrvaške in Slovenije. V dresu z državnim grbom je kar v treh disciplinah nastopila tudi Krčanka Natalija Repec, ki je dosegla odlič-ne rezultate. Na 50 prosto je plavalna 0:27,83, na 200 prosto 2:06,66, na 100 m prosto pa 0:58,57, kar je njen doslej naj-boljši izid. Natalija Repec je bila tudi članica slovenske štafete 4-krat 100 metrov, ki je s časom 3:58,30 dosegla nov absolut-ni rekord Slovenije. V skupnem seštevku so bili Hrvati boljši od Slovencev (190,5:159,5).

KOGOJ STARTA V AVSTRALIJI

NOVO MESTO — Igor Kogoj, član novomeškega Triatlon kluba, je ta čas že v daljni Avstraliji, kjer bo v nedeljo prva-le-tošnja tekma svetovnega pokala v triatlo-nu. Pričakujemo seveda razveseljive no-vice.

VABILO ŠPORTNIKOM

NOVO MESTO — Andrej Švent, znani slovenski triatlonski delavec, bo pripravil jutri, 2. aprila, ob 17. uri na no-vomeškem stadionu v Portovaldu prikaz-gela in koristnosti merilcev srčnega utripa. Športniki vabljeni!

Kar sedemnajst zimskih medalj

Z zimsko atletsko sezono, ki je trajala od decembra do marca, so lahko pri AK Novo mesto zadovoljni

Teki na srednje in dolge proge vse bolj postajajo šport znotraj športa. So edini del atletike, ki se je preselil s stadionov na ceste, kjer privablja številne gledalce in pokrovitelje, z njimi pa v svetovnem merilu tudi velikanske denarje.

V času organizacijske šibkosti novo-meškega atletskega kluba so se tekači na srednje proge najbolj zavedali, da jim ne bo pomagal nihče, če si ne bodo sami po-magali. Nastopanje v cestnih tekih so sklenili vzeti v svoje roke, obenem pa osta-ti člani AK Novo mesto, ki so mu prepu-stili skrb za njihovo ostalo atletsko dejav-nost. Taka delitev ni bila slaba poteza. Tekška sekcija AK Novo mesto Portovald, ki se imenuje po gozdu, kjer je bilo prelito največ dolenjskega tekaškega zno-ja, je od decembra do marca nastopila v Novoletnem teku mariborskega Večera, na treh zimskih krosih AZS in v nekaj manjših cestnih tekih.

V Novoletnem teku se je najbolj odli-koval Matjaž Fabjan, ki je v kategoriji članov za Bahtirjem iz Velenja in Živkom iz zagrebškega Dinama na 5200 m dolgi progi dosegel čas 14,54. Za prvima dve-ma, ki sta v cilj prišla z enakim časom, je zaostal le za 5 sekund. Ker sta oba izvrstna tekača, prvi z osebnim rekordom na 3000 m pod 8 minutami, drugi pa je lani dosegel hrvaški rekord na 5 km, je Fabjanov mali zastanek za njima znamenje dobrega na-predka. Dragan je bil 9., Počič 14., Retelj 16., mladinec Kovač pa 35. Nastopilo je 75 tekmovalcev. Pri članicih je na 2600

Novo Gorico, k ekipi, ki je velik dolžnik Novomeščanov. Spomnimo se jesenskega obračuna, ko so po vodstvu Studia D z 2:0 gostiteljem odščitni točko. Radijci želijo popraviti skromno spomladansko bero, v nedeljo obljublajo igro na zmago.

In kako je med drugoligaši? Po nedelji si zadovoljno manejo roke v Kočevju, zmaga nad Turniščem s 3:0 je ekipo pope-ljala na 3. mesto, od koder je le še korak do vstopa v prvligaško družino. Resda velik, kajti prvouvrščeni ekipi Istragasa Jadrana in Primorja uhajata za tri točke, ne pa nemogoč, še posebej, če se bodo Kočevci z nedeljskega gostovanja pri Eri Šmartno vrnili z obema točkama v žepu.

B. B.

Tudi mladinci pred vrati polfinala

Mladi nogometaši Studia D so se čez noč pre-bili v slovenski vrh

NOVO MESTO — Krepko se motijo tisti, ki govorijo, da nogomet na Dolenjskem nima prave prihodno-sti, da je Studio D ekipa, ki bi se ob odhodu »tujcev« sesula in vrnila na mesto, kjer je bila pred dvema letoma. Najboljši odgovor tem in njim po-dobnim so dali mladinci Studia D, vsi doma vzgojeni žogobrcarji, ki so se pod vodstvom trenerja Alojza Hlače prebili v slovenski nogometni vrh.

Po vzoru članske ekipe so se tudi mladinci uvrstili v zaključne pokalne boje, pri tem pa izločili ekipe, kot so lanski prvak Slovan Mavrica. Za vstop med osem najboljših ekip so Novomeščani nato premagali še SCT Olimpijo, pred dnevi pa bili v četrtfi-nalu boljši od Izole (3:1). Čuden splet okoliščin je pripeljal do tega, da mora-jci mladinci Studia D za vstop v polfi-nale pokalnega tekmovanja igrati še eno tekmo, in sicer 14. aprila doma z Gorico, upati pa je, da njihova ime-nitna serija tudi po tem dvoboju ne bo prekinjena. Trener Alojz Hlača resno razmišlja celo o finalu, čeprav je Stu-dio D edini tretjeligaš v elitni družini.

Nič manj uspešni pa niso mladi Novomeščani v ligaških obračunih, kjer računajo na vrh in napredovanje v II. državno ligo. Stebra ekipe sta vsaka-kor Gruden in Zamida, tu pa so še Perše, ki se razvija v odličnega napa-dalca, Milošević, Retelj, Drkušič, da ne naštevamo naprej tistih, o katerih bo še veliko slišati.

TURNIR V MALEM NOGOMETU

NOVO MESTO - MNK Zrinski organizira v nedeljo, 4. aprila, ob 10. uri turnir v malem nogometu, ki bo potekal na igrišču na Loki v Novem mestu. Prijavnina znaša 2.500 tolarjev, prijave zbirajo na telefon 28 601 do jutri, 2. aprila, ko bo ob 18. uri v prostorih Športne zveze na Loki žrebanje.

NOVOMEŠKA POKROVITELJA V PLANICI

NOVO MESTO — Na nedavni zadnji tekmi skakalne elite za svetovni pokal v Planici sta bili navzoči tudi dve novomeški firmi: Krka je bila pokrovi-teljica reprezentanc Belorusije in Ka-zahstana, Novotehna pa je bila sponzor reprezentance Poljske.

E. S.

Kočevke so bile za gol prekratke

V prvi polfinalni tekmi rokometne končnice je Oprema doma izgubila s Krimom Electo — Novomeščanke so se rešile v zadnjem kolu

Res škoda, da so rokometne kočevske Opreme izpustile iz rok imenitno priložnost, da v prvi polfinalni tekmi končnice državnega prvenstva presenetijo favorizirano vrsto Krima Electe. Pričetek sobotne tekme je sicer pripadel gost-jam, toda v drugem polčasu so bile Kočevke na pragu preobrata.

Oprema je sicer tokrat igrala precej slabše, kot pred dnevi v Ajdovščini, kjer je v odločilni tekmi za polfinale presenetila Mlinotest, toda dekleta niso bila brez možnosti. Zlasti v zadnjih minutah tekme ne, ko so najprej izničile prepričljivo vod-stvo Ljubljank, v zadnjih trenutkih pa zamudile priložnost, da iztržijo vsaj neod-ločen izid. V drugem polfinalnem obraču-

nu je Belinka Olimpija zmagala v Ajdovš-čini s 25:20.

Izredno raburljivo je bilo tudi v zad-njem prvligaškem kolu bele skupine, ki je odločala o tem, kateri ekipi bosta mora-li v nižji tekmovalni razred. Po pogledu na lestvico sodeč, je najslabše kazalo Novo-meščankam, vendar so le zmogle dovolj moči, poguma in zbranosti, da so v Šent-

S kegljaških stez

- Končan je prvi del posamičnega regijskega prvenstva, ki je potekalo na kegljišču v Krškem. Vodi Milena Veber, ki je podrla 420 kegljev, sledijo pa: Zupančič 408, Flisar 394, Pust 372, Jeraj 351, Veble 340 itd.
- Kegljaci Metlike so postali ekipni prvak območne kegljaške skupnosti Novo me-sto, saj so v dveh tekmah premagali vrsto črnomalskega Rudarja; prvič s 5:3 in drugič z 8:0.

- Pred dnevi se je končalo tekmovanje v vzhodni skupini ženske medregijske lige. Zmagala je vrsta mariborskega Invalida, Krčanke so bile druge, Trebanjke pa šeste.

Z GOJZARJI IN CEPINOM

- Novomeško planinsko društvo vabi vse ljubitelje gora, turnega smučanja, alpiniz-ma in športnega plezanja v alpinistično solo, ki se bo pričela 8. aprila ob 19. uri v društve-nih prostorih na Novem trgu 4. Predavanja, popestrena s prikazom plezalnih vzponov, bodo ob četrtkih. Vabljeni!
- Toplejše vreme že omogoča plezanje v Luknji. Tako je Marko Hrovat minule dni opremil novo smer z imenom »Prvi zvoncek«. Smer je primerna za začetnike, sodi pa med daljše smeri v Luknji, saj je dolga 30 metrov.
- Matjaž in Tomaž Erpič sta se znova izkazala in opravila nekaj kvalitetnih vzponov. V Štrci sta 13. marca preplezala Sanjsko potovanje (VII, A 2, V, 140 m), naslednji dan pa še »Direktno« v isti steni (V+, A 2, IV, 140 m). 20. marca sta v Štrci splezala še neznano smer IV. in III. težavnostne stopnje.
- V teh dneh tudi Triglav ni sameval. Janez Horvat se je 14. marca sam povzpел na njegov vrh, teden dni kasneje pa na Brano v Kamniških Alpah.

Poziv voditeljem

Skupna izjava društev Rdečega križa Slovenije in Rdečega polmeseca

V vojni v nekdanji Jugoslaviji vedno bolj naraščata nasilje in krutost. Veliko nedolžnih ljudi je izgubilo življenje ali pa je prizadeto njihovo zdravje, saj trpijo zaradi posledic mučenja ali posilstev; stotisoči so izgubili svoje domove, kar jih je pahnilo na pot begunstva. Gibanje Rdečega križa in Rdečega polmeseca si ob velikodušni podpori javnosti prizadeva lajšati njihovo stisko. Tudi nekatere države nudijo znatno pomoč. Kakorkoli pa je ta pomoč dragocena, nikakor ne more nadoknaditi potrebe po učinkovitem političnem odzivu.

Društva Rdečega križa in Rdečega polmeseca Evrope pozivajo voditelje držav in vlad, naj napravijo, kar je v njihovi moči, da bi bile ustavljene sovražnosti ter da bi zopet uveljavili Mednarodno humanitarno pravo, predvsem ženevske konvencije ter dodatne protokole. Tisti, ki so politično odgovorni, morajo dati prednost odločnemu dejanju pred vso potrebno pomočjo.

Podprli protest

Obračun dela upokojencev v črnomaljski občini

Na letnih konferencah Društva upokojencev Črnomelj, ki so bile v Adlešičih, Dragatušu, na Vinici in v Črnomlju v marcu, so spregovorili o delovanju društva v preteklem letu in problematiki upokojencev. Društvo je precej številno, saj je v članjenih 1418 upokojencev. Zato so nameravali osnovati društva v večjih krajevnih središčih, v Adlešičih, Dragatušu in na Vinici, vendar so se člani v teh krajih izrekli proti temu. Upokojenci so aktivni na kulturnem in športnem področju. Po šestih letih je prenehal delovati mešani pevski zbor, vendar s pevsko aktivnostjo niso prenehali, saj je v mešanem pevskem zboru kar dve tretjini upokojencev. Finančno poslovanje društva je ugodno, dohodki so bili za tretjino večji od planiranih, a izdatki celo za 8% manjši. Enoglasno so bile sprejete pobude izjave zaradi zamrzitve pokojnin.

Na letnih konferencah so se spomnili vseh članov, ki bodo letos dopolnili 80 let, s posebnimi čestitkami in skromnim darilom.

J. D.

Še ena oblika nacionalizacije

Zgodovina se res ponavlja, četudi kot farsa — Zgovoren primer iz Škocjana

Nekateri se že nekaj let trudijo in prizadevajo, da bi zaplenjeno premoženje vrnili praviim lastnikom korektno in na način, da ne bi povzročali prehodnih novih bolečin. Toda — samo nekateri! Njihovo pravo nasprotje pa so tisti, ki po 45 letih ponovno izvajajo nacionalizacijo. Preberite ta sestavek do konca, pa se boste zagotovo strinjali z menoj.

Krajevna skupnost Škocjan je mejna krajevna skupnost danes še novomeške občine. Ljudje, ki v potu svojega obraza pridelujejo vsakdanji kos kruha, so že pred desetletji spoznali, da bodo morali za razvoj in napredek svojega kraja, svoje KS združiti del osebnega dohodka. V referendumski plan so jasno in na-

tančno opredelili naloge, ki se bodo financirale iz zbranega samoprispevka. Gradili smo vodovod, ceste, telefonsko omrežje, šolo itd., KS je pridobivala vse večje zaupanje krajanov, na kar kaže tudi podatek, da so se volilci na zadnjem referendumu z veliko večino odločili za samoprispevek.

Sprva je bilo nekaj težav z evidenco plačevanja obrtnikov. Za pomoč in sodelovanje smo zaprosili pristojne, toda odgovor je bil negativen. Zato smo sami ugriznili v kisl jabolko in danes lahko trdimo, da imamo točno evidenco o plačevanju krajevnega samoprispevka.

V letu 1993 pa beležimo izpad ravno pri obrtnikih. Poznanili smo se in ugotovili, da »porajajo od 1.1.1993 obrtniki plačevati krajevni samoprispevek na ZR davčne uprave skupaj z ostalimi prispevki«.

To pa je izbilo sodu dno. Kdo si lahko dovoli v pravni državi brez vprašanja poseči po tularju, ki je last izključno krajanov KS Škocjan pa nikogar drugega? Vemo, da je proračunska luknja države vse večja, toda z našim denarjem je ne bo krpal nihče.

Pojasnimo za to dejanje smo najprej iskali pri Obrtni zbornici Novo mesto. Odgovorili so, naj se obrnemo na Davčno upravo Novo mesto. Tu so se izgovarjali, da so samo izvrševalci ukazov Obrtne zbornice RS in Ministrstva za finance RS. Verjamemo jim. Ko pa smo zahtevali pisni nalog oz. ukaz, ga žal nismo dobili. Na davčni upravi so nam sicer zagotovili, da bodo vplačani samoprispevki prenakazali na naš ZR — toda, morda res, morda nikoli. Imamo slabe izkušnje s samoprispevkom, ki ga plačujejo kmetje od katastrskega dohodka skupaj z ostalimi davki. Davčna uprava se temeljito spozna na obračun obresti za nepravčasno plačane obveznosti, se pa čudi, da bomo obresti zahtevali tudi mi.

Vsi naši obrtniki bodo dobili na vpogled, kako so se obnašali do KS in so krajanov v letu 1992. Enako evidenco plačevanja KS pa bomo poslali tudi DU, kateri bo v pomoč pri kontroli.

Od Ministrstva za pravosodje RS bomo zahtevali pisno obrazložitev zakonitosti oz. nezakonitosti tega dejanja. Obrnili se bomo na Obrtno zbornico Slovenije in Ministrstvo za finance RS in zahtevali podpisnika tega ukaza z

sal, da smo delavci delali nadure zaradi pravočasne realizacije naročil. Kot direktorju vam je tudi znano, da smo delali nadure takrat, ko so nadrejeni to določili, in ne takrat, ko bi si sami izmislili. Kar pa se tiče razmerja za koriščenje nadur v razmerju 1:1,5 oz. 1:2 (nedelja, prazniki), vas moramo spomniti, da ste sami predlagali delavskemu svetu takšno razmerje, ki je trajalo toliko časa, dokler niste določili razmerja 1:1. Preprosti ljudje bi ob tem povedali, da je grdo, če človeku nekaj daš, potem pa mu to očitaj. Delavci smo občutili, da smo imeli dela čez glavo. Zlasti takrat, ko je bilo treba delati nadure, nas ni nihče spraševal za obveznosti izven službe. To smo delavci razumeli, saj smo verjeli in še vedno verjamemo, da nas lahko reši le delo. Zaradi tega je bila potem, ko se je izguba povečala, še toliko bolj boleča.

O tem, kako smo prišli pod okrilje Sklada, govorijo daljša zgodba, ki se pri-

V MAJU ŽE VEČ KOT 100 KRAJEVNIH ORGANIZACIJ? Tako naglo raste število KO Društva izgnancev Slovenije (DIS), da je nepoklicno vodstvo DIS komaj še kos vsem organizacijskim in vsebinskim zadevam. Na območnem posvetu KO DIS iz številnih slovenskih krajev pretekli četrtek v Radečah (na posnetku) so povedali, da bodo poslej v DIS evidentirali vse, ki so bili žrtve okupatorjev, nemškega, italijanskega in madžarskega. Številni predstavniki KO DIS so odločno nasprotovali, da bi se izgnanci srečali na skupščini in zborovanju v Dobovi ravno 4. julija, na dan borca. Večina se je poletje ogrela za 11. julij kot dan zborovanja. Dotlej naj bi bil že nared tudi zbornik. Pozabili ne bodo niti dneva izgnancev: 7. junija naj bi se na brestaniškem gradu pogovarjali s slovenskimi poslanci. (Foto: P. P.)

imenom in priimkom, da bomo vedeli, proti komu vložiti civilnoopravno tožbo. Če se sme delati na omenjeni način, potem bomo v KS Škocjan začeli pobirati vse ostale davke in prispevke. Verjemi-le, lepo bomo živeli.

To dejanje pa nas napeljuje še na eno misel. Ni čudno, da se na področju organiziranosti lokalne samouprave nič ne premakne. Čeprav vsi vemo, da je tudi to eden izmed pogojev za Evropo, so očitno nekateri proti droljenju obstoječih občin. Že vedo, zakaj!

Zanima in čudi pa nas tudi dejstvo, da so ostale KS tiho, Menda ne velja ta zakon samo za KS Škocjan?

JANEZ POVŠIČ
Predsednik sveta KS

NISEM ANONIMNI AVTOR

11. februarja se je anonimni bralec s Suhorja v rubriki »Halo, tukaj bralec Dolenjca« spotaknil ob slovenske predvolilne Bosance ter mimogrede ošvrknil še belokranjske Zumberčane s štiristoletno jezikovno trmo. Vse to je nekdo v imenu devetih krajanov podprl ter dopisal še nekaj besed v naslednji številki Dolenjskega lista. Vse prav, toda sedaj je začelo vreti iz štiristoletnega lonca na moč razčlenjen, kot da sem jaz avtor bolečih besed. Vendar to ne drži, saj se jaz pod svoje besede vedno podpisem.

STANE ŽELJKO
Suhor

ENA GOSPA JE SLABO SLIŠALA

V 12. številki Dolenjskega lista je v rubriki Novomeška kronika »ena gospa« posredovala novico o neverjetnem dogajanju pri likovnem pouku na osnovni šoli Center. Pripominjam, da v svoji 33-letni pedagoški praksi učencev nikoli nisem poimenoval z vzdevki, ki jih »ena gospa« navaja. Spoštovanje otrokove osebnosti mi je bilo vedno vodilo pri pedagoškem delu. Tako ravnam sam in tak odnos do učencev kot pedagoški vodja zahtevam tudi od svojih kolegov.

FRANC NAHTIGAL,
ravnatelj osnovne šole Center

čne s tem, da delavski svet prvič ni hotel sprejeti ustreznega sklepa, nato se je o tem vprašanju negativno izrekel zbor delavcev. Kljub temu pa se še enkrat sestali z delavskim svetom in pod težo dodatne izgube dobili sklep za prijavo na natečaj, vendar z omejitvijo, da se pred podpisom pogodbe še sestanete z delavskim svetom in pretehtate položaj. Slednjega pa se niste držali, zato vam lahko očitamo, da ste mimo naše volje in soglasja delavskega sveta podpisali pogodbo s Skladom.

Sindikato, v katerega nas je vključena večina delavcev, je z razumevanjem

• ZAKAJ JE DIREKTOR TSS POTISNIL K SKLADU? - Dušan Borštar ima res kritje, in sicer v dveh sklepih: 13. korespondenčne seje delavskega sveta z dne 3.9.1992, da se je TSS »prijavil na natečaj vlade Republike Slovenije za pomoč pri izvedbi prestrukturiranja in sanacije podjetij«, in da se je »podjetje TSS, p.o., pripravljeno preoblikovati v družbo z omejeno odgovornostjo ali delniško družbo, pri čemer se družbeni kapital v obliki prednostnega participativnega deleža prenese na Sklad Republike Slovenije za razvoj. Zdej s tem pogumno maha, medtem ko se 76-članski kolektiv vse bolj utaplja na smetišču sklada, za katerega je navijal na vse kriplice. Ko je na 1. izredni seji delavskega sveta 31.8.1992 pojasnjeval, da tvega TSS stečaj, če se ne prijavi na natečaj, je tudi izborni pojasnil svoj značaj, češ da se lahko prijavi, »nato pa tik pred podpisom rečemo ne.« Ker je bil delavski svet proti, je nekaj dni zatem na že omenjeni seji privlekel na dan verjetno zadnji adut: pojasnil je, da se je izguba v enem mesecu povečala za 5 milijonov SIT, da znaša skupna izguba že 12 milijonov in da se je treba prijavit na natečaj zaradi deblokade, da bi pridobili čas in zavarovali firmo pred stečajem. Seveda se je poživljal na stališču zbora delavcev, ki je sestel med obema sejama delavskega sveta in ki je bil odločno proti temu, da bi se TSS prijavil na natečaj. (PAVEL PERC)

spremljal nizke plače svojih članov, saj smo bili pripravljeni za bodočnost tovarne tudi nekaj žrtvovati. Zatikati se je pričelo, ko je vodstvo od sindikata med drugim zahtevalo, da se odpove stavki, medtem ko se vodstvo ni čutilo dolžno, da zagotovi plače do dogovorjenega roka. Sploh pa se sindikat v podjetju za doseg svojih ciljev ne poslužuje oviranja proizvodnje. Posledice oviranja bi čutili v glavnem delavci sami. To velja za vsa podjetja, v našem primeru pa je ta pojav še bolj izrazit.

Na osnovi govorice ni zasnovan le komentar novinarja, kot mu v vašem pisanju očitata, pač pa je na našo nesrečo iz tega vira tudi dober del podobe o tovarni TSS in njenih delavcih, ki jo uživamo v javnosti in hočeš nočeš tudi na vplivnih mestih. Če hočete, lahko ljudi, ki glasno povedo to, kar mislijo, prej kot ostali, imenujete tudi »najbolj glasni in zrevolitirani posamezniki«. V bistvu pa so to delavci, ki jim tako kot vsem ostalim ni vseeno, kaj se dogaja s tovarno, v kateri delamo eni dlje, drugi krajši čas, vsi pa z namenom, da bi si danes in jutri v njej zaslužili vsakdanji kruh.

Meje naivnosti, potrpežljivosti in revolta je težko točno določiti. Jasnejša je spodnja meja potrpežljivosti, mimo katere ni mogoče. To mejo vse bolj spoznavamo tisti, ki s svojim dohodkom ne moremo omogočiti sebi in svojim otrokom dostojnega življenja. Do te meje smo prišli 10.3.1993, ko so nas razmere prisilile, da smo zahtevali plačilo za januar. Če bi bili tega dne prisotni v tovarni, bi imeli možnost, da odgovarjate na očitke — predvsem delavcem!

Zrevolitirani delavci TSS
(naslov v uredništvu)

ZAHVALA

Vsem, ki so nam v nesreči kakorkoli pomagali, se javno zahvaljujemo, posebej pa še gasilec iz Kostanjevice na Krki za trud in požrtvovalnost.

Družina Jordan
Grajska 27
Kostanjevica

• Diogen je iskal resnico v sodu, zmernejši jo iščemo v kozarcu.

• Tudi najbolj nesmiselne in prazne reči se dajo prodati zato, ker so nove. (Huxley)

• Kdor je nezaupljiv, ni vreden zaupanja. (Goethe)

• Oprostimo modri njene norosti, saj umre tako mlada. (Cocteau)

• Prilaganje svobodi je nesvoboda. (M. Logar)

Ne soglašamo s preimenovanjem tolikih ulic

Zakaj izničiti imena zaslužnih meščanov iz naših preteklosti

Krajevna organizacija Zveze borcev in udeležencev NOB Kandija-Grm je na svoji letni skupščini dne 22. marca 1993 obravnavala med drugim tudi v listu Odločajo z dne 26.2.1993 objavljeni osnutek Odloka o ulicah v Novem mestu. Pri tem je sprejela naslednje ugotovitve in stališča:

1. Ne strinjamo se s preimenovanjem tolikih ulic v Novem mestu. Imena vseh sedanjih ulic, katere naj bi preimenovali, so v večini imena, predstavnikov naše narodnoosvobodilne borbe, iz najtežjih časov, ko smo se Slovenci borili za svobodo izpod fašizma.

2. Prepričani smo, da bi predlog novih imen našel še dovolj novih ulic, stavb in trgov ob novogradnji in sirjenju Novega mesta.

3. Ne moremo odobravati, da se izniči in zanikajo imena zaslužnih meščanov iz naše daljne in bližnje preteklosti. S tem se ponovno dokazuje ozkost, da ne rečemo nekulturna politika nekakšnega takšnega početja.

4. Preimenovanje že 38 in več let obstoječih ulic pa bo povzročilo tudi izdatno velike stroške občini, predvsem občanom, saj na kraju le oni vse to plačajo v obliki davkov in drugih dajatev. Predlagamo, da se načrtovani denar, ki bi ga naj pripravili v te namene, raje uporabi za popravilo teh ulic pa še za druge, bolj koristne namene.

Merodajni naj obvezno poskrbe, da bo o stroških projekta s podrobno analizo javnost seznanjena preko javnih občil.

5. Geodetska uprava Novo mesto naj ob novogradnji in-urbanističnem načrtovanju poskrbi, da bodo novopredlagana imena dobila svoje mesto v ulicah, zgradbah, trgih, ki so morda že sedaj brez imen, se še gradijo in podobno. Tega ni malo in upamo, da se bo Novo mesto še vedno razvijalo.

6. Menimo, da bi se o predloženem projektu iz lista Odločajo št. 1/93 moralo odločiti bolj demokratsko ali celo z referendumom.

7. Organizacija Zveze borcev in udeležencev NOB krajevnih skupnosti Kandija-Grm odločno protestiramo proti predlaganemu preimenovanju ulic, in če bo potrebno, vam bomo poslali podpise naših somišljenikov glede tega vprašanja.

Za krajevno organizacijo Zveze borcev in udeležencev NOB Kandija-Grm:
JOŽE LUŽAR

Luna pa je ena sama

Hrana je iz dneva v dan bolj zastrupljena. Hrana je vsak dan dražja. Ima naša družina dovolj energije, časa in znanja, da v tej smeri pomaga sama sebi?

Ima! Kmet Gustelj nam je za prijazno najemnino odstopil žepke njive, jo, tudi za prijazno nadomestilo, pognojil s hlevskim gnojem, preoral in pobrall. Potem smo proces vzeli v svoje roke.

Hja! Pa smo ugotovili, da vrtnarjenje ni tako preprosto, kot smo si zamišljali. Nekaj moraš že vedeti! Seveda to danes ni problem, saj je tovrstne literature na pretek.

Zena je našla tisoč dvesto procentov zanesljive napotke vrhunskega strokovnjaka Angerjara v reviji Zdravje, hči je prepričljivo mahala z bio koledarjem gospoda Segule, prav tako vrhunskega strokovnjaka, sam pa sem že od nekdaj zaljubljen v Meto Malus, ki svoj nezmožljivi bio koledar ponuja v reviji Moj mali svet.

Zadnjega februarja je žena napovedala akcijo za urejanje vrta.

Pa še nekaj cvetnih rastlin bomo lahko posadili, kajti 1. in 2. marca je primerno saditi cvetnice. To pa ne, dragi očka, ta dva dneva sta po bio koledarju gospoda Segule rezervirana za sajenje rastlin s koreninami.

Menda bomo ja verjeli tako strokovni reviji, kot je Zdravje! Je bila užaljena žena. Ta dva dneva nista primerna za nobeno sajenje.

Kdo ve, v katerem razoru bi običajna razprava, če se ne bi vmešal naš osnovnošolček, ki je

Še: Davkarji, pustite moje mater!

Odgovor na pismo, objavljeno v DL 18. marca

V 11. številki Dolenjskega lista je bil v rubriki »Pisma bralcev« objavljen poziv Antona Tomšiča s Sel pri Dolenjskih Toplicah pod nazivom »Davkarji, pustite moje mater!«, v katerem navaja, da ima sodno prepisano zemljišče, ki mu ga je po smrti zapustila mati Marija Tomšič. Od njene smrti je minilo že 4 leta in pol, vendar je prejel obvestilo o višini katastrskega dohodka za leto 1992, ki je prispelo zanj in za njegovo mater. Po njegovem mnenju ni njegova mati deležna nobenega dohodka več, zato zahteva od vodje izpostave Marjete Primic, naj pusti njegovo mater na miru.

Kot vodja izpostave se čutim dolžno odgovoriti na zahtevo g. Antona Tomšiča in bom zato v nadaljevanju zadevo skušala pojasniti. Po podatkih, pridobljenih v zemljiški knjigi in katastru, smo ugotovili, da je pokojna Marija Tomšič, roj. Markovič, Podturn 4, z izročilno pogodbo z dne 11.12.1985 izročila svojemu sinu Antonu Tomšiču, Podturn 4, sedaj Sela 68 pri Dolenjskih Toplicah 68, 8 zemljišč v k.o. Podturn. Vendar z navedeno izročilno pogodbo ni prenesla lastništva na vseh svojih parcelah. Ugotovili smo, da je kot lastnica še vedno vpisana v zemljiški knjigi na naslednjih nepremičninah: parc.št. 2500/1, 2500/2, 1638/2 in 1965, vse k.o. Podturn. Ker je pokojna Marija Tomšič še vedno v zemljiški knjigi in katastru vpisana kot lastnica navedenih nepremičnin, je seveda tudi dobila od naše izpostave obvestilo o višini katastrskega dohodka.

Po določilu 21. člena Zakona o dohodnini (Uradni list št. 48/90 in 34/91) je zavezanec za davek od dohodka iz kmetijstva fizična oseba, ki je kot lastnik, imetnik pravice uporabe ali uživalca zemljišča vpisana v katastrskem operatu po stanju na dan 31. decembra prelet letom, za katero se davek odmerja. Po 6. členu navedenega zakona se v osnovno za dohodnino vštevata tudi katastrski dohodek od kmetijskih in gozdnih zemljišč. Ker je zavezanec za dohodnino dolžan v svojo davčno napoved vnesti tudi podatke o katastrskem dohodku, smo bili dolžni vsem lastnikom poslati ta podatke. Od Geodetske uprave občine Novo mesto dobimo podatke o lastnikih in katastrskem dohodku, nimamo pa podatkov o umrlih oz. pokojnikih. Zato je bilo poslano obvestilo tudi tistim, ki so že pokojni, pa lastništvo še ni urejeno.

Svetujem vam, da čimprej uredite lastništvo tudi za tista zemljišča, ki so v zemljiški knjigi še vpisana na vašo pokojno mater. Samo na ta način bo Izpostava preko Geodetske uprave občine Novo mesto lahko prišla do pravih podatkov.

Vodja izpostave:
MARJETA PRIMIC

dejal, da naj pač sajenje prestavimo na kak drug dan. Na primer na sedmega.

- Rastline s plodovi, je prebrala hči.

- Ta tvoj koledar je napačen. Ta dan se sadijo rastline s cvetovi, se je razburila mati.

- Korenine, ali pa me ni zraven! Danes smo že 21. marca. In tudi danes usklajevanje strokovnjakov ni uspelo: CVET - LIST - DAN NI PRIMEREN ZA KAKRŠNO-KOLI SAJENJE.

Ubogi vrtiček se počuti že malo zapuščen.

V želji, da bi pomagal, je naš osnovnošolček prav prijazno vprašal, na kakšni osnovi strokovnjaki delajo te bio koledarje, in srednješolska sestra mu je prav z vrha mazoljaste domišljivosti nabrbljala, da je ta znanost v zvezi z luno in da tega osnovnošolček pač še ne more razumeti.

Pa ti tudi ne! je odbrusil najmlajši. Če nas v šoli ne učijo napačno, ima matka zemlja samo eno luno. Tle vaši strokovnjaki pa imajo, kot kaže, vsak svojo, ali pa ste vi vsi vkup za luno!

Še dobro, da smo družina prijaznih navad, tako je bil mulec deležen samo verbalnih klofut. Pa ne zato, ker je izpovedal tako neolikan dvom o vrhunske strokovnjakih in tudi nas zelo poniževalno postavil za luno, bolj zato, ker je na koncu zagrozil, da bo šel Gustelja vprašat, po kateri luni se ravna po njihovi kmetiji, saj skoraj vsak dan nekaj sejejo in sadijo.

STANE PEČEK

Primeren dan za praznik Metlike

Prispevek k javni razpravi o izbiri dneva za metliški občinski praznik — Predlagam dan v spomin na kiparja Gangla, podprl pa bi tudi primeren dan iz NOB

Kmalu po novem letu je skupščina občine Metlika naprosila kar nekaj ljudi, ki jim je pri srcu Metlika in življenje v njej in ki bi kakorkoli lahko prispevali svoje mnenje o tem, kateri dan v letu naj bi praznovala občina kot svoj nov občinski praznik.

Menim, da ne bi bilo napak, ko bi nekoliko pokomentiral predlog kar številnih Metličanov, naj bi se praznoval kot občinski praznik 29. april, to je dan, ko je leta 1365 goriško-tirolski grof Albrecht IV. potrdil prebivalcem naselja, ki se je takrat imenovalo Novi Trg, v Metliki enake pravice, kot so jih uživali meščani Kostanjevice ob Krki.

Če sledimo dogodkom po njihovem kronološkem redu in nekoliko poenostavimo takratno dogajanje, kot ga je opisal Dušan Kos v razpravi Bela krajina v poznem srednjem veku, lahko kmalu opazimo, da 29. april 1365 ni toliko pomemben datum, da bi ga po toliko stoletjih morali proglasiti kar za občinski praznik.

Meščanske pravice je prebivalcem Novega Trga podelil še pred letom 1335 goriško-tirolski grof Henrik II. Točnega datuma na žalost ne vemo. Vsekakor pa je bila podelitev meščanskih pravic tisto odločilno dejanje, ki je imelo velike posledice za življenje kraja. S temi pravicami so tržani dobili pravice do sejmov, do obzidja, do notranje samouprave itd. Poznejše potrditve, torej tudi potrditve meščanskih pravic 29. aprila 1365, niso imele nikakršnega dodatnega učinka. S temi potrditvami so si tržani ali poznejše meščani samo zavarovali že dosežene pravice. Med drugim pa, se kraj sploh ni imenoval Metlika. Tej listini iz leta 1365 ne gre pripisovati nekega izrednega pomena, ker ga ima le toliko, kot so ga imele vse poznejše potrditve, ki jih je bilo kar nekaj. Zadnja leta 1841.

Imam vtis, da je bila ta Albrehtova potrditev meščanskih pravic bolj vpljudnostna zadeva, saj je istega dne v Novem Trgu dal privilegije plemstvu, cerkvi in nemškemu viteškemu redu, po katerih od svojih posesti na področju Novega Trga niso dolžni plačevati davkov v tržno blagajno, kot so jih bili dolžni plačevati tržani.

Ime Metlika je sicer staro, pojavi pa se v dokumentih iz leta 1288 kot ime za pokrajino ali, kot danes radi rečemo, za regijo, ki je obsegala približno današnjo

Belo krajino. V tem dokumentu se namreč Bela krajina imenuje »regio que Metlica dicitur«. Ime Metlika za Novi Trg pa se začne pojavljati okrog leta 1372, dokler se dokončno tudi uradno ne uveljavi leta 1378.

Ker je iz imena naselja izginil »Trg« je logično prizadevanje prebivalcev Metlike, ki so že imeli »meščanske pravice«, pa ne šele od leta 1365, da so si prizadevali tudi za ta imenitnejši naslov kraja. Vsekakor je »mesto« (civitas) imenitnejše od »trga« (forum).

Najstarejša znana listina, kjer je dosledno uporabljeno ime »Mesto Metlika« (Statt Möltling), je bila izdana 18. junija leta 1407 in jo hrani Arhiv Slovenije.

Leta 1907 so Metličani zelo slav-

ZAHTEVAM JAVNO OPRAVIČILO

Ogorčena sem nad trgovino z živili Mercator Gradišče v Trebnjem. Vedno sem jo imela za dobro, 10. marca pa sem doživela šok. Prišla sem v trgovino, da nabavim navijalke za lase, sub-rino blazinice, kavo, kruh, margarinu. Navijalk nisem takoj našla, na koncu sem jih le odkrila in dala v košarico. Nato je prišla v trgovino še kolegica, ki sem jo pozdravila in ji pomagala najti sub-rino za lase. Šla sem še po kruh in margarinu ter potem k blagajni. Trgovka Magda mi je zaračunala, in ko sem plačala, me je neprijazno vprašala, ali sem dala tudi kaj v žep. Odgovorila sem ji, da imam v žepu ključe od avtomobila. Preiskala mi je žepe, in ker ni našla ničesar, se je izgovorila, da po potrebi lahko stranko preišče. Vsa šokirana sem odšla iz trgovine, za mano pa je vznemirjena prišla tudi kolegica, ki jo je trgovka prav tako pregledala. Če že ima trgovka pravico, da ljudem išče po žepih in obdolži koga po krivem, naj se temu primerno vede. Če se smejem v trgovini in nekomu pomagam poiskati sub-rino, še nisem tatica. Zadrževam, da se mi javno opravičijo, saj sem bila zelo ponižana in razočarana.

MARTINA RODIČ
Rače selo 15
Trebnje

nostno proslavljali 500-letnico Metlike. Prepričan sem, da so tudi takrat poznali tisto listino iz leta 1365, saj je bila takrat še shranjena v občinskem arhivu občine Metlika mesto in so jo pozneje zgodovinarji tudi navajali, vendar so bili Metličani dosledni: odločili so se za listino iz leta 1407, ki se jim je zdela pomembnejša, ker je vsebovala tako novo ime kraja — Metlika kot tudi njen status — mesto. To, da so Metličani leta 1965 proslavljali 600 letnico mesta, kaj jih je pri tem vodilo, kako so takrat razmišljali in kaj jim je bilo za logično podlago, danes niti ni več bistveno, vsekakor pa menim, da tista listina iz leta 1365 le ni tista, da bi smeli imeti datum na njej kar za občinski praznik. Poiskati bi morali neki dan v metliški zgodovini, ki je bil res pomemben za Metliko in vso občino, ko se je tudi zgodilo nekaj takšnega, kar je imelo daljnosežne posledice v življenju Metlike in okolice in česar se ljudje spominjajo. (In če sem malo hudo-ben: Radovec, Draščan, Gradčan, Grabrovec, ki tudi živijo v metliški občini, se veselo poživljajo na goriško-tirolske grobe in njihove potrditve pravic Metličanom.)

Če pa se že ne bi mogli odločiti za kakšen »zgodovinski« dan, menim, da ne bi bilo napak, ko bi se odločili, da bi kot svoj praznik imeli dan rojstva (ali smrti) kiparja Gangla. Če vsa Slovenija lahko praznuje kot kulturni praznik 8. februar, dan Prešernove smrti, ni nobenega razloga, da ne bi mogla metliška občina praznovati dneva rojstva ali smrti svojega velikega rojaka Alojza Gangla (Alojz Gangl je bil rojen 8. junija 1859 v Metliki, umrl je 2. oktobra 1935 v Pragi). Bil je velik umetnik, kipar evropskega slovesa, največji slovenski kipar svojega časa, z izpričano ljubeznijo in privržnostjo svojem rojstnemu kraju Metliki. Menim, da bi se mu Metlika s tem lepo oddolžila, saj je bil v življenju dovolj in po krivici zapostavljen. Ali pa bo spet obveljala tista: »Nične ni prerok v svoji domovini!«

ZVONKO RUS

Upam, da bom izzval zdrabo

Vsaka občina ima občinski praznik. Tudi metliška ga ima. Žal pa datum tega praznika ni vsem pogodu, saj spominja na neko zverinsko streljanje med našimi in »našimi«. Če pa je že praznik, naj bo praznik za vse, in tako se je občinska skupščina odločila, da poišče nov dan, ki bi bil pogodu vsem. Celo tistim, ki še niso rojeni. V iskanju predlogov tega novega datuma občinskega praznika se je občinska skupščina obrnila na svoje zveste občane in s tem vrpla kost, ki jo veselo glodajo.

Kljub različnim predlogom pa se večina vendarle ogreva, da bi bil bodoči praznik dan, ko je Metlika dobila mestne pravice. To je baje najpomembnejši datum v zgodovini mesta, ki ima sicer tako slavno in herojsko zgodovino, da imajo njegovi prebivalci od neprestanega trkanja otekle na prsih.

Samo kateri je ta datum?

Poglejmo stare zaprašene spise. Goriško-tirolski grof Henrik II je podelil mestne pravice pred letom 1335. Vendar jih ni podelil Metliki, ampak Novemu Trgu, ki je stal na ozemlju današnje Metlike. Toda točno kdaj, tega ne ve nihče. Ali je bilo to leta 1335 ali leto, dve, tri, desetletje prej? Kako torej do tega datuma, če je celo letnica vprašljiva?

Naslednja listina nosi datum 29. april 1365. Novi goriško-tirolski grof Albrecht je s to listino potrdil prebivalcem Novega Trga enake pravice, kot so jih uživali meščani Kostanjevice na Krki. Tako piše v listini. Ne piše pa, za kakšne pravice gre.

Iz navedenega je torej razvidno, da Metlike kot mesta do 29. aprila 1365 ni bilo in verjetno še kak dan pozneje tudi ne. Metlika se je v tistih, za občane Metlike danes tako pomembnih časih imenovala ozemlje, ki je obsegalo približno celo današnje Belo krajino. Potrditve pravic 1365 pa ni prav nič pomembnejša kot vse poznejše potrditve, ki jih je bilo kar nekaj. Sploh je vsak novi

»gazda« na določenem teritoriju potrjeval pravice mestom na tem teritoriju, saj si je s tem pridobil brezmejno naklonjenost meščanov in nedeljene simpatije meščank. Pravzaprav se čudim, da v 20. stoletju oblastniki več ne uporabljajo te prakse.

Pa še nekaj. Metličani so praznovali 500-letnico mesta leta 1907. 600 letnico so praznovali 58 let pozneje. Po vsem tem je povsem logično, da bodo 700-letnico praznovali naslednje leto, mar ne? Priprave baje uspešno potekajo.

Upam, da sem s tem prispevkom povzročil še večjo zdrabo med predlagatelji bodočega občinskega praznika, čeprav osebno mislim, da podelitev mestnih pravic niti ni dogodek, ki bi bil odločilnega pomena za življenje današnjih Metličanov. Da pa ne bi s svojim pisanjem deloval zgolj destruktivno, bom za konec poskušal biti konstruktiven.

Polemikam o dnevu novega občinskega praznika ne vidim konca v tem tisočletju. Zato bi predlagal samomonsko rešitev. Ker je bil Salamon nadstrankarski, je torej tudi rešitev nadstrankarska. Občinski praznik občine Metlika naj bo na isti dan, ko bo občinska skupščina sprejela datum občinskega praznika. To je hkrati velika priložnost za sedanje občinske poslance, da »muhte« dosežejo nesmrtnost. Seveda mora biti na tisti zgodovinski seji prisoten tudi fotograf, ki bo ovekovečil vse novostopajoče v zgodovino mesta in občine. Tudi jaz bi želel biti zraven, saj sem jaz predlagal ta datum. V nasprotnem primeru bom že našel kakšno novo zgodovinsko dejstvo, ki bo spet povzročilo zdrabo.

MATJAŽ RUS

P.S. Pravzaprav pa mi je čisto vseeno, saj občinski praznik ni dela prost dan.

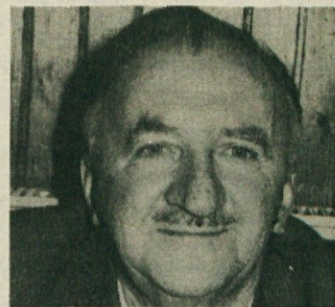

Jože Knez

V vrste nekdanjih partizanskih borcev je spet zazijala globoka praznina. Po hudi bolezni je omahnil v prezgodnjo smrt Jože Knez iz Sevnice. Rodil se je pred 72 leti v knapovski družini v Trbovljah. Tod je kot rudar doživel napad nemških, italijanskih in madžarskih fašističnih armad. Po vse hujšem terorju okupatorja, ki je prišel s streljanjem talcev in izseljevanjem Slovencev, se je Jože Knez kot slovenski domoljub priključil organizatorjem narodnoosvobodilnega gibanja in avgusta 1943 stopil v brigado Slavka Slandra. V tej enoti narodnoosvobodilne vojske Slovenije je ostal do avgusta 1944. Kot pogumnega, preizkušnega borca in tovarša so ga premestili v enote vojske državne varnosti.

Tudi po osvoboditvi je moral ostati v vojaških enotah pri čuvanju naše severne meje, in sicer vse do leta 1947, ko so ga demobilizirali. Z veseljem se je vrnil domov, k svojem poklicu, a ne za dolgo. Porušena domovina je potrebovala ne le delavce in rudarje, temveč tudi strokovnjake in organizatorje. Moral je v Bosno, v Banovce, kjer je strokovno pomagal pri organizaciji razvoja rudarstva. Po vrnitvi v Slovenijo je prevzel odgovorno vodilno mesto v Rudniku Senovo, kjer se je kot razgledan in sposoben človek ob svojem poklicnem delu vključil tudi v širše gospodarsko in družbenopolitično delovanje Senovega in takratnih okrajev.

Njegova doslednost, sposobnost in priljubljenost je pritegnila tudi Sevnice, ki so ga leta 1958 prosili, da bi se preselil v njihovo občino in prevzel direktorske vaje v Rudniku Krmelj. Spet ni bil le direktor, ampak pobudnik in voditelj raznih akcij za hitrejši napredek Krmelja in celotne sevniske občine. Ker so ga ljudje bolj cenili po dejanjih kot po prepričljivih besedah, so ga izvolili za ljudskega poslanca in za predsednika skupščine občine Sevnica. Župan je bil v letih 1963—1965, dlje časa je bil tudi podžupan, ves čas svojega plodnega življenja pa je zavzeto deloval v borčevski in gasilski organizaciji.

Slavi Kolar

Slavi se je rodil pred 72 leti v Sevnici v zavezni slovenski družini. Vzgojen je bil v takem duhu, da se ni nikoli iznevil svojemu socialnemu poreklu, nikdar ni zatajil goreče pripadnosti malemu slovenskemu narodu, čeravno je svojo domoljubnost v svinčenih časih precej dolgo plačal.

Ze v oktobru 1941 je kot ključavničarski pomočnik v okupirani Ljubljani začel aktivno sodelovati z OF, marca 1942 pa se je priključil partizanskemu bataljonu Ljuba Serčerja. Maja 1942 so ga premestili v novonastali Tomšičev udarni partizanski bataljon. Julija 1942 je bil soustanovitelj I. partizanske udarne brigade, kjer je ostal vse do 15. oktobra 1943. Tedaj so ga premestili v zaščitne enote Glavnega štaba NOV in POS, 11. februarja 1945 pa imenovali za komisarja čete pri avtokomandi IV. armade, kjer je ostal kot kapetan I. razreda do konca vojne.

Po osvoboditvi domovine se je hotel demobilizirati, da bi nadaljeval svoje poklicno delo, a mu to ni uspelo. Premestili so ga v Srbijo, v Niš, kjer je prevzel dolžnosti v motoriziranih oklepni enotah JA. Leta 1952 so ga le demobilizirali in vrnil se je v civilno življenje v rojstno Sevnico. Deloval je v raznih družbenopolitičnih organizacijah, en mandat pa je bil tudi predsednik mestnega ljudskega odbora. Nato so ga imenovali za direktorja Komunalnega podjetja v Sevnici. Leta 1965 so ga invalidsko upokojili.

Kot upokojenec je delal v raznih družbenih in družbenopolitičnih organizacijah, predvsem v Zvezi borcev in v Socialistični zvezi. Preko tri desetletja je bil sekretar sevniske občinske borčevske organizacije. Ob organizacijskih vprašanjih je še posebno skrb posvečal socialnim razmeram borcev. p. p.

Pol stoletja dolga pot do pravice

Na zapis s tem naslovom se je oglasila hčerka na smrt obsojenega Jožeta Jenškovec iz Zaboršta — Krivica, ki se je zgodila obsojenim in njihovim družinam

Članek pod tem naslovom je bil objavljen v Dolenjskem listu 4. februarja letos in me je tako presenetil, da sem se odločila za pisanje. Sem hčerka drugega na smrt obsojenega, Jožeta Jenškovec iz Zaboršta. Sodba v imenu narodov Jugoslavije proti petnajsterici politično obsojenih 18. julija 1945 je razveljavljena. Pravici je zadosteno, vendar je za večino teh resnično prepozno. Krivica,

ki se je zgodila obsojenim in njihovim družinam, ne more v pozabo.

Pred več desetletji smo prav v Dolenjskem listu izpod peresa Iva Pirkoviča iz Sentjerneja prečitali o teh ljudeh vse najgrše, kar je človeku možno napraviti. Z grozo se spominjam na tisto poletno jutro 1945, ko je skupina oboroženih domačinov obkolila našo hišo in aretirala očeta. Tu se začenja moja zgodba, dolga pet let in šest mesecev.

Tistega usodnega dne, ko so očeta odpeljali, se je njegova kalvarija začela že v Kostanjevici ob neprestanem zaslišanju in pretepanju. Potem je bil odpeljan v novomeški zapor. 18. julija 1945 o polnoči se je začelo sojenje vsem petnajstim v nabito polni dvorani novomeškega sodišča med vpitjem in pljuvanjem podivjane množice izbrancev. Iz sodbe je razvidno, da je sojenje potekalo serijsko. Izrek sodbe za vseh petnajst obsojenih je bil napisan na eni strani pisarniškega lista. Obtožnica je očeta bremenila, da je belogardističnemu kaplanu v Kostanjevici Kupljeniku izdal Alojza Štuklja, ki so ga nato demobranci ubili. Sodba se je glasila: »... Josip Jenškovec na kazni smrti s streljanjem in na zaplembo imetja z zakonom OM in na trajno izgubo državljan-

skih pravic.« Kasneje so kazni spremenili na 30 let težkega prisilnega dela. Poskusil je tri stalinistične zapore: v Novem mestu, Kočevju in Mariboru. Verjetno se ne bi več vrnil domov, da ga ni iz mariborskega zapore rešil takratni upravnik KPZ, njegov dobri znanec in prvoborec, major. Na odpustnici je pisalo, da se imenovani vrača na svoj dom, ker ni ničesar kriv in se mu zapor šteje za kazen.

Tega pa soseda Rezka Štukljeva, ki je očeta lažno ovadila, ni mogla prenesti. V letu 1953 si je izmisllila novo zgodbo, češ da je moj oče izdal partizana Jožeta Kučiča, bivšega pismočeno, ki je v šest kilometrov oddaljeni Črneči vasi prišel domov družini posaditi krompir. Tega so fašisti ustrelili, pa ne po krivdi mojega očeta. Partizani so se za Kučiča maščevali in so že nekaj ur za tem na Dobah ustrelili dve nedolžni žrtvi: Ivana Štiha in Janka Pavkoviča.

V knjigi Iva Pirkoviča Svobodna republika pod Gorjanci, izdani 1982, piše javno sramoto mojega očeta. Dodajam še, da je bil Alojz Štukelj resnično ubit točno pred našo hišo v oddaljenosti 50 - 60 metrov, kar da misliti, da je bilo dejanje na tistem mestu storjeno namenoma.

FANI JENŠKOVEC-LORBER

METLIČANI VRNILI OBISK - Februarja se je v počastitev slovenskega kulturnega praznika v Ganglovm razstavišču v Metliki predstavilo najmlajše slovensko mesto Trebnje. To soboto pa so se Metličani, ki se ponašajo s skoraj 630 let starimi mestnimi pravicami, predstavili v Trebnjem. Trebnjane so v prostorih kulturnega doma najprej pogostili z belokranjskimi pogačami in žganjem, zatem pa so jim pripravili še kulturni program s folklorno skupino Ivan Navratil. Predstavniki občine in mesta Metlike so s trebnjskimi predstavniki občine in mesta izmenjali darila. "Kljub temu da imamo specifično govorico, da smo nekako odrezani, smo željni novih vezi in današnji dogodek naj bi bil le začetek trajnega sodelovanja dveh mest," je poudaril predsednik IS Jože Matekovič. (Foto: J. Domiž)

PRIZNANJA NAJZASLUŽNEJŠIM — Predsednik sveta krajevske skupnosti Orehovica Franc Hudoklin izroča priznanje Jožici Kastelic iz družstva podeželskih žena. Za pomoč pri raznih delih ga je prejel tudi Vili Šiško. Plaketa krajevske skupnosti Orehovica je letos pripadla Izvršnemu svetu novomeške občine za prizadevanje in pomoč pri gradnji šole. (Foto: J. Pavlin)

Prizadevni Orehovčani

Krajevni praznik so proslavili s številnimi pridobitvami — Za uspehe so zaslužni vsi

OREHOVICA — V tej krajevni skupnosti pod Gorjanci, ki združuje 13 vasi z več kot 2800 prebivalci, so minulo soboto slavili krajevni praznik v spomin na 31. marec 1943, ko se je na obronkih Miklavža z italijanskim okupatorjem spopadel Gorjanski bataljon. Krajevni praznik je bil tudi priložnost, da so krajanom in gostom nekaj več povedali o svojem delu in prizadevanjih. Prijeten večer so obarvali pevci mešanega pevskega zbora Ajda, mladi glasbeniki iz Sentjerneja in duet Košmerl.

Krajevna skupnost Orehovica je zadnja leta, odkar jo vodi Franc Hudoklin, ena najuspešnejših v novomeški občini. Vsako leto se kljub težavam lahko pohvali kar z nekaj pridobitvami. Tako so lani v tem kraju v rekordnih šestih mesecih zgradili novo štiriletno osnovno šolo, ki je tudi pomembno kulturno središče kraja. Na novo so asfaltirali cesto v Žerjavih, uredili mulde in bankine ter zgradili nov most. Preplastili so tudi cesto Orehovica—

Žapuže, zgradili pločnik do kulturnega doma v Orehovici, asfaltirali športno igrišče in parkirišče pri šoli. Skupaj s prebivalci Tolstega Vrha so asfaltirali 2 kilometra ceste. Nekaj težav so imeli pri gradnji obvoznice v Cerovem Logu zaradi pridobivanja zemljišč. Tudi s Komunalno ni šlo vse gladko in so se šele v letošnjem letu dogovorili za odvoz smeti. Delovali so tudi na kulturnem področju in pripravili kar nekaj glasbenih in plesnih večerov, sodelovali so pri pripravi in izvedbi prve kolesarske dirke za državno prvenstvo pionirjev, organizirali smučarsko tekmo v veleslalomu in drugo.

V letošnjem letu se bodo lotili dela cestišča, po katerem bodo vozili kolesarji za letošnjo dirko po Sloveniji. Nadaljevali bodo z urejanjem pločnikov in javne razsvetljave v naselju Dolenje Moko Polje in pričeli pripravljati dela za izgradnjo vodovoda Tolsti Vrh.

J. P.

LOJZKA PUHEK
Tribuče

• Slovenski gospodarstveniki govorijo o kulturi kot o nadležnih klopih v svojih kožuhih. (D. Zajc)

• Problemi z Italijo in Hrvaško so praktično nerešljivi. (Rupel)

Resnica o podpori po Jelinčičevo

Odgovor na članka Silvestra Jakša in Marjana Staniča, ki sta bila objavljena v Dol. listu 25. marca — Novomeški območni odbor SNS šteje danes 53 članov

Ne vem, od kod podatek g. Jakša, da predsednika SNS Zmaga Jelinčiča podpira samo pet članov OO SNS Novo mesto. Na omenjenem sestanku so se res zbirali podpisi za podporo Jelinčiču. Podporo je podpisalo 23 članov območnega odbora od približno 40 prisotnih. Res pa je, da je po sestanku pet članov vrnilo članske izkaznice.

Silvester Jakša se že dalj časa v svojih člankih, ki jih objavlja DL, podpisuje kot predsednik OO SNS Gradac, čeprav ta odbor ne obstaja, ni registriran. Če se on in njegovi somišljeniki ne stri-

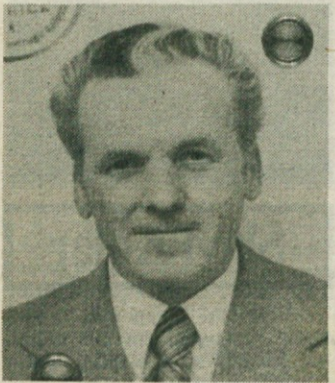

Angelca Povhe

Rodila se je 20. aprila leta 1907 v Dol. Medvedjem selu pri Trebnjem v skromni delavski družini med štirimi otroci. Oče je bil železničar. Ker je bila plača skromna, so morali za preživetje delati pri kmetih.

Angelci je bila že ob rojstvu usojena težka življenjska pot, poleg tega pa še prirojena invalidnost. Ko je bila stara 43 let, sta ji v enem letu umrla oba starša. Po smrti staršev se je poročila s Tinom Primožičem, doma s Štajerskega. Delal je pri železnici in bil skrben mož. Oba sta kmetom rada priskočila na pomoč pri delu. Rada sta bila tudi v veseli družbi, hodila na izlete in družabna srečanja. Leta 1984 ji je mož hudo zbolel in umrl. Ostala je sama. Kmalu je tudi ona zbolela in morala v dom starejših občanov v Novo mesto, kjer je živel še devet let. Vso skrb zanjo je prevzela njena nečakinja Marija. Marija jo je redno obiskovala in poskrbela za njen pogreb. Pred tremi tedni smo Angelco obiskali in ni kazalo, da se bo morala tako hitro posloviti od doma in nas vseh. V nedeljo smo jo v velikem številu pospremili na trebanjsko pokopališče. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

REZKA MAJER

Jože Novak

Jože Novak starejši se je rodil 23. marca 1921 v Jablanici pri Boštanju. Umrl je v ponedeljek, 1. marca, na svojem domu, Cesta na Dobravo, v novem delu Sevnice. Še en dan pred smrtjo je obhodil svoj priljubljeni dom. Kljub ogromnim naporom osebeja pljučnega oddelka novomeške bolnišnice ni mogel premagati zahrbitne bolezni. Umrl je za pljučnim rakom. Pokopali so ga 3. marca na pokopališču v Sevnici.

Pokojni Jože Novak je hodil v osnovno šolo v Boštanju in leta 1939 odšel na delo v Nemčijo. Domov se je vrnil leta 1945. Leta 1951 se je zaposlil v Jugotanku in Sevnici. V zakonu z ženo Olgo sta se mu rodila sinova Jože in Bojan. Upokojil se je marca leta 1981, star 60 let in s 36 leti delovne dobe. Z ženo Olgo sta si zgradila lep dom in na prisojnem hribčku nad sevnikiškim osnovno šolo.

Jože je bil dobrih 40 let v gasilskih vrstah, v gasilsko operativno enoto se je včlanil leta 1951. Prejel je značko Gasilske zvezde Slovenije za 30-letno in 40-letno gasilsko delo ter priznanje in plaketo veterana, ki jo je prejel februarja 1989 v zahvalo za dolgoletno požrtvovalno delo v Gasilskem društvu Sevnica. Od njega se je poslovila godba, častna straža gasilcev ter zelo veliko ljudi.

JANKO BLAS

njajo s predsednikom SNS Zmagom Jelinčičem, je to njihova osebna zadeva. Nič nimam proti, če so se pridružili odpadniški skupini bivših poslancev SNS, ki so za svojega vodjo postavili Marjana Staniča. Ti gospodje se v javnosti predstavljajo kot SNS, za kar pa nimajo nobene osnove. Po volitvah so začeli delati proti stranki, zato so bili iz stranke izključeni.

Tudi Marjan Stanič se v svojih člankih predstavlja oziroma podpisuje kot predsednik SNS. Ne vem na kakšni osnovi, ker, kot sem že omenil, ni član SNS. Gospod Stanič je povzročil razkol v stranki zaradi svojih neuresničljivih ambicij. On in ostalih pet bivših poslancev SNS je samovoljno zapustilo poslansko skupino SNS. Po izstopu so se organizirali kot samostojna poslanska skupina, ki nima nič skupnega z SNS. Po izstopu iz poslanske skupine SNS so začeli napadati predsednika Jelinčiča, ne da bi se zavedali, kako jim je omogočil prihod na slovensko politično sceno. Nekateri med njimi niso nastopili niti na volitvah, ampak so prišli v parlament na osnovi strankine nacionalne liste. Da bo absurd še večji, jih je na nacionalno listo postavil predsednik Jelinčič, večinoma na njihovo zahtevo. Volilci so na zadnjih volitvah volili SNS z Zmagom Jelinčičem na čelu, česar pa se ti gospodje ne zavedajo. Volilno kampanjo je vodil in financiral Zmag

Jelinčič.

Glede novomeškega območnega odbora bi dejal le to, da odbor, ki podpira g. Jelinčiča, normalno deluje, kljub temu da proti njemu podtalno dela bivši predsednik s peščico somišljenikov (tudi on se nelegitimno predstavlja kot predsednik OO SNS Novo mesto, čeprav ni član stranke). Območni odbor SNS Novo mesto je bil na tretjem, rednem kongresu stranke zastopan s tremi delegati in tako kot vsi ostali območni odbori podprl predsednika SNS Zmaga Jelinčiča. Na kongresu je bilo enoglasno ugotovljeno, da stranka deluje po programu, s katerim je nastopila na volitvah, ter da poslanci SNS v državnem zboru delajo konstruktivno in v skladu s programom stranke.

Območni odbor SNS Novo mesto šteje danes 53 članov; od tega jih je 23 starih, 30 jih je na novo včlanjenih, pet članov je izstopilo iz stranke, približno 15 članov z bivšim predsednikom območnega odbora pa se je pridružilo odpadniški skupini bivših poslancev SNS. Večina članov, okrog 80, je še vedno neopredeljenih. Predsedstvo območnega odbora si zaradi tega ne beli glave, saj je zanimanje za včlanitev v SNS znova naraslo.

Predsednik območnega odbora Slovenske nacionalne stranke
Novo mesto:
JOŽE TURK

Zeleni so bosji brez stroke

Razprtije v stranki zaradi boja za stolčke — Jug potrebuje stroko in dr. Dušana Pluta

Ustanovitev nove stranke Zeleni Slovenije — ekološka stranka zasluži nekaj pojasnil. V čast si štejemo, da je moj podpis pod zaporedno številko 6. Odločitev je bila lahka, ker se je v Posavju nakopičilo toliko ekoloških težav, da jih brez stroke ne bomo mogli razreševati, in tudi težka, ker nekateri to jemljejo osebno. Hvalevredno je, da je programski svet prevzel dr. Dušan Plut. Vemo, kako pogumno je načel vprašanje PCB v Krpi in kaj je zaradi tega doživel. Na volitvah za državni svet je sredi Ljubljane dobil več glasov kot vsi Zeleni skupaj.

Na skupščini zelenih v Ilirski Bistrici so nekateri proceduralna vprašanja tako zapletli, da smo še od enih jutraj glasovali in preglasovali. Eni so se zaklinjali na regionalizem in zahtevali, da iz vseh organov odstavimo strokovnjake, češ da so Ljubljanci. Prišel sem v izvršni odbor, hodil ob torkih na seje v

Ljubljano, da sem moral še vaje pevskega zbora obesti na klin, in kaj se je zgodilo? Tistih, ki so nam vsiljevali regionalizem, na seje sploh ni bilo.

Zadnji poskus sprave je bila seja sveta stranke 1. marca. Žal mi je, da je tudi prijatelj Ivan Tomše pripomogel, da dnevni red še po dveh urah ni bil sprejet. Sovič iz Kranja je repliciral že s samim seboj, iz Ljubljane pa so prišli neki tipi, o katerih so dolgi časopisni članki govorili, da so že ustanovili svojo alternativo, sedaj pa bi radi sedeli še na našem svetu. Nazadnje je Sovič zapustil sejo, Belokranjci so morali na zadnji vlak, in ko je Ivan Tomše začutil kvorum v nogah, je odšel še sam. Vane Gošnik je ostal brez govorcev in repetitov, zaradi katerih smo sploh prišli tako daleč.

Za 20. februar smo dobili vabilo na sestanek vseh občinskih odborov zaradi analize političnega stanja v stranki, konec marca je prišlo še eno, ki kaže, da prvi sklic ni bil uspešen. Skoraj istočasno je prispelo še »črno vabilo« Vaneta Gošnika, ki je medtem ugotovil, da je pravzaprav edini preostali podpredsednik stranke. Zmeda na njihovi strani je tako popolna. Vabilo pravi, da tisti, ki so stranko zapustili, niso vabljeni. So pa vabljeni poslanci zelenih v državnem zboru, čeprav so med prvimi podpisniki nove stranke. Ker prinašajo denar, bi jim morda ta greh širokogrudno odpustili.

ALFRED ŽELEZNIK
Boštanj 56

Iz društva kar veje pomlad

Novomeško društvo v počastitev 34. svetovnega dneva invalidov — Nove sprostite in razvedrila

Pomlad je čas, ko se narava prebujata vse brsti in cveti. Poraja se novo, obnavlja se staro življenje. In prav na prvo nedeljo pomladi praznujemo invalidi svoj dan — svetovni dan invalidov. Letos že štiriinšestdeset. Malo simbolike in veliko resnice je v tej navezavi na pomladno energijo in življenje invalidov. Po poškodbah, boleznih, po nastanku invalidnosti treba veliko energije in volje, da zaživiš, da sprejmeš življenje invalida, življenje odrekovanja in boja s telesno okvaro, bolečino. Pa vendar je v življenju invalidov tudi pomlad, je tudi kaj lepega.

Za veliko lepega v življenju invalidov poskrbi prav naša društva. V počastitev 34. svetovnega dne invalidov je Društvo invalidov Novo mesto v sodelovanju z Društvom invalidov Trebnje organiziralo za svoje člane gledališko prireditev v Šentjakobskem gledališču v Ljubljani. Udeležba je bila zelo dobra. Ogledali smo si delo Ljubi tički (vse podrejkajo). Komedija v režiji Jurija Součka nas je sprostila, razvedrila in dodobra razgibala naše roke, saj aplavza ni manjkalo.

Ob povratku smo se ustavili v gostišču Štorovje. Vodstvo društva je pripravilo zabavni večer za materski dan. Vse udeležence so dobile skromno darilce. Ob dobri večerji in glasbi gospoda Finka je bilo razpoloženje prav spomladansko. Pozno ponoči smo se utrjevali, vendar v srečni cvetoči vrsti domov.

Ob materskem dnevu pa se je društvo spomnilo svojih nepokretnih članic in starostnic. V tednu pred praznikom so jih obiskale članice izvršnega odbora in jih skromno obdarile.

Vodstvo društva nam že pripravlja

nove sprostite in razvedrila. Tako nas bo že danes, 1. aprila, popeljala na izlet po avstrijski Koroški, 20. maja po Poljski dolini, junija bo srečanje invalidov Dolenjske v Kočevju, 26. junija praznik društva v krajevni skupnosti Dolenjske Toplice itd.

ANDREJ GREGORČIČ

GLASBA JE ŽIVLJENJE

April je zanimiv mesec, saj se že s prvim dnem začne potegovanje za nos. Tof pravi, da bi bilo zelo lepo, če bi nas naša mila obvladala potegnila samo za 1. april. Bolj kot 1. bo za Slovence zanimiv 3. april, to je sobota, ko bomo končno izvedeli, kdo bo letel na Irsko, kjer bo maja evrovizijski festival. Vsi seveda držimo pesti za naš En X band in skladbo Tih deževen dan, ki je po mnenju mnogih ena najboljših. Fantje in dekleta banda pa pospešeno trenirajo tudi na odru, tako da bomo imeli tudi kaj videti, ne samo slišati.

Pred več kot 20 leti je kot avtor na finalu evrovizijske popevke zelo uspešno sodeloval Jože Privšek, ki

ČETRTEK, 1. IV.

SLOVENIJA 1

10.15 - 23.05 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.30 TEDENSKI IZBOR
KAJEV ROJSTNI DAN, danski film
13.00 POROČILA
13.05 VIDEO STRANI
14.00 FILMSKO POPOLDNE
14.00 V ŠPORTNEM DUHU, ponovitev amer. naniz., 1/15
14.25 OČUTEK ZA SMRT, ponovitev angl. nadalj., 6/6
15.15 ZGODBA OČETA KLEMENTSA, amer. film
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.50 PARL. TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 ISKANJE SALOME, švicarska nadalj., 2/6
21.30 TEDNIK
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 POSLOVNA BORZA

SLOVENIJA 2

9.50 - 0.30 Teletekst
10.05 Video strani - 10.15 Tedenski izbor: Turizem; Sanjska potovanja (4/12); 10.45 Športna sredi - 13.00 Poročila - 13.05 Video strani - 16.20 Oči kritike (ponovitev) - 17.20 Svet poroča (ponovitev) - 18.00 Videošpon - 18.45 Že veste? - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Umetniški večer: Sodobna ameriška literatura: Arthur Miller; 21.20 Vsi moji sinovi (amer. film) - 22.55 TV jutri - 23.00 Sova: Ona in on (amer. naniz., 4/13); Rose zmaga (avstral. nadalj., 1/4)

PETEK, 2. IV.

SLOVENIJA 1

8.30 - 0.10 TELETEKST
8.45 VIDEO STRANI
8.55 TEDENSKI IZBOR
OVČAR HOBO, amer. naniz., 10/12
VIDEOŠPON
UMETNIŠKI VEČER
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 VIDEO STRANI
14.00 FILMSKO POPOLDNE
14.40 ONA IN ON, ponovitev amer. naniz., 4/13
15.05 ROSE ZMAGUJE, ponovitev avstral. nadalj., 1/4
15.55 VRNITEV NA OTOK ZAKLADOV, angl. nadalj., 9/10
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM
17.15 HUCKLEBERRY FINN IN PRIJATELJI, angl. nadalj., 4/26
17.40 PRVI USPEHI
17.45 OSCAR JUNIOR
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.50 PARL. TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FORUM
20.30 ČRNI PETEK ZA GANGSTERJE, angl. film
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 VEČERNI GOST: SESTRA VIDA ŽABOT

SLOVENIJA 2

10.40 - 1.35 Teletekst
10.55 Video strani - 11.05 Tedenski izbor: Že veste?; 11.40 Gospodarska oddaja: R & R; 12.10 Iskanje Salome (švicarska nadalj., 2/6) - 13.00 Poročila - 16.50 Osmi dan (ponovitev) - 17.30 Mostovi - 18.00 Tok tok (kontaktna oddaja za mladostnike) - 18.45 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Studio City - 22.10 Koncert orkestra Akademije za glasbo - 22.35 TV jutri - 22.40 Sova: Polna tuja (amer. naniz., 24/28); 23.05 Rose zmaga (avstral. nadalj., 2/4); 23.45 Jenatsch (švicarski film)

SOBOTA, 3. IV.

SLOVENIJA 1

8.50 - 1.20 TELETEKST
9.05 VIDEO STRANI
9.15 TEDENSKI IZBOR:
9.15 RADOVEDNI TAČEK
9.25 ERAZEM IN POTEPUH, otroška nadalj., 5/5
10.00 OSCAR JUNIOR
10.25 TOK TOK
11.10 ČRNI PETEK ZA GANGSTERJE, angl. film
13.00 POROČILA
13.05 TEDNIK, ponovitev
14.00 FILMSKO POPOLDNE
14.00 POPOLNA TUJCA, ponovitev amer. naniz., 24/28
14.30 ROSE ZMAGUJE, ponovitev avstral. nadalj., 2/4
15.15 Ciklus filmov F. Čapa: BALETKA, češki film (ČB)
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SVET ODKRITI, amer. poljudnoznan. serija, 1/11
18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.12 ŽREBANJE 3 x 3
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 UTRIP
20.30 EUROSONG 93: KVALIFIKACIJA ZA MILLSTREET
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
21.45 NA DNU, brazilška nadalj., 5/5
23.40 SOBOTNA NOČ: VIDEO NOČ

SLOVENIJA 2

9.35 - 1.30 Teletekst
9.50 Video strani - 10.00 Tedenski izbor: Jakec in čarobna lučka (25/26); Pet prijateljev (1/13); Klub klobuk; Zgodbe iz školjke - 13.00 Poročila - 13.05 Veliki koreografi, 1. oddaja - 15.55 Moški, ženske (ponovitev) - 17.00 Športna sobota - 19.00 Moja knjiga o džungli (25/27) - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Blaznost (angl. dok. serija, 2/5) - 21.05 Slovenski magazin - 21.30 Bravo (ponovitev dok. filma o Laibachu) - 22.35 Sova: Alo, alo (angl. naniz., 5/18); 23.00 Rose zmaga (avstral. nadalj., 3/4); 23.50 Jimmy Reardon (amer. film)

NEDELJA, 4. IV.

SLOVENIJA 1

8.10 - 23.30 TELETEKST
8.25 VIDEO STRANI
8.35 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV, ponovitev
9.20 MALA IN VELIKA LUNA
10.15 HUCKLEBERRY FINN IN PRIJATELJI, ponovitev angl. nadalj., 4/26
10.40 MOJA KNJIGA O DŽUNGLI, 25/27
11.00 MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL
11.30 OZBORJA DUHA
12.00 BEGUNCI, TU Z NAMI
12.30 DOMAČI ANSAMBLI: ŠTIRJE KOVAČI
13.00 POROČILA
13.05 EUROSONG 93
14.00 FILMSKO POPOLDNE
14.40 ALO, ALO, ponovitev angl. naniz., 5/18
15.10 ROSE ZMAGUJE, avstral. nadalj., 3/4
16.00 VELIKA PRIČAKOVANJA, angl. nadalj., 3/6
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 VELIKE POČITNICE, franc. film
18.35 SLIKE IZ SEČUANA: TRŽNICE
19.05 RISANKA
19.17 LOTO
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ZRCALO TEDNA
20.25 NEDELJSKIH 60
21.30 GALAHAD Z EVERESTA, angl. dok. serija, 2/3
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.35 ŠPORTNI PREGLED

SLOVENIJA 2

8.55 - 0.55 Teletekst
9.10 Video strani - 9.20 Tedenski izbor: Poglej in zadnji; Na dnu (brazilska nadalj., 5/5); 11.10 Mostovi - 11.40 Kobilček Jaka in žabica Zogica (švedski animirani film) - 13.00 Poročila - 13.05 Športna nedelja - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Simone Boccanegra (opera) - 22.10 TV jutri - 22.15 Sova: Hal Roach predstavlja: Ameriška burleska, 4/29; Rose zmaga (avstral. nadalj., 4/4); Hiša iz kart (finska nadalj., 5/5)

PONEDELJEK, 5. IV.

SLOVENIJA 1

10.10 - 23.15 TELETEKST
10.25 VIDEO STRANI
10.35 TEDENSKI IZBOR
10.35 OVČAR HOBO, amer. naniz., 11/12
11.00 FORUM
11.15 TV MERNIK
11.30 NEDELJSKIH 60
12.30 DOMAČI ANSAMBLI: ŠTIRJE KOVAČI
13.00 POROČILA
13.05 BLAZNOST, ponovitev angl. dok. serije, 2/5
14.05 VIDEO STRANI
14.25 FILMSKO POPOLDNE
14.25 PONOVITEV AMER. BURLESKE, 4/29 (ČB)
14.45 ROSE ZMAGUJE, ponovitev avstral. nadalj., 4/4

15.35 VELIKI FLAMARION, amer. film (ČB)
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 8/13
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.50 16 ČRK, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SEDMA STEZA
20.30 MAGIA + MODA
21.30 DOSJE
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 TV JUTRI
22.45 GOSPODARSKA ODDAJA
MADE IN SLOVENIA
23.15 BRANE RONČEL IZZA ODR

SLOVENIJA 2

10.50 - 0.05 Teletekst
11.05 Video strani - 11.15 Tedenski izbor: Znanje za znanje: Učite se z nami; Mednarodni mladinski pevski festival; 12.15 Športni pregled - 13.00 Poročila - 15.25 Večerni gost: Vida Žabot (ponovitev) - 16.30 Utrip, Zrcalo tedna (ponovitev) - 17.00 Dober dan, Koroška - 17.30 Obzorja duha (ponovitev) - 18.00 Alter - 18.45 Univerzitetni razgledi - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Znanostvena oddaja - 20.35 Znanost (14. oddaja) - 21.05 Herakleja vdrugo (drama MTV) - 22.35 Sova: Najstrašnejši umor (angl. naniz., 5/6); Hollywood se jih spominja (amer. dok. serija, 13/14)

TOREK, 6. IV.

SLOVENIJA 1

9.10 - 22.55 TELETEKST
9.25 VIDEO STRANI
9.35 TEDENSKI IZBOR
9.35 OVČAR HOBO, amer. naniz., 12/12
9.55 ALTER
10.40 SLOVENSKEGA MAGAZIN
11.10 SVET ODKRITI, amer. poljudnoznan. serija, 1/11
12.00 ZNANSTVENA ODDAJA
12.30 ZNANOST, 14. del
13.00 POROČILA
13.05 DOSJE, ponovitev
15.30 FILMSKO POPOLDNE:
15.30 NASTRAŠNEJŠI UMOR, ponovitev angl. naniz., 5/6
16.00 HOLLYWOOD SE JIH SPOMINJA, ponovitev amer. dok. serije, 13/14
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM
TUDI TO JE AMERIKA, 1. oddaja
OSCAR JUNIOR
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.50 16 ČRK, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.45 GLASBA, SHOW IN CIRKUS:
KRALJEVI VARIETE, 3. del
21.40 LEPTOTNA PLESALKA, nemška dok. oddaja
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 POSLOVNA BORZA
22.55 OMIZJE

SLOVENIJA 2

9.20 - 0.15 Teletekst
9.35 Video strani - 9.45 Tedenski izbor: Univerzitetni razgledi; Sedma steza; Herakleja vdrugo (drama MTV); Magia + Moda - 13.00 Poročila - 13.05 Video strani - 16.30 Sobotna noč (ponovitev) - 18.00 Srečanje z Jankom Glazerjem (ponovitev) - 18.45 Iz življenja za življenje: Da ne bi bolelo - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Mozart (TV nadalj., 1/3) - 20.55 Osmi dan - 21.45 Novosti založb - 21.55 Svet poroča - 22.30 Sova: Jezus iz Nazareta (TV nadalj., 1/4)

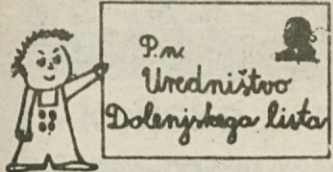
SREDA, 7. IV.

SLOVENIJA 1

9.35 - 22.45 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 TEDENSKI IZBOR
10.00 NAILEPŠE PRAVLJICE SVETA, 1/9
10.25 SREČANJE Z JANKOM GLAZERJEM
11.10 MOZART, TV nadalj., 1/3
12.20 NOVOSTI ZALOŽB
12.10 OSMI DAN
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 GALAHAD Z EVERESTA, ponovitev angl. dok. serije, 2/3
15.15 FILMSKO POPOLDNE:
JEZUS IZ NAZARETA, ponovite, 1/4
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 KLUB KLOBUK
18.50 16 ČRK, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 FILMI ŠTUDENTOV AGRFTV
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 AKCENT

SLOVENIJA 2

9.40 - 0.20 Teletekst
9.55 Video strani - 10.05 Tedenski izbor: Iz življenja za življenje: Da ne bi bolelo; Glasbeni večer; Lepotna plesalka (nemška dok. oddaja); Glasha, show in cirkus: Kraljevi variete, 3. del - 13.00 Poročila - 16.00 Omizje (ponovitev) - 18.00 Beverly Hills, 90210 (ponovitev amer. naniz., 14/22) - 18.45 Krakow - 19.10 Sanjska potovanja (nemška dok. serija, 5/12) - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Športna sredi - 22.20 Glasbeni utrinek - 22.35 Sova: Jezus iz Nazareta (2/4)

RADA BI POSTALA ZDRAVNICA

Nekoč sem želela postati šivilja, a sem si kmalu premislila. Sedaj pa si že dlje časa želim, da bi postala zdravnik. Ta poklic me zelo veseli. Rada opazujem zdravnike pri njihovem delu. Mislim, da je zelo lepo, če lahko pomagaš bolnemu človeku. Mama mi velikokrat reče, da bi bil ta poklic zame pretežak. Potrudila se bom, da bom zmogla, in zelo rada bi, da bi se mi želja izpolnila.

PETRA KASTELIC
6. r., liter. - dop. krožek
OŠ Stari trg ob Kolpi

SEJEM DOMAČE OBRTI

Kot že nekaj let zapored je Društvo izdelovalcev domače obrti občine Trebnje pripravilo razstavo domače obrti in kulinarike. Izdelke so razstavili v stari osnovni šoli. V pletarskem krožku so se zelo potrudili in izdelali mnogo izdelkov, kot so koši, košare, pletene steklenice in peharki. Poleg košar in košev so pripravili tudi suhe hruške in slive, žgance, šarkelje, suho meso, domači sir in skuto, seveda pa ni manjkalo doma spečenega kruha. Volne izdelke so spletili člani Društva invalidov Trebnje. Izdelke domače obrti je možno tudi kupiti.

TINA ŠKODA
6. b, OŠ Trebnje

MEDIJSKI DAN

V četrtek, 18. marca, smo imeli učenci 8. razredov osnovne šole Šmihel iz Novega mesta kulturni dan, kjer smo se poglabili v svet medijev. Učenci smo se razdelili na štiri oddelke: področje televizije, radia, časopisa in tehnike. Televizijska skupina se je ukvarjala z gledanjem novomeške televizije in slovenske televizije. Nekateri učenci so izvedli tudi anketo med mimoidoimi. Na koncu smo z gospodom Hartmanom s televizije Vaš kanal posneli oddajo, v katero smo vključili dnevnik, reklame, šport, vreme, okroglo mizo ter dokumentarni film. Radijska skupina se je ukvarjala s Studijom D. Nekateri so ga obiskali, drugi naredili anketo o poslušnosti. Na koncu so pripravili radijsko od-

dajo. Časopisna skupina je obiskala Dolenjski list in sestavila šolski časopis. Tehniki so se ukvarjali s tehniko kamer, videorekorderjev in televizorjev pri gospodu Hribniku. Skupina učencev, ki jih zanima tehnika tiskanja in poklici v tiskarstvu, so obiskali Tiskarno Novo mesto in zasebno malo tiskarno Šepic. Zahvaljujemo se vsem, ki so nas sprejeli in nam omogočili prodreti v svet medijev.

SASA ZADNIK
8. r., OŠ Šmihel
Novo mesto

SREBRNA CANKARJEVA ZNAČKA

Na OŠ Grm v Novem mestu se je zbralo 74 učencev, ki so se pomerili v znanju iz ljudskega ustvarjanja na Slovenskem za Cankarjevo srebrno značko. Regijskega tekmovanja so se udeležile tudi tri učenke iz naše šole: Iva Pirc, Mojca Mlakar in Nataša Završnik. Tema je bila široka in je zahtevala znanje s področij slovenskega pesništva, bajk, vraz, pravljic in pregovorov ter spis na temo: Ko mačke ni doma, miši plešejo. Naša dekleta so se na tekmovanje pripravljala v okviru dodatnega pouka slovenskega jezika, ki ga uspešno vodi Marija Polanc in ji je z velikimi težavami uspelo priskrbeti vso potrebno literaturo. Zahvaljujemo se tudi Duški Eržen, ki je pomagala pri zbiranju knjižnega gradiva. Iva Pirc je osvojila 1. mesto, Mojca Mlakar 8. mesto in Nataša Završnik 16. mesto. Poleg srebrne Cankarjeve značke so naša dekleta osvojila tudi srebrna Cankarjeva priznanja. Za našo Ivo bomo držali pesti, saj se bo udeležila državnega prvenstva v Ljubljani in se borila za zlato Cankarjevo odličje.

Članin novin. krožka
OŠ Savo Kladnik
Sevnica

OBISKUJEM RAČUNALNIŠKI KROŽEK

Na naši šoli že nekaj časa deluje računalniški krožek. Poučuje nas gospod Vinko Petruna. Srečujemo se ob ponedeljskih popoldnih in delamo v dveh skupinah. Pri krožku veliko rišemo v programu Logo. Učili smo se tudi programirati. Imamo »miške«, s katerimi rišemo v programu Drgenius. Spoznali smo še nekatere druge programe. Meni je najbolj všeč Banner. Ker nam računalniki pošiljajo programe v angleščini, moramo imeti tudi zvezke, da si vanje zapisujemo podatke v slovenščini. Krožek je meni zelo všeč in ga rad obiskujem, ker se veliko naučim, večkrat pa se tudi zabavam. Vem, da je všeč tudi mojim sošolcem.

TADEJ KOBE& 5. r., liter.
- dop. krožek& OŠ Stari trg ob Kolpi

MENTORJI IN SVETOVALCI — Na sevniški osnovni šoli Sava Kladnika so podelili prve nazive mentorja oz. svetovalca 15 učiteljem te največje šole v občini. Slovesnosti sta se udeležila tudi občinski sekretar za šolstvo Jože Maurer in predsednik občinske vlade Marjan Kurnik, ki je v priložnostnem nagovoru soglašal z ravnateljico šole Anico Pipan, da bi morala biti neka spodbuda učiteljev tudi v domeni samih osnovnih šol. Omenjeni naziv namreč podeljuje ministrstvo za šolstvo in šport. Na posnetku: dobitniki priznanj z gosti. (Foto: P. P.)

Razstava del malih šolarjev

V Krki so na ogled izdelki otrok likovnega oddelka VVO

NOVO MESTO — Še danes in jutri si je mogoče v avli Krkine upravne stavbe v Ločni ogledati razstavo likovnega oddelka Vzgojnovarstvene organizacije Novo mesto. Odprta je bila v ponedeljek. Malčki iz vrtca so ob tem pripravili tudi kulturni program.

Likovni oddelček deluje od lanskega septembra v vrtcu Rdeča kapica na Drski. Vanj je vključenih 26 malih šolarjev. Nastal je zato, da bi otroci, ki imajo izrazitejša tovrstna nagnjenja, želje in interese, imeli že v predšolskem obdobju večjo možnost dela na tem področju, seveda v povezavi z ostalimi. Likovna umetnost daje otrokom možnost za estetsko, moralno, govorno in delovno vzgojo ter za spoznavanje novih vsebin iz okolja in za razvijanje predstavnega in pojmovnega sveta. Tako je sooblikovalka celotne otrokove osebnosti.

Otroci ustvarjajo v vseh tehnikah, seveda primerno svoji starosti. Navdih za delo jim dajejo najrazličnejši materiali, s katerimi vrtcu in otrokom v veliki meri pomagajo starši. Šivilja je otrokom sešila slikarske haljice, s skupnimi močmi pa so del igralnice spremenili v pravi mali atelje. Med letom je likovni oddelček obiskal več razstav, lončarja v Prekopi in Formo Vivo v Kostanjevici, medse pa so povabili tudi akademskega

slikarja. Likovno skupino vodi vzgojiteljica Milena Novak, ki je na Pedagoški akademiji zagovarjala diplomsko nalogo s področja likovne vzgoje predšolskih otrok.

PROSLAVA MATERINSKEGA DNE

V petek, 26. marca, so člani in simpatizerji SKD Trebnje pripravili za matere in žene ter njihove družine kratek, a pester program. Prvi je spregovoril poslanec in predsednik odbora državnega zbora za delo, zdravstvo, družino in socialno politiko, Štefan Kocipec, o nalogah, ki jih mora politika še opraviti, da bi spodbujala in primerno cenila materinstvo. V kulturnem delu programa so nastopili Trebanjski oktet, Romana Šalehar, absolventka AGRFT ter Neža, Jera, Smiljan in Primož, ki so izrazili ljubezen do matere na način, ki ga zmore le otrok. Prireditev je povezovala Saša Kos. Obiskovalci prireditve so si lahko v prostorih pred dvorano ogledali razstavo risb in pisnih izdelkov učencev OŠ Trebnje, s svojimi risbicami pa so se predstavili tudi malčki iz vrtca.

OO SKD Trebnje

BTC

terminali

Novo mesto, d.o.o.
Češča vas 40
tel. (068) 23-635

Tokrat zares v Češči vasi!

Avto sejem in boljši sejem vsako soboto v Češči vasi, prvič že to soboto, 3. aprila.

Pridite, prodajte, zamenjajte!

Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 30. 3. 1993 pod opr. št. 8/90 v stečajnem postopku nad stečajnim dolžnikom ISKRA Tovarna uporov in opreme, p.o. Šentjernej, razpisuje

javno dražbo

ki bo v četrtek, 22. 04. 1993, ob 11. uri na Temeljnem sodišču Novo mesto, Novo mesto, Jerebova 2, soba 108

A. Poslovni prostori in delovna sredstva, ki jih je dal dolžnik v najem podjetju Resistor d.o.o.:

I. Nepremičnine

1. Objekt »RESISTOR« s stavbnim in funkcionalnem zemljiščem na parc. št. 396/6 ZK vložek 1255 k.o. Šentjernej s komunalno opremo in zunanjo ureditvijo ima skupaj koristne površine v obeh etažah 1.862. kv.m
2. Objekt »Metalfilm« s stavbnim funkcionalnim zemljiščem na parc. št. 396/7 ZK vložek 1255 k.o., Šentjernej s komunalno in zunanjo ureditvijo brez podstrešja (last Hipota) ima v pritličju in 1. nadstropju skupaj koristne površine 867,96 kv. m, kar predstavlja 72% celotne koristne površine objekta.
3. Objekt »ENERGETSKI OBJEKT« s stavbnim in funkcionalnim zemljiščem na parc. št. 396/1, 397/13 in 400/1 ZK vložek 1225 k.o. Šentjernej, in sicer ena polovica (druga polovica je last Hipota).

II. Oprema

Oprema, ki jo ima podjetje Resistor d.o.o. v najemu za potrebe izvajanja svoje poslovne dejavnosti.

Izključna cena za celoto pod točko A je 38.500,00.—SIT

Podrobne informacije lahko zainteresirani dobijo na sedežu podjetja Resistor d.o.o. Šentjernej, Trubarjeva 5, od 15. 04. do 21. 04. 1993.

B. Poslovni prostori in delovna sredstva, ki jih je dal dolžnik v najem podjetju Iskra Pio d.o.o.

I. Nepremičnine

Objekt »PIO« s stavbnim in funkcionalnim zemljiščem na parc. št. 396/5 ZK vložek 1255 k.o. Šentjernej s komunalno opremo in zunanjo ureditvijo ima skupaj koristne površine 1.843,34 kv. m., 81% šotor na parc. št. 400/2.

II. Oprema, ki jo ima podjetje Iskra Pio d.o.o. v najemu za opravljanje svoje dejavnosti

III. Nezapadle terjatve iz naslova prodaje stanovanj ter s tem pravno nasledstvo stečajnega dolžnika za urejevanje vpisa etažne lastnine v zemlj. knjigo.

Vse premoženje pod B se draži v paketu, in sicer po izključni ceni 14.000.000.— SIT.

Podrobne informacije lahko zainteresirani dobijo na sedežu podjetja Iskra PIO d.o.o. Šentjernej, Trubarjeva 5, od 15. 04. do 21. 04. 1993.

Splošni pogoji:

Izhodišče so podatki iz elaborata o cenitvi sodnih izvedencev, ki bodo služili pri določevanju vpisa lastnine v zemljiško knjigo oz. določevanju funkcionalnega zemljišča in služnostnih poti po izdelavi novega delilnega načrta.

POGOJI JAVNE DRAŽBE

1. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju R Slovenije, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani R Slovenije.
2. Pooblaščenici pravnih oseb morajo na javno dražbo predložiti pisno pooblastilo za licitiranje.
3. Do 21. 04. 1993 mora vsak ponudnik vplačati varščino
a. v višini 10% izključne cene na žiro račun št. 52100-690-68029 ali
b. predložiti kvalitetno pisno bančno garancijo »brez ugovora« ali na »prvi poziv« za plačilo 10% izključne cene ali
c. sredstva v višini 10% izključne cene deponirati pri blagajni stečajnega dolžnika
4. Varščino bomo uspešnemu ponudniku vračunali v kupnino, drugim ponudnikom, ki na dražbi ne bodo uspeli, pa bomo varščino vrnili v treh dneh brez obresti, varščino vplačano v gotovini, pa takoj po javni dražbi.
5. Uspešni ponudnik oziroma kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v petnajstih dneh po končani dražbi in v celoti plačati kupnino v petih dneh po sklenitvi pogodbe.
Če uspešni ponudnik ne bo plačal celotne kupnine v določenem roku, bomo prodajo razveljavili, varščino pa obdržali.
6. Prometni davek in vse druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.
7. Nepremičnina je naprodaj po načelu videno — kupljeno.

AVTOHAN

Trgovina z avto deli

- pogonska veriga yugo 2.800 SIT
- roke 1.440 SIT
- ležaj 101 2.000 SIT
- prevleke — podložene 4.400 SIT
- ploščice 101 935 SIT
- zavorne obloge 1.400 SIT
- guma MICHELIN akcija od 6. 4. 93
- PIRELLI že od 5.200 SIT
- NOKIA, SEMPERIT, SAVA, EXACT
- traktorske gume 7.50 x 18 in 7.50 x 20, pogonski
- poltovorne in tovorne gume
- nakup možen na 2 čeka!

BTC, Ljubljanska 27
tel. (068) 25-991 int. 23
26-024 int. 23

Trgovina Vulkanizerstvo
Metelko, Sevnica
tel. (0608) 82-372

ZRNO d.o.o.

Gmajna 6, Raka
tel. (0608) 75-541

vam v svoji trgovini na Raki nudi po ugodnih cenah:

umetna gnojila:

NPK 15 x 15 x 15	1.099 SIT
kan	830 SIT
NPK 7 x 20 x 30	1.230 SIT
urea	870 SIT

izjemno ugodno:
semenska koruza PIONER 456 SIT kg

škropiva

primextra	980 SIT
radazin	805 SIT

gradbeni material

apno vreča 297 SIT
cement M 450 451 SIT
armaturne mreže 9,5/6 3.390 SIT
armaturne mreže za tlake 933 SIT
bramac kom. 73 SIT
betonski blok 25 kom. 60,77 SIT

KRKA ZDRAVILIŠČA
zdraviliške, turistične in gostinske storitve, d.o.o.
NOVO MESTO

VABI K SODELOVANJU
kandidate za delo

MASERJEV
v Zdravilišču Dolenjske in Šmarješke Toplice

Delo maserja lahko opravlja delavec, ki ima

- končano šolo za poklic BOLNIČARJA,
- ima veselje delati z ljudmi, posebno bolniki
- in se je pripravljen vključiti v program izobraževanja za poklic športnega in terapevtskega maserja

Kandidate vabimo, da v roku 8 dni oddajo pisne prijave v kadrovsko službo KRKE, tovarne zdravil, C. herojev 45. Na istem naslovu lahko dobijo tudi vse informacije.

TILIA TEHNIČNA TRGOVINA IN MONTAŽA INSTALACIJ
Novo mesto, Bršljin 21. tel. 068/27-197, fax. 068/23-209

Vam nudi material za:
VODOVOD IN KANALIZACIJO
OGREVANJE
ELEKTRIKO

in
RADIATORJE EVROPSKEGA PROIZVAJALCA

OCEAN

EVROPSKA KAKOVOST
SLO ATEST
5 LET GARANCIJE
KONKURENČNE CENE
RABATI ZA TRGOVINE IN MONTAŽERJE
ZA OBČANE PLAČILO NA ČEKE

V primeru, da vam izvedemo tudi montažo centralne kurjave ali vodovoda, **PLAČATE SAMO 3% DAVKA.**

FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033: strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115920	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119880	131880	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122880	134880	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB	189600	200400	205200	232800	307080	
486DX2 50/256 KB	4 MB	208800	220200	225000	252600	326280	
486DX2 66/256 KB	4 MB	235200	246000	250800	267840	351600	

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x ser. in 1 x par. izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlajle mini tower z LED displayem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

UGODNO

POČITNICE ZA 1. MAJ

PORTOROŽ — htl B kat.	3 dni	POL	88 DEM/os.
IZOLA — htl B kat.	3 dni	POL	100 DEM/os.
NOVIGRAD — htl B kat.	3 dni	POL	75 DEM/os.
ROVINJ — htl A kat.	3 dni	POL	75 DEM/os.
OTOK KRK — htl B kat.	3 dni	POL	64 DEM/os.
ROGLA — htl B kat.	3 dni	PP	100 DEM/os.
BOHINJ — dep. B kat.	3 dni	POL	96 DEM/os.
TURISTIČNE KMETIJE	3 dni	POL	85 DEM/os.

TUDI 5 in 7-DNEVNI PROGRAMI S POL IN POLNIMI PENZIONII!!

POPUSTI ZA OTROKE!!! MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE!!!

TUNIZIJA — letalo 7 dni POL	730 DEM/os.
PARIZ — EURODISNEYLAND — avtobus 5 dni	295 DEM/os.
ŠPANJA — COSTA BRAVA — avtobus 8 dni	289 DEM/os.

Akcijška prodaja

SAT antene za samo 499.-

Z MONTAŽO
OD 1. 4. DO 17. 4. 93
POHITITE, ŠTEVILO JE OMEJENO!!!
Nudimo še servisne usluge:

Vseh vrst — TV sprejemnikov	Pridemo tudi
— Video recorderjev	na
— Kamer	dom!
— Hi-Fi, avtoradijev	

Trgovina ROŽIČ nudi:

- Video recorderje za samo 579,90 dem
- Tel. na vrhovic, radio, ura, dalj. telefon, vse to v kompletu za smešnih 239,90 dem
- Avto radije (vseh znamk)

RTV SERVIS
Rožič

tel.: 21-229 Pod Trško goro 45

DRAŽBENI OKLIC

Temeljno sodišče v Novem mestu, enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 26. 3. 1993 opr. št. St 6/92, v skladu z določili 2. in 3. odstavka ZPPSL, v stečajnem postopku nad dolžnikom NOVOLES SIGMAT d.o.o. Brestanica — v stečaju, ponovno razpisuje

javno dražbo

ki bo dne 16. 4. 1993 ob 10.00 uri na sedežu dolžnika v Brestanici.

Na dražbi se bo prodajalo:

1. stari objekti stečajnega dolžnika v sestavi: sprejemna pisarna, vratarnica, skladišče vnetljivih snovi, zunanja ureditev (50%), delavnica, pomožni prostori, nadstropje, vse s pripadajočim zemljiščem 3.399 m² s komunalno ureditvijo, (pripadajoče parc. št. 238, 414/2 in 413/3) po izključni ceni 33.650.000,00 SIT
2. novi objekt v sestavi: hala velikosti 40 x 40 m s pripadajočim zemljiščem s komunalno ureditvijo in zunanjo ureditvijo 7.498 m², pripadajoče parc. št. 392/2, 407/1, 408/1, 411/1 in 411/2, po izključni ceni 73.551.000,00 SIT.

Ogled sredstev in podrobnejše informacije je glede izključnih cen in načina prodaje mogoče dobiti na sedežu dolžnika med 5. 4. 1993 in 15. 4. 1993 dopoldne.

Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani R Slovenije.

Pooblaščenici pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pisno pooblastilo za licitiranje. Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun dolžnika ali sredstva deponirati najpoznejše uro pred dražbo pri blagajni stečajnega dolžnika.

Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim ponudnikom, ki na dražbi ne bodo uspeli, pa bo varščina vrnjena v 3 dneh brez obresti, varščina, vplačana v gotovini, pa takoj po javni dražbi.

Uspešni ponudnik oz. kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 7 dneh po končani dražbi in plačati najmanj 50% kupnine v 15 dneh po podpisu pogodbe. Ostalih 50% kupnine pa bo kupec plačal v roku in na način, ki bo določen sporazumno pri sklepanju kupoprodajne pogodbe. Če uspešni ponudnik ne bo plačal kupnine v določenem roku, se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala. Prometni davek in vse morebitne druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.

Sredstva se bodo prodajala po načelu videno — kupljeno.

KMEČKI STROJ
SV. BARBARA 23,
64220 ŠKOFJA LOKA
TEL.: (064) 622-575;
622-311; 631-497

Kmetovalci pozor! Na Gorenjskem sejmu v Kranju od 2. 4. 1993 do 9. 4. 1993 vam bomo prikazali najnovejši program UVOZ IZ ITALIJE:

- Enoosnih kiper prikolic PRADELLA IN BERNARDI (od 1.5 t do 6 t) brez ali s pogonom na zadnja kolesa (hidravlične/mehanske zavore, poviški, barvane/pocinkane)
- Rotacijskih drobil in frez MASCHIO (od 80 cm do 300 cm) brez ali z valji (s kardanom, krivi in ravni noži).
- Traktorskih navadnih in obračalnih plugov GRATONI IN BREVETTO (možnost vseh nastavitev).
- Avtomizerjev in škropilnic EUROPIAVE (nošeni in vlečni, črpalke comet 70 l do 105 l).
- Priznanih kosilnic BCS 602, 603 in 622 BENZIN/DIEZEL (100 cm do 140 cm)

Po najnižjih sejemskih cenah pa vam ponujamo:
Kompletni program traktorjev UNIVERZAL, URSUS, SAME itd.
— Vse vrste kmetijske mehanizacije proizvajalcev: SIP, CREINA, TKM, RIKO, TOM IN TEHNOSTROJ.
— Peštra izbira gozdarske opreme: motornih žag JONSERED, GOZDARSKIH VITEL TAJFUN, VERIG, ORODJA IN JEKLENIH VRVI 0. 8. 10. 12.
— Repromateriala — krmil, gnojil, zaščitnih sredstev, semen (koruza BC 175 do 318 po 285,00 SIT).
— Rezervnih delov: za ZETOR, UNIVERZAL, CREINA, TAJFUN, KARDANSKE GREDI TER TRAKTORSKE GUME, AKUMULATORJE ITD.

Možnost plačila s kreditom in dostave blaga na dom po pošti, železnici in kamionsko.

Vljudno vas vabimo na Gorenjski sejem TRGOVINA IN SERVIS »KMEČKI STROJ« FRANC GUZELJ

OPEKARNA NOVO MESTO d.o.o.

Zalog 21, 68001 Novo mesto, p.p.10
tel.: 068 / 22 - 855, 84 - 644

Kupite gradbeni material takrat, ko je najcenejši !

- modularni blok 33 SIT / kos
- Schiedel dimnik (16 cm) 2580 SIT / m
- Perlit 822 SIT / vreča
- Termion 1018 SIT / vreča
- ploščice Gorenje, Keramix od 400 SIT / m²
- parket klasični - hrast 1782 SIT / m² 1. kl.
- parket panel 2772 SIT / m² 1. kl.
- iverica 1887 SIT / plošča
- lepilo za ploščice 861 SIT / 25 kg
- betonska mreža, 9 / 6, 3410 SIT / kom
- kanalizacijska plastika (110 mm) 499 SIT / ml
- belton 500 SIT / liter
- lesoton 422 SIT / liter
- pomivalna korita od 4900 do 9800 SIT / kos
- splahovalnik Ciklon 3740 SIT / kom
- talni sifon in koritni sifoni od 500 SIT / kom

Organiziramo dostavo na gradbišče.

Slovenj Gradec SALON POHIŠTVA K2 JNC Novo mesto

ZA LAHKO NOČ IN DOBER DAN

KVALITETA, FUNKCIONALNOST IN UDOBJE

sedežnih garnitur, vzmetnic in
LEŽIŠČ PO NAJNIZJŠIH MOŽNIH CENAH in UGODNI
PRODAJNI POGOJI
V lastni prodajalni NOVE OPREME:
SALON POHIŠTVA KRAJNC, Košenice 65a,
Novo mesto, tel. (068)21-674
Slovenj Gradec, Stari trg 304, tel. 0602/44-185,
0602/42-051

OBVESTILO

Podjetja in druge organizacije, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da je po sklepu Izvršnega sveta Skupščine občine Trebnje, sprejetega 18. 2. 1993 (sklep je objavljen v Uradnem listu RS št. 13/93 z dne 12. 3. 1993) v

JAVNI RAZGRNITVI:

- osnutek programske zasnove obrtno podjetniške cone Šentrupert kot dopolnitev prostorskega dela dolgoročnega in družbenega plana občine Trebnje za obdobje 1986—90—2000
- osnutek zazidalnega načrta za območje urejanja obrtno podjetniške cone Šentrupert

Osnutka bosta javno razgrnjena v prostorih Zavoda za urbanistično načrtovanje Trebnje, Goliev trg 5, in Krajevne skupnosti Šentrupert.

JAVNA OBRAVNAVA

zgoraj navedenih osnutkov bo v torek, 6. aprila 1993, ob 19. uri v osnovni šoli Šentrupert.

V času javne razgrnitve osnutkov lahko podate pripombe in predloge na kraju razgrnitve, na javnih obravnavah ali jih pošljete Zavodu za urbanistično načrtovanje Trebnje. Udeležite se javne obravnave, kjer vam bomo dali podrobnejše obrazložitve in pojasnila.
VLJUDNO VABLJENI! ZAVOD ZA URBANISTIČNO NAČRTOVANJE TREBNJE

JELOVICA

Šk. Loka, Kidričeva 58, tel. 064/631-241, fax/632-261

HIŠE, URATA, OKNA, SENČILA, URTNE GARNITURE IN OPUŠČENI PROGRAMI

LJUBLJANSKI

SEJEM

POLEG
10-35%
GOTOVINSKEGA POPUSTA
VAM NUDIMO V ČASU SEJMA

SEJEMSKI POPUST,

3% ZA MONTAŽNE OBJEKTE
5% ZA STAVBNO POHIŠTVO

ki velja za pogodbe in naročila, sklenjena v času sejma na vseh naših prodajnih mestih

NOVO MESTO Ob potoku 5, 068/22-772,
METLIKA Vinogradiška 41, 068/58-716, KRŠKO CK 21, 0608/21-236

Iščete nov poslovni prostor v Metliki?

Na odlični lokaciji v novem trgovsko-poslovnem centru v Metliki prodamo ali oddamo v najem popolnoma nove poslovne prostore. Primerni so za trgovsko in vse vrste storitvenih dejavnosti.

Izbirate lahko različne velikosti, poleg tega pa poslovne prostore lahko tudi prilagodimo vašim potrebam.

Najmanjša enota je 40m².

Nudimo ugodne prodajne cene - od 800 do 1400 DEM/m² in zelo ugodne kreditne pogoje!

Rok izročitve: julij 1993.

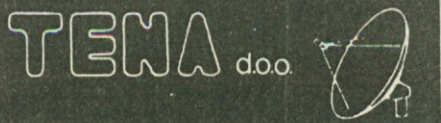
Ogled prostorov predvidoma vsak petek po predhodnem dogovoru.

Za informacije in ogled prostorov se oglasite na:

SKB - Nepremičnine & Leasing d.o.o.
Slovenska 54, 61000 Ljubljana
telefon: 061/313-468, 301-632
telefaks: 061/121-202

SKB-nepremičnine & leasing d.o.o.

Vrtna 19,
Črnomelj
tel./fax.
(068) 51-396

Akcijska prodaja SAT sistemov

Novi modeli:

PACE PSR 800, 120 kanalov, 720 DEM
PACE PSR 900, 200 kanalov, 2 vhoda, 770 DEM
ECHOSTAR SR 700, 185 kanalov, 750 DEM
ECHOSTAR SR 70, 100 kanalov, 650 DEM
• po naročilu vrtljivi sistem za več satelitov
• možnost gledanja HTV, TVB in ASTRA z eno anteno
• posebne ugodnosti za monterje

Delovanje sistemov lahko vidite in preizkusite v naši trgovini na »tržnici« v Črnomlju.

Cene so z montažo naših strokovnjakov in garancijo 12 mesecev!

V Inpletu Sevnica lahko kupujete vsak dan od 7. — 15. ure, vsako SREDO pa do 19. ure. VABLJENI!

ENKRATNA PRILOŽNOST V METLIKI!

Če vas zanimajo lokali in poslovni prostori za različne dejavnosti na atraktivni lokaciji v objektu

AVTOBUSNA POSTAJA V METLIKI

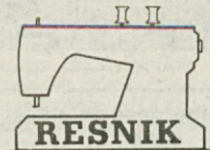
je pravi naslov za te zadeve:

Nudimo vam ugoden nakup večjega števila lokalov in poslovnih prostorov, vseljivih do letošnje jeseni.

Ne odlašajte z odločitvijo in povprašajte po kvaliteti in konkurenčnih cenah!

Informacije: Podjetje BEGRAD p.o. Črnomelj, Zadržna cesta 14, 68340 Črnomelj
tel. (068) 52-255, 52-217

TEKSTILNA GALANTERIJA

Trgovina URŠKA, Prešernov trg 15. Novo mesto (na tržnici)

Nudimo vam naslednje artikole iz lastne proizvodnje:

trenirke od 1.400,00 — 2.700,00 SIT
špic hlače od 950,00 — 1.600,00 SIT
spodnji deli trenirk od 700,00 — 1.250 SIT
pajacki 1.550 SIT
pliš puloverčki 1.400 — 1.600 SIT
pižame 1.050 — 1.750 SIT

Za našete artikole velja ob nakupu s kuponom nad 4.000 SIT 15% popust.

Trgovina Urška

KUPON 2

1. 4. — 8. 4.

V prodaji so še mečkane trenirke od 3.600 — 5.800 SIT, pleteni kompleti od 10.000,00 — 11.500 SIT.

Vljudno vabljeni — pri vsakem nakupu darilo!

Delovni čas:
od 8. do 19. ure, sobota od 8. do 12. ure.

ZAHVALA

*Delo, skrb, trpljenje —
tvoje je bilo življenje.*

V 86. letu je ugasnilo plemenito srce naše predrage mame, stare mame in babice

**MARIJE
PENCA**
z Gumberka 6

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste darovali cvetje, sveče in sv. maše ter našo mamo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, govorniku za poslovilne besede in osebju Doma počitka v Šmihelu.

Vsi njeni

KRKA KOZMETIKA
proizvodnja kozmetike, d.o.o.
NOVO MESTO

Krka Kozmetika uspešno trži svoje kozmetične izdelke doma in v svetu, razvija nove moderne linije in sledi razvoju svetovne kozmetične industrije.

Za doseg teh ciljev potrebujemo mlade ambiciozne in dinamične strokovnjake, ki so kreativni in imajo smisel za trženje, zato vabimo k sodelovanju

diplomirane ekonomiste

za delo

NA PODROČJU PRODAJE KOZMETIKE

Pogoji so:

- končana ekonomska fakulteta
- znanje slovenskega in vsaj enega svetovnega jezika
- zaželeno so delovne izkušnje na komercialnem področju
- smisel za komercialno delo, delo z ljudmi in organizacijske sposobnosti.

Če izpolnjujete pogoje in želite opravljati to delo, pričakujemo vašo prijavo. Rok za prijavo je 8 dni. Pisne ponudbe pošljite v kadrovsko službo Krke, Cesta herojev 45, Novo mesto. Vse potrebne informacije dobite v vodstvu družbe KRKA KOZMETIKA na istem naslovu (tel. 22-441).

MAKO d.o.o.

Cesta bratov Cerjakov 42, tel. 0608/61-145, faks 0608/62-405

Ugodna ponudba kmetijskih strojev in rezervnih delov

BCS 622 benzin — petrolej	312.700,00 SIT
BCS 622 benzin	322.717,00 SIT
BCS 622 diesel	390.190,00 SIT
BCS 602 benzin	174.730,00 SIT
BCS 603 benzin	192.780,00 SIT
BCS KOSA 127 cm	2.118,00 SIT
BCS DUPLEX	206.482,00 SIT
Nahrbna bakrena škroplilnica 16 l	7.126,00 SIT
Nahrbna kosilnica — Kawasaki BK	35.988,00 SIT
Visokotlačni razpršilec vode 130 barov	32.188,00 SIT
Motor za gorenje muta, ladin progres	
ALN 330	53.000,00 SIT
Nahrbna škroplilnica — Turbine 90	48.414,00 SIT

Cene so brez davka.

Na zalogi imamo vse rezervne dele in zagotovljen servis.

Nudimo vam tudi obročno plačilo.

Lahkotnost je tu,

pred vami,

v zlati preobleki, **Nič lažjega!?**

peni se, pomirja,

vabi in se poslavlja.

PIVOVARNA LAŠKO

tedenski koledar

Četrtek, 1. aprila — Hugo
Petek, 2. aprila — Franc
Sobota, 3. aprila — Helena
Nedelja, 4. aprila — Izidor

Ponedeljek, 5. aprila — Vinko
Torek, 6. aprila — Irenej
Sreda, 7. aprila — Herman

LUNINE MENE
6. aprila ob 20.43 — ščip

kino

BREŽICE: 1. in 2. (ob 20. uri) ter 3. in 4.4. (ob 18. in 20.30) ameriški ero-
tični film Prvinski nagon.

ČRNOMELJ: 2. (ob 20. uri) in 4.4. (ob 17. in 20. uri) ameriška drama
Neoprosčeno.

KRŠKO: 2. in 4.4. (ob 18. uri) ame-
riški psihološki triler Morilčev dnevnik.

METLIKA: 2. (ob 20. uri) in 4.4. (ob 18. in 20. uri) ameriški pustolovski
ljubezenski film Poslednji Mohikanec.

NOVO MESTO: Od 1. do 5. 4. (ob 18. in 20.15) ameriška drama Ne-
oprosčeno.

Univerzal, Štore, Deutz. Pokličite nas na
☎ (064)324-802!

KMETOVALCI, POZOR! Nudimo
traktorje Univerzal, Lindner, Deutz, Sa-
me, Tomo Vinkovič ter rabljene vseh ti-
pov po naročilu. Na zalogi Deutz 45 in 48,
Fiat 35, IMT 539, TV 18, TV 30 ter pri-
ključki zanje po ugodnih cenah in na kre-
dit do 5 let. Informacije pri Agroavtu, Go-
renjesavska 17, Kranj, pri železniški
postaji. ☎ (064)221-192, od 8. do 16.

kmetijski stroji

KMETOVALCI! AGROIZBIRA
KRANJ, trgovina Slavko Prosen, nudi
ugodno akumulatore Vesna in Topla
vseh vrst. Primer: 12 V 97 Ah - 7.300 SIT,
12 V 150 Ah - 15.900 SIT, traktorske
gume Barum, Pirelli, rezervne dele za trak-
torje IMT, Ursus, Tomo Vinkovič, Zetor,

ZAVAROVANJE
PRAVNE
ZAŠČITE

Pri Zavarovalnici Triglav d.d. smo vam že predstavi-
li novosti pri avtomobilskih zavarovanjih — avto-
mobilsko paketno zavarovanje pa tudi prednosti, ki
jih imate pri sklenitvi tega zavarovanja.

Zavarovalnica Triglav d.d. je prva na slovenskem
zavarovalnem trgu uvedla novo zavarovalno vrsto:
ZAVAROVANJE PRAVNE ZAŠČITE. To zava-
rovalno vsoto Zavarovalnica Triglav d.d. ob sklenit-
vi avtomobilskega paketnega zavarovanja podari
brezplačno.

Pravno zaščito je možno zavarovati samo pri ose-
bnih avtomobilih, v kratkem pa jo bo uvedla tudi za
druge kategorije vozil (tovorna vozila, avtobusi itd.).

Obseg kritij:

- stroški obrambe v kazenskih in upravno kazen-
skih postopkih zaradi prometne nesreče, ki je
nastala z uporabo zavarovanega vozila, niso pa
krite denarne kazni, izrečene v teh postopkih;
- stroške uveljavljanja odškodninskih zahtevkov
na podlagi civilnega prava za škodo v zvezi s
prometno nesrečo pri uporabi motornega vozila,
ki je nastala zaradi telesne poškodbe, okvare
zdravja ali smrti zavarovane osebe ter zaradi
uničenja, poškodbe ali izgube zavarovančeve
stvari, kakor tudi stroške obrambe pred zahtevki
drugih oseb za povračilo škode, ki izvirajo iz
uporabe zavarovanega motornega vozila.

Zavarovalnica krije:

- stroške odvnetika po odvnetiški tarifi, veljavni v
kraju, kjer ima odvnetnik ali njegov substitut svoj
sedež,
- stroške sodnega oz. upravnega postopka, ki jih
mora plačati zavarovanec, in sicer sodne oziro-
ma upravne takse ter stroške izvedencev, preva-
jalcev in prič,
- v pravnem postopku za plačilo odškodnine tu-
di stroške nasprotne stranke, če jih mora plačati
zavarovanec. Pod istimi pogoji krije zavaroval-
nica tudi stroške nasprotnega udeleženca v ka-
zenskem oz. v upravnokazenskem postopku, če
ta nastopa kot subsidiarni tožilec oz. kot predla-
gatelj zahteve.

Zgornja meja obveznosti zavarovalnice je zava-
rovalna vsota, navedena na polici, ki trenutno znaša
1.000.000,00 SIT po škodnem dogodku ne glede na
število zavarovalnih primerov za ves čas trajanja
zavarovanja.

Glede pomembnosti te nove zavarovalne vrste naj
poudarimo tudi to, da je v tujini s pravno zaščito zava-
rovanih preko 90% vseh zavarovancev.

Vse nadaljnje informacije vam bo lahko na vašo že-
ljo podala strokovna služba na sedežu poslovne eno-
te na Zagrebški 2.

**ZAVAROVALNICA TRIGLAV D.D. — KER
ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST**

zavarovalnica triglav d.d.
poslovna enota Novo mesto

ure, ob sobotah od 8. do 12. ure. 1280
TRI NAKLADALKE hribskega sena
prodam. Jože Podraž, Križ 6 (nad Vel.
Sevnico), Trebnje. ☎ (061)445-888.

TRAKTOR ZETOR 5011, dve toni
koruze, manjši čebelnjak, tračno žago
(možen priključek na traktor) prodam.
Jurka vas 37, Straža. 1288

TRAKTOR URSUS C 335, 2000 ur,
prodam. Udovč, Črmošnjice 55, Stopiče. 1305

TRAKTOR ZETOR 5211 z original-
no kabino in obračalnik za seno SIP 220
ugodno prodam. Žabja vas 6, Novo me-
sto. 1316

TRAČNE GRABLJE SIP Šempeter,
tip 220, prodam. ☎ 42-925. 1325

KROŽNE BRANE, kompenzacijsko
pridobljene, nove, izdelave Olt Osijek, z
20 narezanimi diski prodam. ☎ (068)41-
116. 1345

TRAKTOR UNIVERZAL 550 U s
kabino, 500 delovnih ur, prodam. Mirko
Medle, Potov Vrh 16. 1346

TRAKTOR UNIVERZAL 340, mo-
tor Tori, rešetke za svinjske hleve, dolge
180 cm, prodam. Kastelic, Žabja vas 39,
Novo mesto. 1355

DOBRO OHRANJENO kosilnico
BCS prodam. ☎ (068)85-469. 1362

PAJEK 450 ugodno prodam. ☎ 78-
036. 1365

motorna vozila

GOLF BENCINAR, letnik 1988, re-
gistriran do novembra, prodam ali me-
njam za manjši avto. ☎ (068)57-632. 1286

KARAMBOLIRANO VOZILO
ODKUPIM! Lahko tudi totala. Takoj-
šnje plačilo! ☎ (061)218-941. 1291

CLIO, letnik 2/91, prevoženih 18.000
km, prva lastnica, prodam. ☎ 27-297. 1306

GOLF JX D, letnik 10/86, prodam ali
zamenjam. ☎ (068)27-142. 1312

PRODAM JUGO 45, let. 12/90. ☎
28-164 — popoldne. 1319

ŠKODO FAVORIT 135 L, registri-
rano do 3/94, prodam. ☎ 85-873. 1315

OPEL ASCONO 1.6 B, letnik 1979,
prodam. ☎ 78-404. 1317

DOBRO OHRANJENO Lado 1200
S z radiom in snežnimi verigami prodam.
☎ 25-652, od 15. 30 dalje. 1319

LADO 1300, letnik 1985, registrirano
do 3/94, prodam. ☎ 26-707. 1326

R 4, letnik 1989, prodam. ☎ 87-734.
1329

JUGO 34 A, letnik 1986, prodam. ☎
85-729. 1331

GOLF JX D, letnik 1987, prodam.
Cena 11.500 DEM. ☎ 23-373, popol-
dan. 1347

YUGO 45, letnik 12/90. ☎ 28-164
popoldan. 1349

GOLF JX D, letnik 87/88, prevože-
nih 83.000 km, temno rdeč, prodam. ☎
(068)45-045. 1348

Z 101, letnik 12/89, registrirano do
12/93, ugodno prodam. Informacije na
☎ 27-305. 1349

ZASTAVO 750, letnik 1983, prodam.
Bele, Smolenja vas 30, Novo mesto. 1354

GOLF JXD, letnik 1987, črne barve
(dodatna oprema), prodam. ☎ 21-570
(Ljubi). 1356

FORD SIESTA 20 i CL, letnik 1991,
prodam. ☎ 73-318. 1357

Z 101, letnik 1989 in Z 750, letnik
1983, prodam. ☎ 27-434. 1358

DOBRO OHRANJENO Z 750, let-
nik 1984, prodam. ☎ (068)43-867, po
10. uri. 1361

GOLF D BISTRO, 5 brzin, letnik
1988, prodam. ☎ 73-726. 1368

R 4 GTL, letnik 1984, odlično ohr-
anjeno, prodam. ☎ 73-024. 1370

PRODAM GOLF GTD, letnik
1986, in rogovopac SKIP, letnik
1977. ☎ 24-226. 1370

obvestila

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex,
rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cep-
ljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni.
Naročila sprejemajo in dajejo vse infor-
macije (kliče od 17. do 22. ure) vsak dan:
Jože Zupančič, Otovce 12, Črnomelj, ☎
(068)52-806, Gostilna Jože Cetin, Mo-
stec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578,
Zdenka Janežič, Slepšček 9, Mokronog, ☎
(068)49-567, Martina Zelič, Loka 9 pri
Zidanem Mostu, ☎ (0601)84-124. 385

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

- finančno-informativni sistem
- materialno poslovanje
- veliko drugih računalnovskih programov

ter
prodaja, inštalacije in servi-
siranje računalniške opreme
in
prodaja programskih pake-
tov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije
na telefon: (063) 27-217
fax: (063) 28-511
(Zlatko Gruber)

TELSAT, D.O.O., CPB 13, Brestani-
ca, UGODNO! Na zalogi več sistemov
stereo satelitskih anten. ☎ (0608)70-465,
od 9. do 16. ure. 916

Najkvalitetnejši satelitski sistemi

- različne velikosti anten (od 80 offset cm)
- različni delilci
- ugodna cena (4 obroki)
- garancija 24 mesecev

Hirschmann, Maspro, EchoStar

Elektronika servis
☎ 068/23-309

HORTING NOVO MESTO svetuje,
oskrbuje in vzdržuje vrtove in zelenice. ☎
24-433. 1150

POZOR!

**Za vse, ki bi želeli de-
lati, enkratna prilož-
nost. Zaslužek v de-
vizah.**

Inf. LIBRA d.o.o., p.p. 39,
62310 Slovenska Bistrica

ROLETE, ŽALUZIJE in lamelne
zavese izdelujemo in montiramo po kon-
kurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 1214

VALILNICA HUMEK

Sprejemamo naročila za eno-
dnevne piščance, bele, težke,
rjave in grahaste nesnice.

Inf. po tel. (068) 24-496 ali na
naslov: Valilnica HUMEK, Irča
vas 18, Novo mesto.

**BELE, težke kokoši in
rjave nesnice prodajamo na
farmi na Gor. Lazah. Hu-
mek, ☎ 24-496.**

PRODAJAM VSAK DAN bele in
rjave jarkče, stare 8 tednov, za nadaljno
rejo. Šmarjeta 15, Šmarješke Toplice, ☎
73-058. 1318

Električne omarice, zunanje
ter notranje, kompletno opre-
mljene ali prazne, ugodno pro-
dam. Dostava do Novega
mesta. Izvajamo tudi električ-
ne inštalacije. Tel. (061)
752-979.

SAT ANTENE, visoka kakovost, za-
nesljiv sprejem! Garancija, servis. Nimate
toliko denarja, da bi kupovali poceni. An-
tene Marko Gerden, d.o.o., ☎ 44-129,
zjutraj in zvečer. 1371

PMC TRGOVINE
Nedanovski Robert

PMC TRGOVINA

Skocjan 47
(nasproti mesarstva Bobič)

UGODNO TA HIP:
barve, laki (jupol 30 kg 2277 SIT)
semena, sadike (trsnе sadike 110 SIT)
akcijska prodaja žvepleno apnene
brozge za spomladansko škropljenje
1 l 60 SIT

olja, maziva, potrošni material
(olja za traktor 10 l 2310 SIT)

cvetličarski oddelek
(korita za rože 50 cm 317 SIT)

škropiva, gnojila
(modra galica 194 SIT)

satelitska antena PACE
avto alarmi od 90 DEM naprej

IN ŠE MNOGO DRUGEGA
Manjše artikle pošljemo po pošti
(po povzetju); naročila sprejema-
mo na tel.: 41-199.

Delovni čas trgovine je: 7.—17. ure.
SE PRIPOROČAMO!

PMC TRGOVINE
Nedanovski Robert

Trg gorjanskega b. 2
68310 Šentjernej
tel. (068) 41-199

- trgovina na debelo
- prodaja manjših artiklov po povzetju
- domača lekarna (vse vrste domačih
zdravil)
- zaščitna sredstva (škropljenje, zatiranje
škodljivcev-voluharjev, krto, bramo-
jev,...)
- akcijska prodaja žvepleno apnene
brozge za spomladansko škrop-
ljenje 1 l 60 SIT

**Satelitske antene PACE z
montažo. Ugodne cene,
Tehnik d.o.o., Ljubljana.**
Naročila po tel. (061) 554-
794, 194-203.

MINITOUR d.o.o.

Miran Štukelj
Ulica Ivana Roba 30, Novo mesto
tel.: (068) 23-917, 25-506

Organiziramo enodneвне na-
kupovalne izlete v **Brno**
(Češka).
Odhod **vsak teden.**

PMC TRGOVINE
Nedanovski Robert

PMC TRGOVINA

V. Brusnice 13
(1. nadst. center stara šola)

UGODNO TA HIP:
barve, laki (tesarol 597 SIT)
semena, sadike (pesa brigadir 0,25 kg 225
SIT)

akcijska prodaja žvepleno apnene
brozge za spomladansko škropljenje
1 l 60 SIT

olja, maziva, potrošni material
(olja za traktor 10 l 2310 SIT)

cvetličarski oddelek: rože vseh vrst, korita
30 cm 214 SIT

škropiva, gnojila
(modra galica 194 SIT)

domača zdravila domačih in tujih proizva-
jalcev

satelitska oprema PACE
avto alarmi od 90 DEM naprej

IN ŠE MNOGO DRUGEGA
Manjše artikle pošljemo po pošti
(po povzetju); naročila sprejemamo na tel.:
41-199.

Delovni čas trgovine: 7.—18. ure.
SE PRIPOROČAMO!

PEUGEOT
SPC TERZIN

SERVISNO PRODAJNI CENTER

tel./fax. (068) 44-533
Obrtna cona, 68210 Trebnje

• prodaja vseh modelov,
tudi novega 306

• pooblaščen servis
in prodaja rez. delov

**Možen nakup vozil na
kredit ali leasing.**

Del. čas: od 7. do 20. ure

AGRO d.o.o.

Prodajalna SEJALEC

Cesta k. Staneta 3,
Novo mesto

nudimo vam:

— veliko izbiro vrtnih semen —
domačih in uvoženih iz Italije

— biokoleadar — setveni
— čebulnice spomladanskih rož, vrt-
nice

— semensko koruzo — **pakira-
no tudi po 1 kg**

— krmino peso, korenje, trave,
detelje

— vsa zaščitna sredstva za var-
stvo rastlin

— komplet vrtno orodje GAR-
DENA

— motorne žage STIHL, ALPINA
— motorne škroplilnice STIHL,
SUPRA

— škropilne palice od 40—300 cm
— biopost, biogreno, agrovit

— napravo za uničevanje voluharja
— akcijska prodaja cvetličnih lonč-
kov, korit in balkonskih košar

— vrtno kosilnico

Pričakujemo vas od 8. do 19. ure,
ob sobotah od 7. do 13. ure.
Tel.: (068) 24-132

ZELO UGODNO!

**Kompresorji od 25 do 500
litrov z atestom po konk-
urenčnih cenah.**
**KOP LONGAR, tel. (068)
84-647.**

YURENA, šola tujih jezikov
☎ 23-434

Zunanjetrgovinsko podjet-
je išče

predstavnik iz Dolenjske in
Posavja za stike z našimi po-
slovnimi partnerji. Ponujamo
vam stimulativno plačilo, mož-
nost redne zaposlitve in izo-
braževanja. Zaželen lasten
prevoz.

Pisne ponudbe pošljite v
osmih dneh po objavi na na-
slov: **SIMTECH d.o.o., Rož-
na dolina c. V/23, 61000
LJUBLJANA.**

KARCHER

Trgovina — servis
Na gmajno 5, Šentjernej
tel. (068) 42-130

**Prodaja strojev za pranje kmetij-
ske, gradbene ter ostale mehani-
zacije.**

**Prodaja sesalcev za suho globin-
sko ter mokro sesanje.**

Ami

Ljubljanska 27, **NOVO ME-
STO** (Javna skladišča)

— prodaja vozil Fiat, VW, Renault,
Opel, Ford

— gotovinski odkupi rabljenih vozil
— posredniška prodaja po vaši ceni
— staro za novo, staro za staro

Ponudba meseca:
R 5 campus 1,4 kat. 15.500
DEM

R clio J, 17.900 DEM
GOLF 1,6 CL 5 vrat 27.000 DEM
RENAULT 19 23.000 DEM

VW POLO od 18.700 DEM
VW GOLF III. GL, od 25.600
DEM

FIAT UNO 45 IE, kat. od 14.200
DEM

preklici

ZARADI PREVARE NASLEDSTVA se odrekam svoje sestre KRISTINE BELE - POČRVINA iz Gor. Straže in njene hčerke MARJANCE LEPSNA iz Brežic. 1301

JOŽE KREVS, Biška vas 6, Mira Peč, prepovedujem vsakršno hojo in pašo kokoši po mojem vrtu, gnojišču in njivah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. 1321

KARL VIDMAR, Stari Log 20, že drugič prepovedujem Jožetu Pečjaku iz Stavče vasi pašo kokoši in vožnjo po mojem vrtu. 1322

G. TURKU in ostalim prepovedujem vožnjo po parcelah ob cerkvi v Srednji vasi: parcela 195 - cerkvena last, parcele 2307, 2317, 2318 privat-Trdan in Tanko, ter parcele 2322, 2323, 2324, privat - Črne. Proti kršiteljem bomo sodno ukrepali. 1351

posest

NJIVO, 40 a, na Gorici, Leskovec/Krško, prodam. Plačilo v obrokih. 1284

IZREDNO UGODNO prodamo hišo nad Kostanjevico z 10 a zemljišča ali menjamo za nepremičnine ali premičnine. 1287

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

Prodamo: hiše, stanovanja, pekarijo, trgovski lokal, parcele, stavbna in kmetijska zemljišča na Dolenjskem

Zamenjamo: manjša stanovanja za večja, hiše za stanovanja

Tel.: (068) 22-282 od 8. do 19. ure

PARCELO v Vinjem Vrh, cca 16 a, elektrika na parceli prodam ali menjam za Skodo, staro do 3 leta. 76-575.

MANJŠO KMETIJO, lahko opuščeno, kupim. Prednost kmetije s potokom ali studentem. 1296

HIŠO z delavnico na parceli 1.780 m², 6 km od Brežic, prodam. 1298

HIŠO v Črnomlju prodam - menjam za hišo ali stanovanje v Novem mestu. 1302

PARCELO za sadovnjak ali vinograd, 40 a, v okolici Rake, in staro prešo s kamnom ugodno prodam. 1311

HIŠO v Florjanski v Sevnici (končna faza izgradnje) prodam. 1313

15 A VINOGRADA z nekaj travnika

na Vrhku pri Krmelju, na lepi sončni legi, voda, elektrika na parceli, cesta ob parceli, prodam. Marija Tratar, Vrhek 20, Tržišče. 1327

NA BREGAH pri Krškem ugodno prodam dve njivi. 1327

PARCELO v Sromljah pri Brežicah prodam. 1330

1800 m² zemlje v mirnem, lepo dostopnem kraju na Brezovi Rebri, primeren za oddih in vrtiček, prodam po 2.5 DEM/m². 1344

PARCELO (760 m²) v bližini Šmarjeških Toplic prodam. 1360

V ČRNOMLJU prodam parcelo na lepi lokaciji. Parcela meri 512 m², ima vodovod, telefon in elektriko. Informacije na 1366

NOVO HIŠO v Novem mestu prodam. V račun vzamem stanovanje. 1369

prodam

METRKA DRVA, bukova in brezova, prodam. 1282

DVOTRAČNO TRAČNO BRUSILKO z ventilacijo ter nov lesnooddelovalni SCM, 6 operacij, prodam. 1283

RABLJENO 3-KW termoakumulacijsko peč in rabljen ladijski les različnih dolžin prodam. 1285

KORUZO, oves, jedilni krompir in krompir za seme, sorte sante, romana in dezire, prodam. 1290

SENO prodam. Derganc, Loke. 1295

RODOVNIŠKEGA PSA, velikega črnega šnavcraja, starega dve leti in pol, in pasjo uto prodam. Cena po dogovoru na kraju samem. Ivan Glogovšek, Krško. 1307

BRUSILNI STROJ MAVEG za brušenje letov ali ladijskega poda prodam. Širina traku je 180 mm in ima hitrost podajanja od 2.5 m/min do 25 m/min. 1314

KRAVO za zakol, lahko tudi polovico, prodam. 1320

KROMPIR za seme (dezire in konдор) prodam. 1324

SEMENSKI KROMPIR dezire, sante in saski prodam. 1328

SENO in otavo prodam. Jože Kobe, Dule 11, Straža. 1332

LEPO OHRANJEN raztegljiv kavč in dva fotelja prodam ali zamenjam za drva. 1335

NOVO PRIKOLICO za prevoz živine prodam. 1338

UGODNO PRODAM vino metliška črnina. 1342

40 M² italijanskega marmorja in rabljene barske stole in mize prodam. 1350

SREBRNE PUDLJE, mladičke, prodam. Drago Durič, Šmarješke Toplice 148. 1352

KRAVO s teletom prodam. 1357

PRAŠICE, težke 60 kg, prodam. 1363

TRAČNO ŽAGO za hlode 1100, voz, vse električno, 4 električna vpenjala, dva obračalnika, pomik voza hidravlično, štiristranka, širine 360 x 180 debeline, dva rezkarja ob strani, regulacijsko, za morale - trame ali ladijski pod - zidne obloge, kombinirko 300, 6 operacij, litoželezno, z dolgim vozičkom, mizarско tračno brusilko 2.5 m in 1 kom 3 metre, vse električno, podajalne naprave s tremi kolesi, prenosne žage z dvema nagiboma, ugodno prodam. 1364

razno

PROTIVLOMNA IN PROTIPOŽARNA električna zaščita objektov. VARIO, Košenice 173, Novo mesto. 1303

JAMARSKI KLUB NOVO MESTO razpisuje javno licitacijo za prodajo kombija IMV - motor letnik 1969, karoserija letnik 1974. Licitacija bo 3. aprila v Gabrju pri spomeniku. 1310

PARTNERJE za prodajo elektrotehničnih izdelkov na področju Ljubljane in Gorenjske, s sedežem v Ljubljani, in na področju Dolenjske, s sedežem v Novem mestu, iščemo. Nudimo kompleten program firm Lappcable, Contact, HTF in program orodja Izumi. Zaželeno je, da imate lasten prodajni prostor z že vpeljano dejavnostjo elektro smeri. Ponudbe pošljite na naslov: Protehna, d.o.o., Koroška 118, Maribor. 1334

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko in gradbene strokovne predmete. 068/24-034 (Robi)

INŠTRUIRAM matematiko za osnovne in srednje šole ter gradbeno mehaniko - statiko. 068/24-573 (Matjaž)

DROBNO PECIVO, rolade, kolače,

potice, za poroko, birmo in ostala praznovanja pečemo. 1336

LASTNICA MALEGA POSESTVA iz vasi Igljenik pod Gorjanci želi izročiti svoje premoženje osebi, ki bi bila pripravljena živeti pri njih in skrbeti za vsestransko nego in pomoč. 26-397, od 13. do 14. ure. 1373

službo dobi

NATAKARICO ali mlado dekle za delo v strežbi zaposlimo takoj. 1364

SPOŠTOVANI! Želite kreativno delo, delo, katerega opravljate samostojno in s tem vplivate na svoj zaslužek? Nudimo vam takšno delo, zato se oglašite na 1366

STE KOMUNIKATIVNI, ambiciozni, imate organizacijske sposobnosti, ste stari od 28 do 38 let? Smo agencija za posredovanje zavarovanj. Odpiramo ekspozituro v Novem mestu. Pokličite na 1366

STE BREZ ZAPOSLITVE oziroma imate dovolj prostega časa? Priključite se prijatni skupini potnikov! Potrebujete lasten prevoz. Za delovne in uspešne možna redna zaposlitev. Kličite po 15. uri na 1366

TRGOVINA v Beli krajini honorarno zaposli trgovko. 1304

TAKOJ ZAPOSIM mlado natakario za delo v strežbi. 1366

HONORARNO DELO na terenu (akviziterstvo na območju Dolenjske) nudimo. 1366

AKVIZITERJE za prodajo na terenu iščemo. Dober zaslužek! 1366

30 % PROVIZIJE, tedensko plačilo za prodajo tekstila na terenu! 1366

ZAHVALA

Mama, utihnil tvoj je mili glas, obstalo zlato je srce. Le sledi ostale so povsod, od dela tvojih prihodnih rok.

V 63. letu starosti nas je zapustila nadvse ljubljena mama, teta, botra in babica

MARIJA RAJK, roj. Medle

iz Gabrja 1 pri Brusnicah

Ob boleči izgubi drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vaščanom, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in sv. maše in pokojno pospremili v tako velikem številu na njeni mnogo prežgodnji zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni najbližjim sosedom, Martinu Luzarju za ganljiv govor, družini Rukše, župniku za lepo opravljen obred, kolektivu OŠ Grm ter pevcem iz Šmihela in Gabrja za lepo zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

Če bi ljubezen govorila, če solza mrtve bi obudila, dragi Tone, ne krila tebe bi gomila. Dom svoj ljubil si, dobroto tvojo prejemale smo vsi.

26. marca sta minili dve žalostni leti, polni bolečine in samote, odkar nam je kruta usoda iztrgala našega ljubelega moža, očeta, starega očeta, tasta in svaka

ANTONA BRODARIČA

Rosalnice 65, Metlika

Iskrena hvala vsem, ki mu prižigate sveče na mnogo prerani grob in ga krasite s cvetjem.

Tvoji najdražji

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, očka, stari ata, brat in stric

JOŽE BANOVEC

iz Doblič 41

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Gasilskemu društvu Doblič, učiteljem OŠ Loka in nekdanjim sodelavkam, sodelavcem Zavoda za zdravstveno varstvo Novo mesto in podjetju Grand, d.o.o., iz Črnomlja. Hvala tudi govorniku Tinetu Vrtinu za poslovilne besede, pevskemu zboru Doblič in gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Marija, sin Aleš, hčerka Alenka z družino, sin Andrej z družino, sestra Anka z družino in ostalo sorodstvo

lim spoznati žensko za pomoč v gospodinjstvu. Šifra: »V DVOJE JE LEPŠE«. 1300

SPECIALIZIRANA DELAVNICA ZA POPRAVILO ZAVOR

- za vsa osebna vozila
- na zalogi ves zavorni material
- ugodne cene
- popravilo istega dne

Zavorni servis — JENIČ
Rejnovešče 6, Novo mesto
Tel. (068) 43-633
Se priporočamo!

OMETI BAUMIT že tri leta uspešno po vsej Sloveniji. Delo, dostava materiala in odri so v ceni m². Informacije STYRIAN d.o.o., LENART, tel. (062) 724-123, fax (062) 724-707 od 8.—15. ure.

Vse za poroko in velikonočne praznike: orehove in rozinove potice z domačo smetano, drobno pecivo, biskvite, rolade, krofe lahko naročite po tel. (068) 73-083.

Poslovni prostor v centru Novoga mesta (45 m²), potreben ureditve, oddam v najem. Tel. (068) 23-619.

Iščemo potnike za prodajo na terenu. Odličen zaslužek. Tel. (068) 22-815.

ZAHVALA

Pomlad na vrt bo tvoj prišla in čakala, da prideš ti. Sedla bo na rožna tla in jokala, ker tebe ni. (Narodna)

Ob prerani in boleči izgubi našega ljubljenega sina in brata

RUDOLFA MADRONIČA ml.

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v težkih dneh slovesa sočustvovali z nami, nam pomagali ter ustno ali pisno izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo TO Bršljin, podjetjema Kremen in Krka, tovarna zdravil ter g. proštu Lapu za opravljen obred.

Vsi, ki ga imamo radi
Novo mesto, 29.marca 1993

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra in teta

MARIJA LAKNER

rojena Krže
iz Mahovnika 50, Kočevje

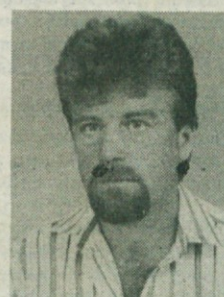
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom Mahovnika in Livolda, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojno spremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi DSO Kočevje, KS Livold, podjetju Trikon, Kovinar in Lik Kočevje, g. Novaku in pevcem ter g. Mušiču za poslovilne besede.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 38. letu nas je nepričakovano zapustil

LJUBO PUŽINA

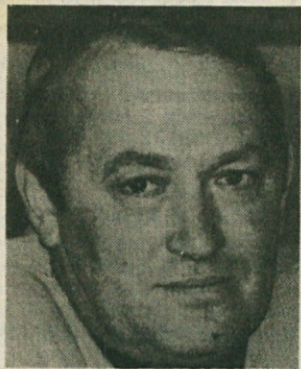

Ob boleči izgubi našega sina se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, znancem, sodelavcem, kolektivoma Krka Novoterm in Novoteks konfekcija, GD Uršna sela in Dobindol za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Enako se zahvaljujemo pevcom, godbi in govornikom za ganljive besede pred domačo hišo in ob odprtem grobu. Najlepša hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

portret tega tedna

Stane Lozar

Že ko se je pred dobrima dvema desetletjema včlanil v črnomaljsko ribiško družino, je Stane Lozar dobro vedel, da njegovo največje ribiško zadovoljstvo zagotovo ne bo metanje trnka v vodo, pač pa čiste brežine in struge rek ter potokov. Že na začetku se je odločil, da bo pri tem neizprosno in brezkompromisen, zato pa se je nemalokrat zgodilo, da so ga spremljali čudni, celo grdi pogledi drugih ribičev. Tistih, ki so sicer oddelali nekaj prstov voljnih delovnih ur na leto, kolikor je bila pač njihova obveza, sicer pa jih je bolj kot ekologija zanimalo tekmovalno ribištvo.

Slikopleskarski mojster Lozar je torej s svojim vstopom med ribiče precej razburkal črnomaljske vode tako v prenesenem pomenu kot tudi sicer. Nikakor ni mogel razumeti, da je na čistilne akcije od 300 prišlo le 10 ribičev. Res se je morda marsikomu zdelo neumno, da bi moral biti komunalni delavec ter čistiti nesnago za nemarne, ki so se je najlaže in najzanesljiveje znebili, če so jo zvrnil v potok ali reko. Toda ko niso mogli dvigniti ribiških dovolilnic, jih je prišlo na akcijo 120. "Če so vode ribičem dane v upravljanje, potem so tudi njihovo zrcalo," si je mislil Stane. "Ni lepo, če manj pravično, da ribiške družine kaznujejo svoje člane, če ne opravijo prostovoljnega dela. A če je ekološka zavest krajanov prešibka, da bi lahko dojele, kakšno škodo delajo z mače-

hovskim odnosom do vodotokov, moram neke pač začeti z vzgojo." Ribiči so mu bili najbližji in prav zato, ker so imeli veliko opraviti z rekami, z življenjem v njih in ob njih, so se mu zdeli najprimernejši za zgled ostalim krajanom.

Lozar je prepričan, da je trud njegovega ekološkega osveščanja očiten predvsem v zadnjih šestih letih, odkar vodi komisijo za varstvo okolja pri ribiški družini, in to zlasti pri mladih ribičih. "Tudi ribiči niso nikakršni svetniki, ampak ob ribarjenju prav tako onesnažujejo okolje. Menim pa, da je bil velik del mojega dela opravljen, ko sem na čistem obrežju reke našel količek z zataknenim lističem, na katerem je bilo ime ribiča, ki je pustil okolje takšno, kakršno si je želel, da bi ostalo za vedno," pravi zadovoljno Lozar.

Zal povsod ni tako. Le redki so še vedno lastniki parcel ob rekah, ki sami očistijo rečne bregove. Drugi pričakujejo, da jim bodo ribiči pokosili tudi koprive na njihovih vrtovih. Ali pa se zgodi tako kot na brežini od dobličkega mostu proti Črnomlju, kjer so ribiči odstranili gmovje, da je imela voda prosto pot. Z vodne skupnosti pa so zasadili drevesa. Toda čez teden dni sadik ni bilo več, ljudje pa so orali do struge. "Prej niso čutili potrebe, da bi očistili vsaj svoje njive," se jezi Stane. Zaradi takšnih in podobnih pripletov mu je bilo večkrat, da bi vse skupaj pustil. A si je premislil, misleč, da se potem ekološke akcije ne bi iztekle tako, kot si je zamislil. Toda zadnje čase spoznava, da bo le lahko izpregel, saj je po vsej občini vzgojil precej mladih, ki so zakoračili po njegovi poti. Toda še vedno jim bo pripravljene pomagati, kajti nabral si je preveč dragocenih izkušenj, da bi jih lahko kar mimogrede zavrgel. In prav zanje ter za vse, kar je dobrega naredil za ekologijo, je prejel letos brzo, pohvalo pri urejanju in varovanju okolja v črnomaljski občini.

M. BEZEK-JAKŠE

Zlati oltar obnovljen

Baročni oltar iz Straže v Cankarjevem domu

LJUBLJANA - Zlati baročni glavni oltar podružnične cerkve sv. Tomaža v Straži pri Novem mestu iz leta 1721 je doživel temeljito obnovo in je ponovno zasijal v vsej svoji lepoti. Mojstrovino dolenjskega baroka so obnovili strokovnjaki restavratorskega podjetja Ulrih & Co. po naročilu novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Te dni so oltar prepeljali v Cankarjev dom v Ljubljani, kjer je na ogled od 31. marca do jutrišnjega dne.

Zlati oltar iz Straže je značilen predstavnik dolenjskega baroka, ki so mu prav številni leseni oltarji, oprti na izročilo 17. stol., vtisnili svojevrsten pečat. Umetnostni zgodovinarji jih označujejo kot okvirne oltarje, saj so oblikovani kot okvir, spleten iz akantovega listja in travok, ki v najrazličnejših oblikah obkrožajo oltarno nišo, v katero so postavili kip ali sliko. Les oltarja je bil v zelo slabem stanju, prvotna pozlata pa je bila naknadno laično prebarvana. Zato so morali glavni okvir med obnovo razstaviti na 246 kosov in jih nato ponovno zlepit z ustreznimi lepili in dodatnimi ojačitvami. Večje manjkajoče dele so izrezbarili, manjše poškodbe pa domodelirali. Tako popravljen les so zaščitili pred zajedalci in ga globinsko utrdili, nato pa oltar pozlatili po klasičnih večstoletnih postopkih, da je dobil prvotni videz. Dela je vodil akad. kipar, restavrator-specialist Ljubomir Zidar.

MiM

PLANINSKI DOM BODO OBNOVILI

Planinsko društvo Črnomelj že dalj časa prodaja gostinski objekt v Črnomlju. Zanj ni nobenega pravega kupca. Čim jim ga bo uspelo prodati, namenijo denar vložiti v izboljšavo planinskega doma na Mirni gori, ki je nujno potreben obnove. Preurediti je potrebno sanitarije, skladišča in postaviti centralno kurjavo, da bi dom privabil še več planincev in turistov. Od novembra lani, ko je bila odprta nova cesta, se je število obiskovalcev zelo povečalo.

Društvo namerava v dolinici v bližini doma urediti tudi teniško igrišče, kot je zagotovil podpredsednik društva Drago Ladešič.

Sto in sto let v enem popoldnevu

V osnovni šoli na Raki so pred časom pripravili razstavo starin

RAKA — Ko bodo zginila s sveta vsa zaprašena podstrešja, ne bo več mogoče narediti razstav, kakršno so pred časom pripravili v osnovni šoli na Raki.

Učenci so zbrali po vasi obilico najrazličnejših starih predmetov in jih prinesli v šolo. Tam so jih primerno uredili, kakor je pač to treba narediti za tovrsten material, in nastala je razstava, ki so ji

IRENI ZLATOC — Dobrodelna akcija »Za urgentno reševanje vozilo«, ki ga že nekaj let nujno potrebuje novomeški Zdravstveni dom, je med obrtniki in podjetji našla številne darovalce, četrtkov večer pa si je v Športni dvorani ogledalo le kakih 200 obiskovalcev. Nastopajoče, ki jih je v goste povabila glasbena in produkcijska hiša Sraka, kljub zvenečim imenom pevec in ansamblov niso pritegnili ali pa gre krivdo za skromen obisk pripisati tudi komu drugemu. Glavni organizator Drago Vovk je to priložnost vseeno izkoristil za to, da je med nastopajočce razdelil Srakine nagrade. Zlato CD ploščo in kaseto sta prejela Irena Vrčkovnik (na sliki) in ansambel Zasavci, srebrno CD ploščo in kaseto pa sta si prislužila ansambel Nagelj in ekipa Modre kronike. (Foto: J. P.)

dali naslov Kaj se skriva na podstrešju. »Za to, da je nastala razstava, se je potrudil cel šolski kolektiv. Učencem so pomagali zbirati predmete za razstavo tudi starši. Ves kraj se je vključil v zbiranje starin. Projekt, kakršnega predstavlja taka razstava, smo v taki širini zasnovali in uresničili prvič,« je o razstavi in njenem nastanku rekla Justina Molan, ravnateljica OŠ Raka.

Da bi se lahko učenci izkazali na kar največ načinov, so na dan otvoritve starinarske razstave počeli vse mogoče, kar je povezano z ljudskim izročilom. Nižji razredi so se za tisto popoldne za nekaj časa spremenili v spretne lončarje, v domiselne izdelovalce instrumentov in še v marsikoga, ne nazadnje v zvedave opazovalce. Gledali so namreč tudi, kako so povabljeni starejši domačini pletli peharje in košare ter zapletali steklenice.

Ker življenje prababič in dedkov ni bilo samo tako delo, to se pač ve in vidi, so v omenjenem popoldnevu na Raki pripravili zelo točno po ljudskem izročilu kmečko ohcet, ki je premogla prav vse, kar taka zadeva mora imeti. Da ne bi zmanjkalo ljudskih godcev in pevcev, so za poskočne na hitro izvedli vaje iz ljudskih plesov. Tisto popoldne je ostalo zunaj še ravno toliko od letošnje zime, da so v okviru široko zasnovane

razstave predmetov, običajev in opravil pokazali tudi del tistega, kar se danes na kmetih ob kolinah.

Obiskovalci razstave, med katerimi so bili tudi starši, so skupaj z učiteljicami in učitelji, vsaj tremi muzikanti, novinarji, šolskim šoferjem in vsemi drugimi hodili po šolskih prostorih in gledali. Med predmeti, ki so jih videli, so bili star fotoaparati, babičina obleka iz leta 1800, 113 star »pendekel«, podobice, stara skrinja in slastne slaščice, ki so jih napekli na Raki dan ali dva pred letošnjo razstavo. Imenitna zmes preteklosti in sedanjosti je tako silno vznemirila raške šolske novinarje, da so velik del popoldneva pisali svoje in druge vtise in na koncu naredili priložnostno časopis.

Justina Molan, ravnateljica, je rekla: »Vsak učenec, ki v projektu sodeluje, pri tem najde priložnost za svojo ustvarjalnost.« Če bi popoldnevi govorili, bi opisano raško popoldne reklo: »Res je.«

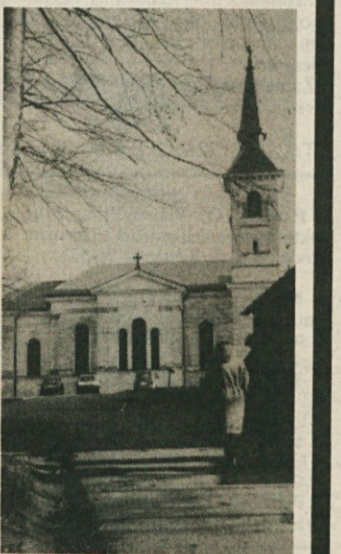
M. LUZAR

OČENJEVANJE RODOVNIŠKIH PSOV

NOVO MESTO - Kinološko društvo Novo mesto bo v soboto, 3. aprila ob 8. uri na igrišču Loka pripravilo ocenjevanje zunanosti službenih in športnih pasemskih psov.

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Križev pot pod Veselo Goro pri Šentrupertu je pravilen odgovor nagradne uganke prejšnjega tedna. Če sodimo po številu dopisnic, uganke res ni bila pretežka. Izžrebang Andreja Vavtar, Bistrica 19, p. Šentrupert nam je odgovor poslala na razglednici, ki prikazuje kapelo Žalostne Matere božje na križevem potu pod Veselo Goro. Denarno nagrado bo prejela po pošti. Povabilo k nagradni igri velja še naprej, kupon z izpolnjenimi podatki prilepite na dopisnico in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto. Za žrebanje bodo prišli v poštev vsi, ki bodo odgovore poslali do ponedeljka, 5. aprila.

Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

»Halo, tukaj je bralec Dolenjca!«

Ogorčen kmet Jaki iz Šentruperta — »Potočani nismo posiljevalci« — Pri senoviških pokojnikih delajo razlike — Kaj je v pločevinasti škatlji sredi Cegelnice

V četrtek zvečer je dežurni telefon v našem uredništvu pel kot za stavo. Morda je k temu prispevalo tudi deževno vreme. Sprejeli smo kar 17 klicev in nekaj od teh bomo tudi obelodanili.

Prvi je zazvonil kmet Alfonz Jaki iz Šentruperta. Ogorčen je ošteval sedanjost slovensko vladu, ki ne bo pokopala le kmeta, temveč tudi delavca, in bo mnoge družine pahnila na rob preživetja. Ne verjamem, da bi bili poslanci lahko bolj delavni in učinkoviti, edino, kar so si uspeli urediti, so njihove plače. Dr. Davorin Kračun mora iti, za njim pa še kdo,« se je jezil.

Bralka iz Potočne vasi je poklicala v imenu ogorčenih prebivalcev te vasi, v katero spada tudi romsko naselje Žabjak. Pravi, da ni pošteno, ko se za kazniv dejanja, kraje in podobno v Dolenjskem listu piše, da jih je povzročil občan iz Potočne vasi. Tudi v zadnjem poročilu o poskusu posilstva je čutili, da je 17-letni V. K. naš »civil«, v resnici pa gre za

vsakdanji bojni ples v romskem naselju. Jože s Senovega se je lotil senovske mrliske vežice. Trenutno jo obnavljajo, pokojniki pa na pogreb čakajo na treh krajih: borci in nekdanji komunisti imajo ure posiljevanja v domu XIV. divizije, verniki lahko ležijo v cerkvi, nekateri pa po stari navadi na pogreb počakajo kar doma. Jožeta ta razlika moti, moti pa ga tudi ime, ki ga nosi dom.

Dušan iz Litije je po rodu Belokranjec in se redno vrača v domače kraje. Moti ga, da v Črnomlju nikjer ni videti avtobusnega voznega reda. Kam se je ob določeni uri mogoče odpeljati z avtobusne postaje, bi moralo pisati vsaj na železniški postaji. Takšno malomarnost povzroča jezo pri ljudeh in izgube za avtobusne prevoznike. Zanima ga tudi, ali misli PTT na novi cesti proti Adlešičem v večjih naseljih postaviti telefonske govornilnice. In ko bodo gradili in posodabljali belokranjske ceste, naj razmislijo tudi o tem, da bodo uredili nekatere studije ob cesti.

Bralec P. S. iz Cegelnice pri Novem mestu nas je opozoril na pločevinasto škatljo, ki visi pri njihovi avtobusni postaji. Velika je 70x100 centimetrov in globoka 30 centimetrov, kaj je notri, ne ve nihče. Najbolj radovedni ugibajo, če je znotraj morda pribor za gašenje, saj podobne škatle vise tudi po nekaterih drugih dolenjskih vaseh. Prav bi bilo, da bi nas krajane s tem seznanili in nam pokazali, kako se stvar uporablja, kje je ključ in podobno. Ko bo požar, bo že prepozno.

Sonja iz Novega mesta že nekaj časa opazuje stanje v novem križišču pri Ljubljanski banki v Novem mestu. Med Zavarovalnico Tilio in poslojem banke je mogoče zapeljati v križišče le iz smeri od športne dvorane, v obratni smeri pa je polno zaparkiranih vozil. Sonja se sprašuje, kdo bo naredil red in prepovedal parkiranje v križišču.

Anton Stojčič iz Metlike meni, da ni prav, da v Beli krajini na črno zaposlujejo prebivalce iz Hrvaške, mladi Metličani, ki so pravkar prišli iz vojske, pa se naokoli potikajo brez posla.

Oster je bil tudi Dominik iz Koprivnice, ki je bil 29 let zaposlen v Vidmu,

sedaj je tudi njega doletelo čakanje in ne ve, pri čem je. Zanima ga, če mu mi lahko pomagamo odgovoriti, koliko časa bo gospod Norman še prejemal tisoče mark za izgube, ki jih je prigrsodari Vidmu. »Če on za to ni kriv, naj odgovorni povedo, koga lahko primemo in kaznujemo, saj delavci nismo zapravlili tovarne!«

Za našo rubriko je poslala pismo tudi P. K. iz Straže (naslov v uredništvu) in zapisala, da smo preveč lepo zapisali o delu dr. Katice Kvasič. Prizadeta je navedla primer, ki to zdravnico kaže tudi v drugačni luči.

Če bi ta četrtek delili nagrade za najbolj korajžne klicatelje, bi to zagotovo bila Meri Stipanč iz Metlike, ki je precej kritičnih besed povedala na račun predsednice Rdečega križa Ane Pezdirc. Sprašuje se, koliko časa bo še trajal njen mandat.

J. P.

KONCERT SKUPINE OVERFLOW

ČRNOMELJ - V soboto, 3. aprila, bo v Mladinskem kulturnem klubu v Črnomlju koncert skupine Overflow iz Koprivnice.

V SEVNICI SLOVENSKI KLJUKEC 93

SEVNICA — Sevnška in trebanjska zveza kulturnih organizacij sta letos pripravila pod okriljem Nedeljskega dnevnika natečaj za najboljšo slovensko laž. Odziv je bil enkraten. Za festival laži je vse nared. Ključki čakajo. Tudi Kljukec de lux za najbolj prvoaprilsko šalo. Vodi parola: Ne levo, ne desno, ampak — od tod naprej si avtorji niso več čisto enotni. Veliki show gospoda Kljukca bo točno 1. aprila, ob 19. uri v kulturni dvorani gasilskega doma v Sevnici. Ni prvoaprilske šale! Nastopal bo Moped show. Predprodaja vstopnic je v občinski knjižnici in eno uro pred predstavo. Med sedmimi pokrovitelji prireditve je tudi Dolenjski list.

ANSAMBEL SPOMIN SPREJEL MEDSE TUDI PEVKO - Člani ansambla Spomin so moškemu štiriglasnemu petju dodali še vokal in tako razširili svoj glasbeni program pri narodni kakor tudi pri zabavni glasbi. Ansambel sestavljajo: Miran Plesničar - kitara, vokal; Jože Avbar - harmonika; Darko Ogrin - bas kitara, vokal; Zdravko Zupan - bobni, vokal; Zlata Kodrič - vokal in Gregor Jaklič - klaviature. Zadnje čase pripravljajo nove skladbe za Pujski festival, Števerjan in Graško goro. V jeseni pa bo izšla nova kaseta, že tretja po vrsti, pri založbi Helidon.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja Olga Jukič.

FRITZ IN GOSPODJE MINISTRI

Pred dnevi me je obiskal moj nemški prijatelj Fritz.

— Jugoslavija kaput?

— Seveda. Zdaj, Fritz, si v svaobodni in samostojni Sloveniji.

— Pri osamosvajanju vam veliko pomagati Nemčija.

— Res je.

— Slovenija imeti demokratične volitve.

— Ja, Fritz, izvolili smo poslance v državni zbor in v državni svet.

— Tvoja opazovalci pohvaliti vaša volitve.

— Vse je potekalo kot po maslu.

— Vi postati moderna evropska država.

— K temu težimo, Fritz.

— Slovenci biti priden, delaven narod.

— Ko so naši nekdanji južni bratje vrteli odojčke in janjce na raznju, smo mi vrteli mešalce za beton.

Slovenci smo marljivi kot čebele.

— Koliko vas biti pod Alpami?

— Mislim, da nas je okrog dva milijona.

— Dva milijona?

— Tako nekako. Ni nas veliko, kaj?

— Malo. Malo. In koliko ministrov imeti?

— Štirinajst.

— Jaz prav slišati?

— Prav, prav, Fritz. Štirinajst.

— Nas v Münchnu biti milijon tristo tisoč.

— Lepo.

— Mi imeti župana.

— Tudi mi imamo župane, Fritz, v vsakem malo večjem mestu.

— Aber — štirinajst ministrov!

— Vem, kaj bi mi rad povedal, Fritz.

— To biti zelo drago. München imeti...

— München, Fritz, je navadno nemško mesto z milijon tristo tisoč prebivalci. Sprjazni se s tem. Slovenija pa je država z dvema milijonoma ljudi. Med mestom in državo pa je velikanška razlika!

TONI GAŠPERIČ

HALO — ALO PIZZA!

(068) 24-415
ZARADI VAS

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristuh-nili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.